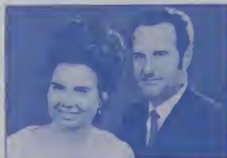
ВІСТІ
КОМБАТАНТА

1

ТОРОНТО – НЬЮ-ЙОРК 2008

Nadia Kostruba Estates Inc.

Заснувавши Фундацію в імені і у світлу пам'ять своєї коханої дружини Наді, я втілив в життя ідеали допомоги, якими ми керувались впродовж всього нашого щасливого подружнього життя.

Це підтримка і сприяння розвитку і діяльності
- української Церкви,
- суспільно-громадських і політичних організацій в Канаді і Україні,
- української молоді і студентства,
- видавничої діяльності УДО та СУМу,
- спонсорування важливих національно патріотичних проектів та проведення різноманітних акцій для процвітання України та добра українців у світі.

Евген Коструба
Президент Фундації

ВІСТІ КОМБАТАНТА

Рік 2008 Торонто–Нью-Йорк. Ч. 1 (253)

ЗМІСТ ст.

КОМЕНТАР

ДО 65-ЛІТТЯ 1-ої УД УНА

ЛЮДИ, ПОДІЇ, ОПІНІЇ

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

ЦЕРКВА В УКРАЇНІ

НА ВІЙСЬКОВІ ТЕМИ

НАШІ ПОБРАТИМИ

Закінчення на ст. 108

ВІСТІ КОМБАТАНТА

1

2008

ВИДАВЦІ: Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА

СПІВУЧАСНІ: Братство Українських Січових Стрільців Об'єднання кол. вояків УПА,Броди-Лев Інк., Українська Стрілецька Громада в Канаді

РЕДАКТОР: Роман Колісник

АДМІНІСТРАТОР: Іларій Кушніренко. тел. (416) 247-5039

VETERAN'S NEWS, quarterly published jointly by:
United Ukrainian War Veterans in America, Brotherhood of Former Soldiers of the 1st Ukrainian Division of the UNA.
In association with:
Brotherhood of Ukrainian Sichovi Striltsi, Former Members of the Ukrainian Insurgent Army, Inc.; Brody - Lev, Inc.; Ukrainian War Veterans' Association in Canada

VETERANS' NEWS
P.O. Box 279, Stn. "D", Toronto, ON
Canada M6P 3J9

Статті, підписані прізвищем чи ініціялами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і справляти мову.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:
В Канаді річна передплата 35.00 дол. В США і інших країнах 35.00 ам. дол.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ:

УКРАЇНА
Гудзій Василь
вул. О. Мишуги 9, кв. 10
79034 Львів
Україна
тел. (322) 70-00-36

АНГЛІЯ
Mr. S. Wasylko
4 The Hollows, Silverdale
Nottingham, NG11 7FJ
ENGLAND
тел. (115) 981-8978

АВСТРАЛІЯ
Mr. Wasyl Stanko
3 Jean Ave.
Paradise, S.A. 5075
AUSTRALIA

Typesetting and layout by

Creative Touch COMMUNICATIONS

Printed by

TRIDENT Associates Printing
Українська Друкарня ТРИЗУБ
1-800-216-9136

Коментар

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

КОРАБЕЛЬ ПОПЛИВЕ
або
ПРО ТЕ, ЩО Є, ЧОГО НЕМА, І ЧОГО НЕ БУДЕ В УКРАЇНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Український політикум знову й знову лихоманить. Ми вже так звикаємо до цього, що ця атмосфера видається нам абсолютною нормою. То вибори (і все зі збуренням суспільства, судами, ув'язненнями...). То перевибори. То війна коаліцій. То блокування й розблоковування парляментських трибун. То демонстрації за. То демонстрації проти...

Така українська реальність. Вона буде надзвичайно цікавою для істориків, котрі писатимуть про політичну боротьбу в Україні перших двох десятиліть після відновлення державної незалежности. І про втрачені шанси. І про романтизм та аматорство українських державних провідників та дефіцит у них справжньої політичної волі.

Воістину український шлях державотворення унікальний. Тотальне пограбування населення олігархічними кланами, то, мабуть, єдине спільне з усіма пострадянськими республіками. А ось намагання підірвати Україну, кинути державну незалежність її під ноги російського президента, перекреслювання евроінтеґрації, топтання державних інтересів та національних пріоритетів–у цьому з нами може позмагатися хіба що Білорусь. Хоч би як неблискуче складалися події в Грузії, Азербайджані, Вірменії (про Балтійські республіки вже мовчимо), але там таких деструктивних діянь всередині держав, такого антинаціонального спротиву, як у нас, і близько немає. Так само сильно, як одна частина громадян України прагне до національних ідеалів і до створення України саме повноцінної за всіма вимірами–так інша частина (все-таки значно менша) силкується перетворити державу на декоративну, опереткову. Мовиться тут не тільки про комуністів та всіляких марґіналів а-ля Наталка Вітренко. Мовиться тут про ту „команду", яка виглядає з-за плечей Віктора Януковича і тримає над собою прапор Партії реґіонів.

Але, коли говорити про різної масті деструкторів, то їхнє коло не обмежується антипомаранчевими, вистачає їх і серед помаранчевих. Там також є люди, яких політика цікавить лише як інстру-

ментарій для здобуття всяких преференцій для свого бізнесу чи виборювання особистого місця під сонцем. Масові зради, перебігання із фракції в фракцію. Підкилимна боротьба зі своїми ж– звична реальність і в помаранчевому таборі. Нині в ньому знову спостерігаються заворушення, які несуть небезпеку розвалу коаліції й переформатування її. Ні для кого не секрет, що в НУ НУНС є сили, які набагато охочіші до альянсу з регіоналами, аніж зі своїм соратником по помаранчевій коаліції БЮТом. Та й у Секретаріяті Президента вельми ревниво сприймають кожен крок прем'єра Тимошенко. Саме з печерських пагорбів буцімто безадресно (а насправді таки на адресу Тимошенко та її команди) звучать роздратовані вигуки та ультиматуми. Все це наводить на думку про неминуче загострення стосунків коаліціянтів у вже недалекому майбутньому. Звичайно, Президент та його оточення розуміють: Юлія Тимошенко вже розпочала підготовку до президентських виборів (збільшення виплат на всякі соціяльні програми, виплати по 1000 гривень із сум заощаджень громадян–найперші тому свідчення). І майже всі в країні прекрасно розуміють, що якихось принципово важливих економічних реформ аж до президентських виборів не передбачається. Буде тільки запобігання перед електоратом та загравання з ним. А якщо Тимошенко побачить, що їй вигідніше піти з прем'єра, звинувативши президента в тому, що він не дає змоги їй дбати про благополуччя народу, то вона рішуче піде, ефектно примноживши в такий спосіб лави прихильників „нашої Юлі"

Президент разом зі своїми політичними менеджерами, з-поміж яких роль першої скрипки має Віктор Балога, докладає всіх зусиль, щоб перехопити ініціятиву й перетворити Тимошенко на слухняну маріонетку. Подеколи йому це вдається, і він дедалі більше зміцнює свої позиції. Але так триватиме тільки доти, доки це терпітиме Тимошенко, тримаючись за прем'єрське крісло. З цієї ж хвилини, коли вона піде у відставку, Ющенко почне втрачати. Із його корабля побіжать ті, хто позиціонує себе його прибічниками, а насправді тримаються сильнішого і перспективнішого.

Одне слово, тоді розпочнеться нова інтриґа. На жаль, у таборі помаранчевих. І сьогодні виглядає так, що Юлія Володимирівна просто приречена перемогти в цьому поєдинку. „Наша Україна", яка стільки паразитувала на особі Президента, оскільки постійно позиціонувала себе як пропрезидентська партія, і ще завдяки цьому сяк-так існувала, президенту дати нічого–крім головного болю– не може. Результат її, здобутий на недавніх парляментських виборах, враховуючи президентський бренд, який вони так посилено

експлуатували, майже провал. Далі такі провали глибшатимуть. Чи ж не тому Віктор Балога, тільки-но одержавши партійний квиток, уже поспішно покинув „Нашу Україну". І дедалі виразнішими стають чутки про те, що він енергійно зайнявся творенням нового політичного проєкту під кодовою назвою „Гарт". Важко сказати, що з того вийде, оскільки всі політичні проєкти останніх років– від „Пори" до „Народної самооборони"–особливого успіху не мали. Очевидно стан нашого суспільства такий, що не сприяє сьогодні реалізації нових політичних проєктів–аж надто багато їх обрушилося на голову електорату, а до того ж понад 140 політичних партій зареєстровані у Міністерстві юстиції.

Але то–гадання про майбутнє. Майже як на кавовій гущі.

Говорячи ж про сьогодні, треба сказати про ситуацію в парляменті, яку дехто вважає патовою, тобто безнадійною, хоч вона такою безнадійною не є. Ця ситуація вигідна майже для всіх політичних сил, представлених у Верховній Раді. Для коаліції–це подовження її існування, оскільки за умов нормальної роботи парляменту вже був би не один епізод, у якому коаліція не прийняла б рішення через нестачу голосів і внаслідок цього, була б неодноразово висміяна опонентами та пресою і звинувачена в недієздатності. І це також могло б активізувати процес її розпаду. Комуністам у цій ситуації–як рибі в воді, тобто за логікою тієї казки: а баба Яга проти! Тобто комуністи борються і борються. Реґіонали, декларуючи свій захист антинатовського курсу, російської мови і т.ін., і т.д., і т.п., борються за владу. Якби не ці гасла, то вони знайшли б інші, щоб протистояти Ющенковій команді. Всі розуміють, що їхні заклики в перекладі на нормальну мову звучать так: „Ющенко, поділися владою", а варіянти такого розподілу, то вже друге, суто практичне питання.

Нині точиться багато розмов про те, що якщо впродовж 30 днів не відбудеться жодного робочого засідання парляменту, то Ющенко розпустить його й оголосить нові позачергові вибори. Як запевняють реґіонали, вони готові до них. І, мовляв, з охотою підуть на вибори. Але це, звичайно, блеф. Реґіонали самі бачать, що невтримно падає рейтинг їхньої партії, що їм уже не повторити результату недавніх виборів, що потьмянів і поблек їхній „парєнь молодой" Віктор Янукович. Геть не так гордо носить він свій бюст і в голосі його замість колишнього металу з'явилися сварливі нотки перекупки на базарі. Одне слово, почався відлік уже не його політичного часу...

„Наша Україна" зі своїми сателітами також не повторить свого

скромненького результату. Здобуток її в такому разі буде ще скромнішим, якщо не зовсім провальним. Комуністи вже змирилися з думкою про те, що кожні вибори для них–це репетиція похоронів. Литвин „со товаріщі", який мав такі бонапартистські пляни, переконуючи всіх, що він володіє платиновою акцією, насправді судорожно затиснувши в руках акцію дерев'яну, також молитиметься, щоб його оминула провальна доля...

Єдиний, хто може з великим оптимізмом піти на ці вибори,–то БЮТ. Юлія Володимирівна зі своїм штабом переконана, що нині симпатії електорату настільки на її боці, що БЮТ після виборів може самотужки сформувати парляментську більшість. А в такому разі ця більшість може повестися з президентом не дуже чемно. Відомо ж, чия сила, того й правда.

Отому всі парляментські гравці, окрім БЮТу, незважаючи на їхні заяви, бояться нових виборів, як чорт ладану. Вони пошумлять ще якийсь тиждень, пошантажують президента та спікера Яценюка, а далі почнуть торги: ми, мовляв, згодні зняти частину наших вимог, а ви нам за те...

І знову почнуться парляментські будні, кулуарні домовленості, лобіювання інтересів свого бізнесу та всі інші супутні для нашого політикуму обставини й подробиці.

Тобто корабель зсунеться з мілини і попливе.

На жаль, не дуже швидко.

Та все ж, попливе.

Дякуємо і за те.

Київ, 20 лютого 2008

В ПОЛТАВІ З'ЯВИТЬСЯ ПАМ'ЯТНИК МАЗЕПІ ТА МУЗЕЙ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Депутати Полтавської міської ради 11 січня на позачерговій сесії прийняли рішення, яким дозволили будівництво пам'ятника гетьману Іванові Мазепі.

Мер міста Андрій Матковський заявив, що депутати узгодили розташування Музею українського козацтва і поруч з ним–пам'ятника гетьману Іванові Мазепі на території заповідника „Поле Полтавської битви".

„Оцінки були різні, але переписувати історію–справа марна. Нехай краще приїжджають у Полтаву туристи, молодь з усієї України і на місці роблять власні, незаанґажовані висновки про наше непросте минуле",–сказав Матковський.

До 65-ліття створення 1-ої УД УНА

ЗВЕРНЕННЯ

28 квітня 1943 року було проголошено у Львові творення Української дивізії „Галичина".

Український Центральний Комітет і ветерани Визвольних Змагань піддержали заходи творення Дивізії „Галичина", ціллю якої була боротьба з большевицько-московськими силами, а рівночасно також формування Української Національної Армії, яка при відповідних обставинах вступить у бій за волю українського народу і за створення Української Самостійної Держави.

Тому Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА звертається до Крайових Управ, щоб у 2008 році відзначити 65-ліття створення Дивізії „Галичина". Крайові Управи на своїх теренах пороблять заходи, щоб разом зі Станицями відзначити цю пропам'ятну дату відповідними імпрезами.

Просимо інформувати Головну Управу про такі відзначення з відповідною документацією (знимки, доповіді й інше).

Остаємося з належною пошаною і вояцьким привітом,

За Головну Управу:

Мирон Головатий—голова ***мґр. Михайло Ромах—секретар***

Для відзначення цієї річниці друкуємо звернення, видані з нагоди 50-літнього ювілею.

ЗВЕРНЕННЯ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

з нагоди 50-річчя створення Української Дивізії „Галичина"

На цей рік припадає 50-річчя створення Української Дивізії „Галичина" в дуже складний і трагічний період історії України. На заклик Українського Центрального Комітету під проводом професора Володимира Кубійовича та старшин Визвольних змагань 1918-1920 рр.–членів ветеранської організації „Молода Громада" десятки тисяч зголосилося в лави тієї військової формації. Між добровольцями були колишні Українські Січові Стрільці, члени Української Галицької Армії та старшини Армії Української Народної Республіки, котрим президент УНР в екзилі Андрій Лівицький доручив зголоситися до служби в Дивізії. Всі мали єдину мету–боротьбу з большевизмом для здобуття державности України.

Нелегка була доля вояків Дивізії. Багато з них заплатили найвищу

жертву–своє життя–в боротьбі за цю ідею. Після битви під Бродами багато вояків Дивізії перейшло до лав Української Повстанської Армії. Врешті, в 1945 році, Дивізія стає першою одиницею Української Національної Армії під командою генерала Павла Шандрука.

По закінченні війни й розселенні колишніх вояків 1-ої Української Дивізії в країнах західного вільного світу вони стали в передових лавах змагань за розвиток українського культурного життя в країнах поселення і продовжували у змінених формах боротьбу за привернення державности українському народові.

Президія Світового Конгресу Вільних Українців закликає організоване українство відзначити цю дату якщо не окремими відчитами й мистецькими імпрезами, то принаймні поминальними богослужіннями за спокій душ тих, які віддали своє життя на полі бою чи в тюрмах і концтаборах Совєтського Союзу.

Ціль, яка змобілізувала молодь 1940-их років–Незалежна Українська держава–слава Богу осягнена, і в тому є заслуга і воїнів Української Дивізії „Галичина"–1-ої Дивізії Української Національної Армії.

За Президію Секретаріяту СКВУ

Юрій Шимко, президент

д-р Василь Верига, генеральний секретар.

ЗВЕРНЕННЯ ЦЕНТРАЛІ КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

в 50-ту річницю створення Української Дивізії „Галичина"– 1-ої Дивізії Української Національної Армії

В часі Другої Світової Війни Україна була тереном, на якому проходив великий змаг поміж двома імперіями за панування Східної Европи й за панування над світом.

Від перших років війни українська молодь гинула в рядах чужих армій, віддаючи своє життя за окупантів і грабіжників наших земель і поневолювачів нашого народу.

Відкриті совєтські тюрми в Україні 1941 р., як і масові могили в Вінниці 1943 р., не говорячи вже про штучно створений голод в Україні 1932-1933 роках, служили незаперечним доказом, що від московсько-большевицького режиму не можна очікувати нічого кращого, як переслідувань, насильної русифікації й тотального знищення всього українського, включно з історичною пам'яттю.

Якщо в когось були сподівання на допомогу Німеччини відзискати українську державність, то роки під німецькою окупацією виявили правдиве обличчя німецького імперіялізму, що такі сподівання були наївні, бо Україна знайшлася між молотом і ковадлом.

І тут прийшов Сталінград, який остаточно заломав німецький фронт і почався загальний відступ. Програш Німеччини був очевидний і повернення зненавидженої московсько-совєтської окупації неминуче, а впарі з тим насильна мобілізація до совєтської армії й боротьба за закріплення російського комуністичного режиму.

У квітні 1943 р. Український Центральний Комітет на чолі з проф. Володимиром Кубійовичем спільно з ветеранами Українських Визвольних Змагань вирішили підтримати організування української військової частини–Дивізії „Галичина".

Проголошення формування Української Дивізії 28 квітня 1943 року знайшло великий відгук й на протязі одного місяця травня зголосилося 80 000 добровольців, серед них чимало учнів, випускників середніх шкіл та студентів високих шкіл.

Всі вони бажали вивчити воєнне ремесло, щоб здобути привернення Україні державности. Про перемогу Німеччини в тому часі мови вже не могло бути: була надія, що з закінченням війни заіснують обставини, як після Першої Світової Війни, й Дивізія „Галичина" стала дійсністю.

Рік пізніше Українська Дивізія „Галичина" вступила на большевицький фронт і до кінця війни воювала з найбільшим ворогом України.

Українська Дивізія „Галичина" переіменована на 1-шу Українську Дивізію Української Національної Армії з честю виконала своє завдання й зійшла з фронту Австрійської Стирії, не капітулюючи перед ворогом, але перед західними альянтами.

Відмічуючи 50-ліття Дивізії „Галичина"–1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, ми щиро вітаємо колишніх вояків, які стали в її лави, щоб чином і кров'ю засвідчити свою беззастережну любов і відданість Україні. Своїм геройським чином і своєю постановою українські вояки продемонстрували, що наш нарід ніколи не примириться з поневоленням.

В імені української громадськости Канади, Конґрес Українців Канади висловлює признання колишнім воякам Дивізії „Галичина"–1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, які здобули професійне знання і освіту у майже всіх ділянках нашого життя й віддано служать нашій громаді й Канаді. Ми бачимо їх у рядах виховників дітей–учителів та професорів, українських католицьких та православних священиків, композиторів, письменників, журналістів, адвокатів, інженерів, підприємців та інших діячів, які в розбудову Конґресу Українців Канади та громадських, релігійних і політичних організацій вложили свою щедру частку й тим самим допомогли у розбудові та скріпленню Канади.

Відзначуючи це 50-ліття, ми не сміємо забути тих, які впали на полі бою у боротьбі за краще завтра свого народу. Їхня боротьба–це одна цеглинка в розбудові української держави, яка вже постала, бо жертва мільйонів не могла піти намарно.

Слава всім борцям за волю України! Слава Україні!

Вінніпег 22/04/93

ЗВЕРНЕННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА"–1-ої ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ (УНА) ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Ми, колишні вояки Дивізії „Галичина", зібравшись на відзначення 50-ої річниці створення 1-ої Дивізії Української Національної Армії, звертаємося до громадян України, як учасники визвольних змагань народу за свою незалежність, із закликом справедливо потрактувати історичну необхідність створення українського військового формування в той час, коли нашу землю шматували німецькі й московські окупанти.

Метою організації Дивізії було утворення військового формування, яке мало стати основою Збройних Сил України. Дивізійники прагнули осягнути військову науку, отримати зброю і стати на захист України, як це вчинили Українські Січові Стрільці в добу визвольних змагань 1917-20-их років.

В березні 1945 року Дивізію „Галичина" було переформовано і на її основі створено 1-у Дивізію Української Національної Армії й вояки склали присягу на вірність Україні.

По 2-ій світовій війні вояки Дивізії „Галичина"–1-ої УД УНА, Укранської Повстанської Армії, члени ОУН не припинили боротьби за волю України, де б вони не перебували: у в'язницях, ГУЛАҐу, чи в діяспорі.

Сьогодні, коли Україна стала незалежною державою, ми звертаємося до її народу із закликом до єдности, зосередження всіх зусиль для розбудови і зміцнення нашої держави. Саме консолідація всього народу навколо ідеї державности, міжнаціональне і міжконфенсійне порозуміння, громадянська злагода забезпечать поступ України до цивілізованого суспільства, її інтеґрацію у світове співробітництво.

Вже давно знайшли примирення всі воюючі країни у 2-ій світовій війні. І в нашій молодій державі ми також повинні дійти до злагоди, забувши старі образи і непорозуміння. Заради щасливого майбутнього нашої держави маємо шукати не те, що нас роз'єднує, а те, що єднає.

Потиснімо одне одному руки і побратаймося! Слава Україні!

місто Київ, 21 серпня 1993 року.

Степан ІЛЬНИЦЬКИЙ
м. Торонто, Канада

БОЖЕ, ЧОМУ НЕ ГРИМИШ?

Для українки й українця, які залишили Батьківщину не задля матеріяльних благ, а для боротьби за її визволення, кожна вістка з рідного краю–на вагу золота. Хотілось би постійно цими вістками радіти, а виходить–як за Олесем: „З журбою радість обнялась". І сьогодні мені доводиться писати про журбу.

Відколи в мене є змога єднатися з Батьківщиною завдяки інтернету і телевізору, особливо цікавлюся політично-аналітичною програмою „Свобода Слова". Надто ж останнім часом. Завдяки новому ведучому Андрієві Куликову на цій програмі тепер значно менше чути московську мову, якої я не розумію. А навіть якби й розумів, то не бачу причини користуватись мовою 300-річного окупанта в „незалежній" (О, коли ж уже можна буде ці лапки зняти!) державі Україні (вірність Українській національній ідеї не дозволяє мені написати „в Українській Державі").

Отож–про журбу. Темою дискусії на програмі „Свобода Слова" 31 серпня 2007 року було шкільництво. Це, без сумніву, одна з найбільш пекучих проблем нинішньої України. Дискутантами були Станіслав Ніколаєнко–міністер освіти, В'ячеслав Брюховецький–тоді ще президент „Могилянки". Дмитро Табачник–віце-прем'єр-міністер з гуманітарних питань та Семен Глузман–правозахисник.

Куликов почав програму показом відеозаписів побоїв у школах деяких міст України, зокрема і Львова. По перерві на рекламу Куликов попросив вибачення: показані побої мали місце не у Львові, а в Івано-Франківську. Далі мав слово міністер Ніколаєнко. З електронного запису цитую ним сказане: Івано-Франківщина **подарувала** (тут і далі виділено–**С. І.**) нам не тільки такі кадри (учнів-розбишак–**С. І.**), але і ще великого, **ну будемо казати** і великого Івана Франка, а слова його були такі „школа учителем стоїть", а від себе можна додать: а „держава школю".

А мені від себе треба ще додати: „але не таким міністром освіти". Мій „додаток"–це не осуд міністра, це засудження московського загарбника, який зробив такими мільйони нашого народу. З неєвропейською наполегливістю через триста років москаль виполоскував мізки нашого люду, поки не заявив Валуївським циркуляром: української мови „нет, не было и быть не может". І коли Софійські дзвони голосили славу IV Універсалові, лиш для п'ятьох родин у Києві українська була розмовною мовою. Та ці дзвони стали для нашого народу євшанзіллям, і червоним нащадкам Валуєва довелося шукати нового шляху

для знищення „южноруськава населенія". І вони його знайшли–ім'я йому було „українізація". А потім НКВС масово відправило гарячі українські серця на Соловки, і так відсвяткувало 20-річчя революції. І коли в 1939-му московський політрук став своєю ногою у Львові, він пояснив мені, студентові Львівської політехніки, на лекціях „Основ марксизму-ленінізму", що УРСР–це „республіка за назвою українська, а за змістом соціялістична". Не додав лише, що ця республіка червона не від соціялізму, а від крові нещасних жертв. За Сталіним і Хрущовим прийшов Брежнєв і продовжував нищення українства міфом про „совєтского человека", що на ділі було московщенням нашого народу. І так в Україні множились чиновники, „за назвою українці".

Намагання денаціоналізувати наш народ було питоме не тільки московському загарбникові. Не набагато кращою була відроджена в 1918-му році Польська держава. Відносно нашого народу мета була та сама, лиш методи менш радикальні. Держава намагалась нищити українську меншину пацифікаціями галицького селянина (їх було три), грабунком православних церков на Волині й Холмщині, обмеженням українського шкільництва–„Рідна Школа" була заборонена в 1929-1931 роках, а відтак позбавлена рівноправності з польськими школами. Були ще й намагання впровадити державний контроль на права українських власників сирої нафти (віддамо належне польському судівству, яке цього не дозволило). Було й, за прикладом тоталітарного сусіда, спорудження концентраційного табору в Березі Картузькій. До цього додалися ще й акти українофобії польського люмпенпролетаріату, які були толеровані польською владою.

Одним з таких актів стали події під час відкриття пам'ятника на могилі Івана Франка на Личаківському цвинтарі. В 1933-му році дванадцятилітнім хлопцем я стояв з моїм батьком біля Франкового гробу і все те бачив. Згідно з програмою, перед відкриттям викутого Сергієм Литвиненком, сином Полтавщини, бронзового Каменяра, мали розсипати на Франковій могилі землю з його родинної садиби. Урну з землею доставляла з Нагуєвичів естафета гінців. Естафета припізнялась, організатори хвилювались. І нарешті з'явився один з гінців–Косак (наскільки можу згадати) з урною в руках. Він весь був у крові–біля Миколаєва на нього напали польські „патріоти". Батько розсипав на Франковому гробі землю з печаттю крові українського гінця–і з камінного Каменяра впало покривало...

Минуло 58 років–і я в жовтні 1991 року знову стояв перед гробом українського Мойсея, повний віри у світле будуще нашої Держави, я глибоко вірив, що саме тепер нація має моральне право прийняти Франковий „СКРОМНИЙ ДАР ВЕСІЛЬНИЙ". Та сталося те, що перевернуло Олесеву „журбу і радість". Безмежне щастя обнялося з українським апокаліпсисом. Першого грудня 1991 року волею дев'яноста відсотків грома-

дян України відродилась УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА. І волею громадян її президентом став той, хто за московські срібняки в померлому „союзі" занапастив нашу землю. І замість відродження Української держави народилась держава-манкурт, в якій чужинецькі конкістадори й власні іуди, грабуючи країну, стали мільярдерами.

Минуло тринадцять років, і молодь України заговорила, а світ почув. Майдан перестав бути площею, а став символом величі духа. Світ поклонивсь Народові-Героєві. І Майдан поклав булаву у руки людини, яку стоячи привітали сенат і конгрес Сполучених Штатів Америки у своїй залі нарад. І я бачив по телевізору, як законодавці найпотужнішої держави світу раз-по-раз уставали з місць, вшановували оплесками Президента України. І сльози появились в очах вісімдесятидворічного старця. Здавалося, тепер уже нічого не може стати на дорозі моєї Батьківщини до світлого будущого. На жаль, тільки здавалося. Чого не в силі були побороти доморослі Юди Іскаріоти, чого не в силі був побороти московський цар Путін, поборoли амбіції тих, кому довірився народ. Народ терпів, а світ забув колір помаранчі.

Та ось нарешті ведений розпукою Президент забув про всі амбіції і звернувся до народу по допомогу. І народ почув. Але що буде далі? Чого чекати нашому народові?

Пригадується кінцева сцена з „Тев'є Молочника" (Шолом-Алейхема). Прогнані євреї–і в розпачі один питає рабина: „Чи не час тепер прийти Месії?" А рабін відповідає: „Нам доведеться чекати на Месію в іншому місці". Але для нашого народу іншого місця немає. Нашому народові пора нарешті зрозуміти, що ми „ГОСПОДАРІ ДОМОВИТІ У СВОЇЙ ХАТІ Й НА СВОЙОМУ ПОЛІ" й прочистити цю хату й це поле від бур'яну, а тоді „ВСТАНЕ ПРАВДА, ВСТАНЕ ВОЛЯ Й ПОМОЛЯТЬСЯ НА ВОЛІ НЕВОЛЬНИЧІ ДІТИ".

<u>*З діяльности Міністерства оборони України*</u>

Єханурів: третина нашої армії–зовсім не армія

Новий міністер оборони Юрій ЄХАНУРОВ назвав одним з п'яти пріоритетів діяльности Міністерства оборони вивільнення з'єднань і військових частин від виконання невластивих функцій.

Він наголосив: „Сьогодні 18,5 тисяч штатних посад зайняті тим, що працюють в надлишкових військових організаційних структурах і охороняють військове майно. Третина минулорічного бюджету витрачена саме туди. Сьогодні у Збройних Силах 22 бази, 5 арсеналів і 27 складів, які нам не потрібні".

„Чому ми повинні все це утримувати? Врешті-решт, чим мають займатися Збройні Сили–охороняти склади чи займатися підвищенням боєготовності",–підкреслив міністер.

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВНОГО РАБИНА УКРАЇНИ АЗРІЕЛЯ ХАЙКІНА ДО ЄВРЕЇВ УКРАЇНИ

24 листопада наша держава вшановує пам'ять жертв Голодомору.

Всі ми, незалежно від національности та релігії, маємо вшанувати пам'ять безневинних жертв. Це наш обов'язок як громадян України. Цим ми наголосимо: ми єдина, згуртована нація.

Патріярх УПЦ КП Філарет (зліва) і Головний рабин України Азріель Хайкін.

Важливо пам'ятати про духовний зміст поминання жертв Голодомору. Наша пам'ять важлива як турбота про тих, хто пішов з цього світу, бо їхні душі відчувають її. Поминання жертв не менш важливе і як наука для тих, хто прийде в цей світ, бо їм ми передамо наші знання й нашу пам'ять. Вшановуючи пам'ять жертв Голодомору, ми робимо важливий крок, аби подібне ніколи не могло повторитися на Землі.

Держава запропонувала вшанувати пам'ять запалюванням свічок. Це цілком збігається із єврейською традицією, бо людське життя у святих книгах уподібнене до свічі, запаленої Всевишнім, сказано-бо: „нер Гашем–нішмат адам".

Ми, євреї, маємо вшанувати пам'ять жертв Голодомору, відповідно до законів Тори, згідно з нашою релігією. День 24 листопада 2007 року припав на суботу–на Шабат. Згідно з законами юдаїзму, євреї не можуть порушувати святість суботнього дня. Але по закінченні суботи, з появою перших зірок, ми маємо виявити нашу солідарність і, поділяючи біль усієї нашої України, вшанувати пам'ять жертв Голодомору.

Я закликаю вас 24 листопада (по закінченні Шабату, з настанням 15 кіслєва за єврейським календарем), коли зайде сонце й з'являться перші зірки, запалити свічки на згадку про жертви Голодомору–однієї з найстрашніших трагедій XX ст. Я закликав усіх рабинів України під час суботніх богослужінь у синагогах прочитати поминальну молитву. Ця молитва піднесеться до престолу Всевишнього й проситиме Творця світу благословити душі безневинно убієнних за того страшного часу. Разом з усім народом України ми сумуємо за жертвами Голодомору. Разом з усім народом України ми пам'ятаємо про страждання й біль.

Хай благословить Всевишній Україну та її багатонаціональний народ, хай позбавить її від трагедій та лихоліть.

21 листопда 2007 року

Заклик головного рабина України „До євреїв України" запалити свічки, щоб вшанувати пам'ять жертв Голодомору, є саме тим шляхом, яким повинні йти всі релігійні громади в Україні. На жаль, ще досі безкарно ходять по українській землі не лише нащадки організаторів цього злочину проти людства, але й деякі його оранізатори. Та в цьому ми самі винні, що досі не зуміли розібратися–хто наш друг, а хто недруг.

Михайло Деп'як у статті „Цікаві моменти візити Ющенка до Ізраїлю" (веб-сайт Майдану, 19 листопада) звернув увагу на те, що дехто був дуже зацікавлений, щоб Президент України В. Ющенко не відвідував Ізраїль, а коли вже не можна було перешкодити візиті, то хоч спробувати зіпсувати її, очорнюючи УПА, Романа Шухевича як антисемітів і т. п.

Візити відбулася і зробила своє, хоч ізраїльський Кнесет ще не визнав Голодомору геноцидом. „Нам варто повчитися в євреїв як захищати свої інтереси у ворожому оточенні, як плекати національну культуру і мову"–підкреслює М. Деп'як.

Україна і Ізраїль мають багато спільного: обидва народи зберегли себе протягом багатьох століть бездержавности, пережили нищення своїх мов, обидва зазнали геноциду, українці–комуно-совєтського, євреї–нацистського, і все ж дочекалися проголошення незалежних держав. Відомі періоди тісної співпраці між ними. Наприклад, під час Української Народної Республіки євреї мали не тільки своїх міністрів, але й свою політичну партію. А в роки Другої світової війни євреї брали участь в УПА і боролись за визволення України від окупантів.

Українці вже давно визнали Голокост євреїв їхнім геноцидом, однак, через злісні інсинуації радянської пропаґанди деяким євреям важко визнати велику трагедію українців геноцидом. Треба сподіватися, що Звернення Головного рабина України стане початком глибшого порозуміння між цими двома народами.

Йосиф Сірка,
Торонто, Канада

Маємо ще декілька примірників РІМІНІ том І

Книга-збірник

Впорядник: Всеволод Будний. Статті, спогади та світлини з таборового життя. Ціна (включно з пересилкою)–25 дол.

4 Bearwood Drive, Toronto, ON, Canada M9Z 4G4
tel. (416) 233-3504 fax: (416) 233-0734

Михайло РОМАНЮК

ЄДНАЙМО НАШУ ГРОМАДУ!

Під цим лозунгом відбувся у жовтні 2007 року 22-ий Конґрес Українців Канади у Вінніпезі.

Я не збираюсь писати репортаж (це вже зробила преса), а подати деякі зауваження і висловити думки. Звітів і дискусій було менше, як на попереніх конґресах, хоч не все було вияснено. Один делеґат спитав про докладніші інформації з продажу власного будинку. Предсідник не міг дати ясної відповіді.

Були деякі завваги від делеґатів що, прийшовши до пам'ятника Т. Шевченкові віддати Поетові шану, знайшли там безпорядок–крім порожніх пластикових торбинок, які вітер наніс на кущі, вандали намалювали на постаменті ще й свастику. Хтось повинен тим зайнятись, щоб хоч перед Конґресом навести порядок. Давніше тими справами займався покійний „Отаман" О. Загорода зі своїми дивізійниками. Від 17-го Конґресу ніхто не звертавсь до Станиці Братства дивізійників у цих справах.

У загальному Конґрес пройшов задовільно, молода ґенерація перебрала булаву, тож щасти їм Боже.

Доволі часу забрало читання резолюцій (внесено біля сотні, але схвалено 36).

26-ою точкою була резолюція: Конгрес Українців Канади вимагає, щоб уряд України визнав на законодавчому рівні ОУН-УПА воюючою стороною за визволення України!

Роздумуючи над цією резолюцією, я питав сам себе: чи не було б справедливо до ОУН-УПА додати і дивізійників? Чи ж вони не боролись з тим самим ворогом і поклали свої голови в обороні рідної землі? Може не для всіх вони були „леґендарними" героями, але були патріотами святого обов'язку.

Що більше, ще в 1993 році, у 50-у річницю створення Української Дивізії „Галичина", Світовий Конґрес Вільних Українців і Централя Конґресу Українців Канади видали звернення, у яких (між іншим) пишеться: „Своїм геройським чином і своєю постановою українські вояки [Дивізії] продемонстрували, що наш нарід ніколи не примириться з поневоленням (КУК); вони „мали мету–боротьбу з большевизмом для здобуття державности України" (СКВУ). (Див. *ст. 7-10*).

Ще один доказ: у бойових діях під Бродами понад три тисячі вояків Дивізії перейшли до УПА. Найбільше їх поповнило сотні Дружинників. З них створено три сотні, які об'єднано в один курінь. Появились нові сотні: „Галайда 1", „Галайда 2", „Вовки 1", „Вовки 2", „Лисоня", „Буйні", „Бурлаки", „Галки", „Рубачі" та інші.

Вдалось вияснити псевда і прізвища кількох десятків старшин–командирів УПА. Ось деякі з них.

Підполковнник Онуфрик Богдан „Коник"–сотенний підстаршинської школи „Олені", командир перших повстанських відділів УПА в Карпатах, згинув 7-го січня під час боїв у Бірчі.

В той же час загинув **сотник Орський**, сотенний „Ударників".

Майор Лукашевич Маріян „Ягода" „Черник" сформував групу „Вовки" і став її сотенним. Згодом був курінним командиром.

Хорунжий Гвоздецькнй Богдан „Емір бен Кора". Генерал Тарас Чупринка взяв його до Головного штабу УПА. Він вів переговори з Польскою „АКА" і „ВіН".

Поручник „Барон" став командиром сотні „Ударників".

Хорунжий Бабій Олекса „Білий" „Арієць" висланий з УПА до Дивізії і згинув як старшина під Бродами.

Поручник Бахтальський Зенон „Зенон"–чотовий у сотні „Коника".

Поручник Чайковський „Сонар" під Бродами знищив 6 танків.

Сотник Гошка Володимир „Мирон", командир Дрогобицького куреня, відзначений Золотим Хрестом 1-ої кляси.

Сотник Голяш Григорій „Бей" „Бульба", член Центрального Проводу, виконував особливі доручення генерала Р. Шухевича.

Поручник Дусановський Василь „Голенко", старшина–помічник уславленого сотника „Ефрена" на Поділлю.

Поручник Коржак Михайло один з найстарших командирів „Чорного Лісу".

Поручник Мурський перейшов із 150 вояками до УПА.

Хорунжнй Петрів Святослав „Коко" перейшов з чотою до УПА з Словаччини.

Поручник Голуб Юрій Ростислав, хорунжий Барановський Іван „Крук", пхорунж. Юркевич Володимир, сотник Пащак, хорунжий Тихоліс, поручник Свистель Данило „Веселий", хорунжий Ганкевич Богдан „Нестор", хорунжий Котелюк Ярослав „Крилач", поручнпк Кучер Михайло „Яр".

(Докладніше, див. Остап Сокольський: „Дивізія „Галичина" та Українська Повстанська Армія". *Вісті комбатанта*, ч. 1, 1995)

* * *

Є багато людей, які гаряче люблять Україну і бажають їй культурного розвитку, але самі ці люди російської культури, і вони, піклуючись про українську культуру, ніскільки не зрадять російську.

Гетьман П. Скоропадський

Список українських канадців відзначених „Орденом Канади"–Order of Canada–з інтернету.

Можливо, що є більше українського походження громадян, але у списках не подається їхнього „етнічного походження".

1. Babiuk, Lorne A.	Edmonton, Alberta
2. Burtnyk, Nestor	Kanata, Ontario
3. Cipywnyk, Dmytro	Saskatoon, Saskatchewan
4. Decore, Laurence G.	Edmonton, Alberta
5. Fedak, Wasyly	Winnipeg, Manitoba
6. Fedoruk, Sylvia Olga	Saskatoon, Saskatchewan
7. Hawaleshka, Ostap	Winnipeg, Manitoba
8. Hnatyshyn, Ramon John	Saskatoon, Saskatchewan
9. Huculak, Erast R.	Toronto Etobicoke, Ontario
10. Kindrachuk, Michael John	Saskatoon, Saskatchewan
11. Koziak, Methodius	Saskatoon, Saskatchewan
12. Kurelek, William	Toronto, Ontario
13. Kushnir, Basil	Winnipeg, Mznitoba
14. Laba, Peter M.	Winnipeg, Manitoba
15. Lobay, Mary	Edmonton, Alberta
16. Lupul, Manoly Robert	Calgary, Alberta
17. Melosky, Louis	Winnipeg, Manitoba
18. Mol, Leo	Jinnipeg, Manitoba
19. Moshansky, Virgil P.	Calgary, Alberta
20. Nakonechnyj, Geraldine	Edmonton, Alberta
21. Ostashewsky, Roman J.	Edmonton, Alberta
22. Pasternak, Eugenia	Toronto, Ontario
23. Podborski, Stephen G.	Whister, British Columbia
24. Radchuk, Serge	Winnipeg, Manitoba
25. Rudnyckyj, Jaroslaw Bohdan	Winnipeg, Manitoba
26. Savaryn, Peter	Edmonton, Alberta

Подав д-р Петро Саварин

* * *

Ідіте на Вкраїну
А чей там вам покажуть
Заходьте в кожну хату–
Хоч тінь Його розп'яту.

Павло Тичина

Олександер КРАМАРЕНКО

ПОСТГЕНОЦИДНА ЕЛІТА ПРИ ВЛАДІ УКРАЇНИ

Друкуємо (з деякими скороченнями) статтю О. Крамаренка п. н. „Така модель державного устрою фатальна для України" („День", 28 серпня 2007), в якій він подає одне з вияснень, чому український народ „має те, що має"–за славним уже висловом Леоніда Кравчука. Відповідь на це питання дає теорія Джеймса Мейса про розвиток постгеноцидного суспільства після великого голодомору 1932-33. Джеймс Мейс, американський історик, став основним дослідником голодомору в Україні. У 1993 році він переїздить в Україну, працює професором Києво-Могилянської академії. Одружився з українкою. У 2001 році його важко побито й у 2004 році він помер (Див. „Вісті комбатанта", ч. 3, 2004).

Проф. Мейс твердить, що після голодомору, замість гордих та щирих землевласників. в наших селах з'явились підлі колгоспні раби, життєвою метою яких стала зовсім не воля, а непереборне бажання заняти місце своїх гнобителів.

Чи після останніх парляментських виборів ситуація зміниться на краще?

Редакція

Як відомо, Мороз і Литвин, Плющ і Кравчук, задіяні в передвиборчих кампаніях різних політичних сил, намагалися дещо розсекретити діяльність одне одного на посту спікера нашого парляменту. Але робили це вони настільки обережно і так щиро після цього вибачались і підтримували опонентів, що стало ясно, що всі вони–з одного кошика радянської та пострадянської номенклятури, яка завжди була в нас вищою кастою в суспільстві, і її представники ніколи по-справжньому не протистояли один одному.

Але подумалося й про інше. Іван Плющ, Олександер Мороз, Володимир Литвин із Леонідом Кравчуком та Олександром Ткаченком народилися і були виховані в українському селі. Якщо додати до цього, що й усі три останні наші президенти починали свій життєвий шлях у сільських хатах, то мимоволі виникає закономірне запитання, чи не занадто вже ця обставина є закономірною для країни, де міське населення вже з початку другої третини минулого сторіччя значно перевищує за чисельністю сільське?

Щоб відповісти на нього, треба згадати про видатного дослідника Голодомору, американського історика Джеймса Мейса. Але не бачимо з боку вітчизняних істориків, політологів та соціологів жодних натяків на подальший розвиток його теорії постгеноцидного суспільства. Теорія ця жорстка, як і будь-яка інша наукова істина, тому, мабуть, наші провідні вчені від суспільних наук і не беруть її до подальшої розробки, боячись таким чином зіпсувати свої відносини з сильними світу цього.

А між іншим, саме за цією мейсівською теорією менталітет українського селянства після Голодомору змінився фактично на протилежний. Замість гордих та щирих землевласників після геноциду 1933 року в наших селах у їхніх же особах за сатанинським задумом більшовицького Кремля з'явились підлі колгоспні раби, життєвою метою яких стала зовсім не воля, а непереборне бажання зайняти місце своїх гнобителів–представників компартійної влади та номенклятури.

Самим деморалізованим штучним голодом селянам це вже було не під силу, тому здійснення цієї мрії вони переклали на своїх дітей та онуків. Почитайте біографії наших сьогоднішніх міністрів, нардепів перших чотирьох скликань, учених, вищих військових та силових керівників–і ви побачите пряме підтвердження цього висновку. Більшість із них виховувалась саме в українському селі, незважаючи на те, що їхні міські однолітки в той самий час значно переважали їх не тільки чисельно, але й за якістю освіти. Але все це виявилося менш вагомими козирями у життєвій кар'єрній грі, ніж стовідсоткова відмобілізованість сільських юнаків та дівчат дряпатися посадовою драбиною якомога вище і вище, застосовуючи при цьому будь-які засоби досягнення своєї кінцевої мети.

Ось і відповідь на поставлене вище запитання. Зрозуміти в інший спосіб виключно сільське минуле всіх наших президентів та спікерів практично неможливо.

Але вихідці з села, звичайно ж, формували не тільки нашу правлячу еліту, (бо фортуна посміхалася, ясна річ, далеко не всім). Вони в добу індустріялізації формували населення українських меґаполісів та інших міст. Вони ж привозили туди з інших сіл не тільки свої робочі руки, але і свою рабську ментальність, успадковану від своїх морально спотворених Голодомором батьків та дідів.

Ця ментальність ставала з часом домінуючою в Україні і проявлялася не тільки на побутовому рівні, але й на тих самих передвиборчих перегонах. Для тих небагатьох українців, хто й досі не заразився її вірусом, неприйнятною звучить, наприклад, така популярна теза виборців нашого постгеноцидного суспільства: „Треба завжди обирати найбагатшого, бо він на виборній посаді буде найменше красти". А якщо той найбагатший ще й простимулює вибір на свою користь конкретними подарунками, то його перемога стає вже майже гарантованою. Чи не саме таких мерів обирають останнім часом наші міста?

Але ж, звичайно, задля повного забезпечення перемоги на виборах міського голови особистий гаманець–це ще не все. Потрібне благословення правлячої місцевої еліти, яка на сьогодні в переважній більшості українських міст є симбіозом колишніх компартійно-комсомольських, радянських та кримінальних еліт.

Після виборів мера все в нас іде за одним і тим самим сценарієм: міська влада захоплює все нові й нові ділянки землі під комерційні проєкти своїх представників, затягує гайки сплати за комунальні послуги з громадян та податків із малого бізнесу. і провалює черговий

опалювальний сезон. Звісно, цапом-відбувайлом за таким сценарієм стає міський голова, який більше, ніж на один термін, майже ніде в Україні не обирається. Але після чергових виборів його наступник неодмінно повторює шлях свого попередника.

Система ця настільки відпрацьована, що майже не дає збоїв, незалежно від того, під якими політичними кольорами сидять мери та депутати органів місцевого самоврядування. Хоча не все було так гладко. Були й випадки, коли депутатські корпуси, представляючи місцеві еліти, відторгали того чи іншого мера, який або грав у свою гру, або ж уже занадто тягнув ковдру фінансових потоків на себе.

Зважаючи на ці обставини, не важко собі уявити, що станеться, коли ця конституційна реформа була б доведена до логічного завершення. Але ж обирати в нашому постгеноцидному суспільстві будуть тих самих мерів і ті самі депутатські корпуси. Але тепер ця братія за новим перерозподілом податків між реґіонами та Києвом стає фактично незалежною від Центру. Не важко передбачити парад автономій по всій Україні (окрім хіба що західної її частини) і повний занепад таких державних інституцій, як армія, СБУ, прокуратура та судова система. Тобто створюються всі умови для розпаду нашої держави.

Не менш фатальною для нашої держави є і впровадження парляментсько-президентської форми правління. Останні президентські вибори в Україні показали, що наше суспільство стало на кілька відсотків більше національно свідомим, ніж совковим. І коли б Віктор Ющенко виправдав надії своїх виборців, цей процес духовної українізації, напевне, став би вже незворотнім.

Але цього, на жаль, не сталося, і завдяки реалізації положень конституційної реформи Олександра Мороза, замість тієї українізації, ми спостерігаємо новітнє сповзання України у постгеноцидне багно. Голоси гомосоветікусів знов стають дуже затребуваними і навіть вирішальними у боротьбі за повноту влади в державі ще й завдяки традиційно-неминучій розпорошеності наших національно-демократичних політичних сил. На цьому тлі всі запевнення палких прихильників тієї реформи, що, мовляв, вони, прийшовши до влади за її допомогою, швиденько побудують на базі постгеноцидного суспільства европейську Україну, погодьтеся,–від лукавого. Куди більш реальним у цьому випадку виглядає остаточний розкол України по лінії кордону до 1939 року, що, вірогідно, і є таємною метою тих реформаторів та їхніх закордонних хазяїв.

Перехопити ж політичну ініціятиву в них міг би тільки президент-патріот з повноваженнями до 2006 року, який, на відміну від так званих „помаранчевих" партій, за своєю суттю завжди буде політично цілісним, і це треба було б усвідомити якомога швидше всім нашим патріотично налаштованим політикам. Особливо тим, які є прихильниками парляментсько-президентської форми правління.

Микола ПУГОВИЦЯ

ЕНЕРҐІЯ ЗЦІЛЕНОЇ ЗЕМЛІ

У селі Михайлики Шишацького району Полтавської області існує приватне підприємство Семена Антонця „Аґроекологія", на якому урожай без гербіцидів і синтетичних добрив–60 ц пшениці з га.

– Скільки пам'ятаю себе як хлібороба,–говорить Семен Антонець–у нас завжди панувало одне гасло: „...чим вищі врожаї, тим краще. Ніби й правильно: більше хліба–більше достатку. А якою ціною здобувається цей достаток? Що містять у собі зерно, овочі, фрукти? І сьогодні не замислюємося над тим, скільки в харчах шкідливих речовин, які потрапили у продукти через бездумне користування хемією, що тільки вкорочує людям віку. Та й саму природу нищить.

От візьмемо земляних черв'яків. Вони разом із відмерлим корінням рослин створюють у нижніх шарах ґрунту капілярну систему, без якої земля ані дихати, ані зволожуватися не може. Пестициди ж змушують черв'яків переселятися на півтораметрову глибину, заганяють в абсолютно інший. згубний для них шар... Або поміркуймо над таким: чому у державі дешева пшениця? Тому, що її багато? Чудово. Та чому, якщо її багато, уся вона з хемією? Нехай буде менше. але то буде органічний, здоровий хліб. Або свинина, молоко... У Европі (та й у нас дехто вже йде тим шляхом) з трьох кілограмів комбікорму „вирощують" кілограм м'яса. Однак назвати його м'ясом язик не повернеться–такий собі „наповнювач". Так само з молоком, якого надоюють по 10-11 тисяч літрів від корови на рік. Скільки ж то стимуляторів треба додати до кормів. аби мати такі надої! Наука давно довела: якщо корова дає більше 7 тисяч літрів–молоко вже „хемічне"...

А й справді. Що з того, коли тут протиставляють хемії аґротехніку. На деяких площах, відведених під „зелені" пари, бур'яни спеціально вирощують. Підростуть–прилущать, знову підростуть–знову прилущать. Разів п'ять за сезон! У такий спосіб нагромаджують поживу. Цим полям уже не треба гною. Працює природна органіка!

З бур'янами борються і... самі бур'яни. Про це ще академік Володимир Вернадський писав, котрий провадив досліди на так званому Полтавському полі. Унікальному полі, де понад 110 років поспіль вирощується жито по житові й де без застосування будь-яких пестицидів, добрив стабільно отримують високий урожай з гектара. Допитливий учений натураліст поставив собі за мету зрозуміти, чому на тому полі час від часу з'являються рослини, про які ботаніки давно забули? Завдяки дослідженню з'явилася теорія алелопатії–наука про вплив і взаємодію рослин. Академік Вернадський на практиці реалізував ідею „чистої землі", яку нині й використовують в „Аґроекології".

Якось у господарстві побував міністер екології Польщі, який огля-

даючи посіви. знайшов жука, котрого не сподівавася побачити,– жужелицю-вовка. Від радості кинувся обіймати Антонця: „Я далі не піду, мені досить побаченого,–вигукнув.–Це просто диво!”

Цей жучок–особлива жужелиця, яка поїдає інших жуків-паразитів. Коли здобичі багато, впадає в азарт і вбиває набагато більше особин, ніж може з'їсти. А головна особливість його в тому, що не піддається штучному розведенню, живе тільки в чистому ґрунті. Де вносили гербіциди, його немає. Отже, у навколишній природі панує екологічний баланс. Кількість шкідників реґулюється без усіляких штучних допінґів. Уже й садків у селах ніхто не обприскує–немає потреби.

Шкідників людина створила сама, своєю діяльністю–у природі ж бо кожній комашці відведено певну роль. Зникне один якийсь вид–ланцюг обірветься. Скажімо, повністю знищимо тлю–залишиться без корму і пропаде сонечко, вона ж „божа корівка”, не буде комах–зникнуть птахи і т. д., аж до виродження тварин. Вихід один–розвивати рослинництво у злагоді з природою! Саме такого принципу дотримуються в „Аґроекології”. Тому не мають головного болю з бур'янами, шкідниками та хворобами рослин. тому дихають чистим повітрям, п'ють чисту воду, їдять чисті продукти, тому привільно у зелених володіннях пташці й комашці. „Музика тут навкруг–у повітрі шум і рух”– аж проситься цитата із „Саду божественних пісень” Григорія Сковороди.

У господарстві, нагадаю, отрутохімікатів не застосовують тридцять років. Але тут ще й від синтетичних добрив відмовилися–майже десятиліття тому. Чим замінили їх? Адже ґрунтове життя, як і всяке інше, потребує живлення...

Володимир Вернадський свого часу довів, що ґрунт–унікальне біоносне тіло, населене численною ґрунтовою біотою, яка потребує енерґії для свого життя. Така енерґія надається у вигляді органічних і поживних решток. Коли ж останні спалюють, а добрива не вносять, джерелом енерґії для грунтової біоти слугує сам гумус–родючість ґрунту тоді різко падає. На підтвердження вчені-аґрарії наводять такі цифри. Для вирощування 40-50 центнерів озимої пшениці з гектара витрачається тонна гумусу, кукурудзи (70-80 ц/га)–дві тонни, цукрові буряки за врожайості 500-600 центнерів забирають три тонни гумусу, майже стільки „з'їдає” його ґрунтова біота... Але частина гумусу відтворюється з поживних решток. А також з допомогою багаторічних трав–суміш їх щороку дає на гектарі до 3 тонн гумусу.

– Життя на Землі зародилося і триває завдяки природним факторам–енергії Сонця передусім,–розповідає Семен Антонець.–Ми використовуємо нині те, що створено світлом за десять мільйонів років: нафту, вугілля... Де брати ґрунтові поживу, коли гною не вистачає? З рослин! Сьогодні наше завдання–ефективно подбати про біоту... Та все

ж головний фактор накопичення поживи–багаторічні трави. У зв'язку з відмовою від внесення мінеральних добрив площі під ними збільшили із 250 до 800 гектарів. Використовують еспарцет, люцерну, вику...

На думку Семена Антонця, щоб мікроорганізми, черв'яки добре працювали, для них потрібне різнотрав'я.

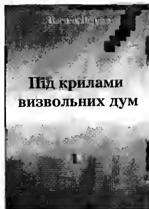
– У нас нещодавно побував і прочитав лекції директор Інституту біодинаміки з Австралії Алекс Подолинський,–каже Семен Антонець. –Правнук нашого світоча–Сергія Подолинського. Йому за вісімдесят, займається орґанічним виробництвом продукції. Показав фільм про двох братів-італійців, котрі орендують 300 га землі. вирощують овочі. Без хемікатів, навіть без гною. Органіку їхній землі дає Сонце–сидерати близько 30 видів. А в нас навіть сіно вирощують з одного-двох видів трав! ...А село Михайлики приймає делегацію за делеґацією–потік охочих перейняти досвід не зменшується. Навіть з Австралії, Нової Зеляндії. Вчитися у полтавців є чого: хлібороби „Агроекології" на практиці довели, що можна відтворювати родючість землі. Припинивши обертати скибу. залишаючи на полі якусь частину врожаю, змоделювали дерновий процес ґрунтоутворення. На площі понад 8 тисяч гектарів утворилися стійкі аґрокраєвиди.

Отже, можна без плуга та без хемії?!

...Але чому на велику аграрну країну маємо лишень одну таку оазу зціленого чорнозему, безвідмовну зелену машину родючости? Чому не вчимося у „блаженної природи", як до того закликав великий земляк наш, народний любомудр Григорій Сковорода?

(Літературна Україна)

НОВА КНИГА СПОМИНІВ Д-РА ВАСИЛЯ ВЕРИГИ

Рекрутський вишкіл, Бої під Бродами, Словаччина, Словеніюя, фронт в Австрії, Українська Національна Армія, полон в Італії та Англії.

Ціна 25 дол. з пересилкою

Замовляти у Братства Канади:
Brotherhood of Veterans of UD
4 Bearwood Drive, Etobicoke, ON,
Canada, M9A 4G4,
tel.:(416) 233-3504
fax: (416) 233-0734

НОВЕ ПОКОЛІННЯ В УКРАЇНІ ВИБРАЛО... ХТО БУВ ХТО?

Недавно в українських школах провели опитування. Учням 7-х і 11-х кляс запропонували відповісти на запитання: „Хто ці люди?" В перелік входили такі імена: Володимир Ленін, Йосиф Сталін, Тарас Шевченко, Федір Достоєвський, Юрій Гагарін, Адольф Гітлер.

Стовідсоткового пізнавання домігся Юрій Гагарін. Школярі повідомляють назву корабля, час перебування на орбіті та дату польоту. При цьому розповідають, що Юрій Олексійович–„один з перших, хто побував в космосі", оскільки „до нього літали ще. але ніхто не повернувся".

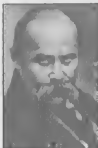
Деяку розгубленість при опитуванні викликав Ленін. 6 відсотків дітей не знають його в принципі. Багато з них упевнені, що Володимир Ілліч–колишній президент. Чи то Росії. чи то України. чи то СРСР. Відомо також, що „великий письменник Ульянов" не вимовляв букви „р", особисто розстріляв царську родину і в результаті був отруєний Сталіном.

Йосифа Сталіна називають „головним в країні після Леніна". При цьому владу він „захопив", підступно „отруївши колишнього президента грибами". Відповідно до відповідей, він закінчив Першу світову війну і виграв Другу. Семикласники при цьому настоюють на особистій участі „генералісимуса, маршала і воєводи" в битвах. „Головний над солдатами, віддавав їм накази і вів в атаку", „був на війні проти фашистів, коли повернувся, керував далі".

Адольф Гітлер відомий усім. Він індетифікується як „фашист" і „колишній німецький президент, що програв війну". Відзначається, що він був „дуже жорстоким", „тираном", „хворим на голову ідіотом", „психом і нацистом, що намагався завоювати увесь світ". Називають і рік приходу фюрера до влади, партійну належність і спосіб відходу у вічність. Сумніви виникають при визначенні

національності: „еврей", „під час війни був німцем"–і звання: „полковник", „солдат", „генерал". Діти наполягють на акторській кар'єрі Гітлера: „часто знімався у фільмах про війну".

Про Тараса Шевченка нічого не знав тільки один семикласник з сотні опитаних. Решта називають його „великим українським письменником". Причому мірилом популярности є той факт, що „пам'ятник Шевченкові стоїть в Америці". Діти вірно вказують роки життя Кобзаря, розповідають про його тяжке дитинство і подальшу „дуже тяжку долю". Пам'ятають, що Шевченко був художнком, борцем за волю і „прикрасив українську літратуру гарними віршами".

В 11-ій клясі ім'я Федора Достоєвського відоме кожному. Його називають „одним з найбільших російських письменників", перераховуючи ряд його творів. Інколи, правда, заявляють, що Федір Михайлович був художником, композитором чи поетом. В 7-х клясах про Достоєвського нічого не знає кожен другий. Інші впевнені, що це „російський актор", „відомий мафіозі, якого вбили у Греції". Ті, хто назвав Достоєвського письменником, згадали недавно показаного на російському телеканалі „Ідіота".

Чайлд ЮСОВ
(Russian-Canadian INFO)

З діяльности Міністерства оборони України

Міністер оборони Юрій Єхануров додав свято українським військовикам

Щороку ***1 жовтня*** *відзначатиметься* ***День військ протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України.***

„Війська протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України призначені для виконання завдань надійного прикриття... від ударів з повітря під час ведення всіх видів високоманеврених бойових дій",–зазначається в повідомленні прес-служби.

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ім. П. ЯЦИКА

В День української писемности і мови з'явився Указ президента В. Ющенка, виданий „з метою сприяння утвердженню статусу української мови як державної, піднесення престижу української мови серед молоді". В Указі йдеться про виділення щорічно бюджетних коштів для організації та проведення Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика. 28 листопада 2007 р. був другий Указ президента „Про деякі заходи щодо піднесення ролі української мови", де в п. 1 зазначено: „Заснувати, починаючи з 2008 року, 14 щорічних стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика". В останні дні грудня 2007 р. з'явилася Постанова Кабінету Міністрів, якою встановлено: „стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика виплачуються у розмірі 4,375 мінімальної академічної стипендії студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації".

Восьмий мовний турнір, що його спільними силами проводять Міністерство освіти і науки України та Ліга українських меценатів, вийшов на фінішну пряму. Ще наприкінці грудня відбулися обласні та міські (у Києві й Севастополі) етапи популярних мовних змагань, а вже 26 січня в усіх обласних центрах, у столиці АР Крим Сімферополі, а також у Києві й Севастополі пройшли змагання за звання переможців та призерів на національному рівні.

У популярному і престижному турнірі щороку беруть участь мільйони школярів, студентів та представників навчальних закладів Міністерства оборони України. Широко представлена також у змаганні й українська діяспора. До минулого конкурсу долучилося 23 країни світу.

Міністерство освіти та Ліга надсилають на ці змагання своїх уповноважених представників з завданням для перевірки знань учасників, а також вручають нагороди за попередній етап. Все це відбувається у врочистій обстановці з мистецькою частиною та з участю представників влади різних рівнів.

Письмові роботи конкурсантів буде привезено до Києва, де їх в Інституті інноваційних технологій та змісту освіти (ІІТЗО) Міністерства освіти та науки буде зашифровано, а вже потім з ними працюватиме журі конкурсу, очолюване головою Любов'ю Мацько–академіком Академії педагогічних наук, завідувачкою катедри Київського національного педуніверстету ім. М. Драгоманова та співголовами: Неонілою Шинкарук–завідувачкою сектором гуманітарних дисциплін ІІТЗО і Тетяною Кузишин–заступником виконавчого директора Ліги українських меценатів.

Нагородження призерів та переможців турніру відбувається в два етапи: 9 березня–у Київському міському Будинку вчителя премії одержали ті, хто посів другі та треті місця. Тоді ж вручено і низку заохочувальних премій. А ті, які посіли перші місця, будуть головними дійовими особами святкового дійства у Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка, яке відбудеться там у травні. Тоді ж грошові премії одержать і вчителі переможців конкурсу.

А мовний турнір у діяспорі ще триває. Його підсумки буде підбито до Дня незалежности України. Нагороджуватимуть переможців та призерів у різних країнах світу через тамтешні українські амбасади.

Прес-служба Ліґи українських меценатів

ЛАВРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ОЛЕКСИ ГІРНИКА ЗА 2008 РІК

На спільному засіданні керівних органів Ліґи українських меценатів та Київського фонду ім. Олекси Гірника „Українським дітям–українське слово" названо лавреатів премії імені Олекси Гірника за 2008 рік. Ними стали:

Людмила Корецька, директор Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Леонід Кравчук, начальник військового ліцею ім. І. Богуна, генерал-майор,

о. Роман (Раймондас) Турконяк (Великобританія), доктор богослов'я, професор Острозької академії,

Михайло Ватуляк, голова ради Асоціації видавців та книгорозповсюджувачів Львівщини, директор гуртівні „Книжкові джерела",

Леся Ткач (Австралія), громадська діячка, письменниця, меценатка,

Олександр Слободян, президент АТ „Оболонь", меценат.

Згідно з Положенням про премію імені Олекси Гірника її присуджують за „значні успіхи в національно-патріотичному вихованні дітей та молоді, прищеплення їм патріотичного ставлення до української мови".

Олекса Гірник–український патріот з м. Калуша, який у ніч з 21 на 22 січня 1978 року спалив себе на могилі Т. Шевченка у Каневі на знак протесту проти політики зросійщення України і українців. Він міг втретє потрапити до концтабору, але вибрав спалення, яким прагнув „освітити душі українських патріотів вогнем непокори і закликати їх до боротьби".

Прес-служба Ліґи українських меценатів

ЧОРНОБИЛЬСЬКА СЕНСАЦІЯ?

Рада Дослідження Навколишнього Середовища (Natural Environment Research Council) опублікувала шокуючі результати свого дослідження: ризик від радіяції на людей, котрі стали жертвами аварії на Чорнобильській АЕС, значно менший, ніж прийнято вважати. Тобто, менше-більше, така сама загроза для здоров'я, як від постійного переїдання. Або, що ефекти радіяції на організм людини такі самі, як від забруднення повітря, куріння чи ожиріння. Тобто, ризик смертности людини збільшується незначно–приблизно на 1%.

Результати Чорнобильської катастрофи час до часу викликають суперечки. Вчені з Колумбійського Університету (Columbia University's Mailman School of Public Health) дійшли висновку, що Чорнобиль різко підвищив кількість випадків захворювання раком щитовидної залози. Причиною цього є радіоактивні частки йоду в їжі. Як виявилося, серед людей, котрі виросли у районах, на які радіяція не діяла, відмічено майже у п'ять разів менше випадків раку щитовидної залози, ніж у тих районах, у яких були радіоактивні опади, і 75% випадків захворювання раком щитовидної залози було б менше, як би не було аварії.

У 2000 році Всесвітня Організація Охорони Здоров'я (World Health Organization) повідомила, що Чорнобиль міг причинити смерть 50 тис. осіб (у тому числі, з врахуванням самогубств). Через п'ять років Відділ ООН „Чорнобильський Форум" (Chernobyl Forum), у склад якого входить Міжнародне Аґенство з Атомної Енерґії (International Atomic Agency), опублікувало інформацію, що серйозність наслідків Чорнобильської катастрофи перебільшена, а проблеми зі здоров'ям виникають у людей не в результаті впливу радіяції, а через відсутність об'єктивної інформації, необґрунтованого страху і т. п. В результаті катастрофи загинуло не більше 56-ти людей, а раком щитовидної залози захворіли біля 4 тис., причому в 99% з них можна було вилікувати.

Згодом екологічна організація Greenpeace спростувала ці висновки, вказуючи, що в самій Білорусії зареєстровано 273 тис. випадків рака, викликаного наслідками Чорнобиля, з котрих більш ніж 90 тис. можуть бути фатальними. Організація Лікарі Світу за Запобігання Ядерній Війні (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) вважає, що число смертельних випадків може дійти до 50-100 тис.

Василь ШПАРИК

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА: ГОВЛОВНЕ–ЗБЕРЕГТИ ЄДНІСТЬ І САМОБУТНІСТЬ

Релігійну тематику не прийнято виносити на загальне обговорення. Але ж вона тісно пов'язана з життям народу, тому хочемо–не хочемо, а таки треба дещо сказати. Багато говоримо про Европу, про входження, зокрема, до Европейського Союзу. Окрім всього іншого, повинні визначитися, з якою Церквою ми туди прийдемо, щоб почувалися комфортно і ми, українці, і наші сусіди, близькі і далекі.

Більшість українців любить Церкву, вважаючи її джерелом духовного життя, лікарем душ, учителькою благочестя і праведности. Наш народ на протязі свого існування після прийняття християнства черпав свою духовну і світську освіту з Божих храмів, чим і завдячує Церкві своїм національним збереженням.

Дещо з історії Церкви

Відомо, що християнство виникло в I столітті н. е. у східній частині Римської імперії, а з IV століття стало державною релігією цієї імперії. Главою християнської церкви вважався Папа Римський.

У 395 році відбувся поділ Римської імперії на Східну, або Візантійську, імперію зі столицею в Константинополі (тепер–Стамбул у Туреччині) і Західну, або Римську, імперію зі столицею у Римі. Внаслідок цього стали формуватися два напрямки християнської релігії: східний і західний.

Саме у цей період київський князь Володимир Великий у 988 році запровадив християнство в Київській Русі. Оскільки Київська Русь знаходилася під впливом Візантії, то й релігія, запроваджена князем Володимиром, увібрала в себе всі риси цього напрямку християнства, а не західного, римського. Таким чином, при хрещенні Русі була запроваджена християнська релігія східного, візантійського обряду, яка не була тоді ні православною, ні католицькою, бо тільки в 1054 році західний і східний напрямки кінцево сформувалися: перший–як Католицька або Римо-Католицька, Церква з центром у Римі на чолі з Папою Римським; інший–як Православна, або Греко-Кефалічна, Церква з центром у Константинополі на чолі з Патріярхом Константинопольським.

У 1439 році за Флорентійською унією обидві Церкви об'єдналися, але московський митрополит не підкорився цій унії і в 1448 році проголосив автокефалію, тобто незалежність від константинопольського патріярха, який не признав цієї автокефалії.

У 1458 році константинопольский патріярх у відповідь на дії мос-

ковського митрополита утворив незалежну від московського митрополита Київську митрополію як Автокефальну Церкву в Україні.

У 1589 році була створена Московська патріярхія на чолі з митрополитом московським і всієї Русі, яка існує й досі як російська Православна Церква (РПЦ). Щоб довести свої претензії на території поза Росією, вона іменує себе як Руська Православна Церква, табто така, що має відношення до всіх історичних земель Київської Русі, а отже–і України, і Білорусії.

У 1596 р. на Берестейському Соборі була проголошена унія–підпорядкування Церкви в Україні і Білорусії римській курії зі збереженням східного, візантійського обряду, включаючи юліянський календар („старого стилю"). Так виникла Католицька Церква візантійської обрядової традиції. Розпорядженням австрійської імператриці Марії-Терези в 1774 р. вона отримала назву Греко-Католицька Церква.

Після Берестейської унії чинився великий тиск на нашу Церкву зі сторони католицької Польщі. Їй закидали, що вона не католицька, що її церковні практики не різняться від практик у православній Церкві. Як пише о. д-р Юрій Федорів (*Обряди Української Церкви*, Історичний розвиток і пояснення, Рим-Торонто, 1970), впродовж 400 років від часу повернення української Церкви до єдности з Римом, наша Божественна Літургія втратила багато щодо краси, символіки і величі. Вище духовенство пішло на поступки полякам. Були введені елементи латинізації. У 1720 р. вирішили поставити межу цим нововведенням на Синоді в м. Замостя (тепер в Польщі). Тоді лише припинили подальші зміни, а те, що вже було змінене, вирішили затвердити.

Обставини змінилися після входження Галичини до складу Австрійської монархії в 1772 р. Із національним відродженням, започаткованим Маркіяном Шашкевичем і Головною Руською Радою, почалося відродження і Церкви. Українське духовенство аж тоді побачило, що наша Церква златинізована, і воно взялося за очищення обряду. Точилася довга обрядова боротьба, яка тривала аж до Львівського Синоду 1891 р. Подібно, як на Замостському Синоді, так і тут процес латинізації дещо призупинено, але повернення до світлих обрядових традицій нашої Церкви не зроблено. Наша Церква й надалі мала залишитися з літургійно-обядовою формою ані східною, ані західною.

Та прийшов таки благословенний час для нашої Церкви, коли з 1900 року Архиєпископом львівським і Митрополитом галицьким став Андрей Шептицький. Митрополит вирішив очистити обряд від невластивих латинських додатків. Він утворив Міжепархіяльну Обрядову Комісію, яка працювала протягом 1928-1936 років. Результатом був текст Богослужень. Священна Конґреґація у 1942 р. затвердила його з поясненнями під назвою „Ordo Celebrationis". Апостольська Столиця заборонила під гріхом міняти рубрики, обрядові форми та

всякі відхилення від обрядової форми і літургійного тексту.

У 1946 р. радянська влада організувала у Львові „собор", який прийняв рішення про ліквідацію унії, про анулювання залежности від Риму і возз'єднання Греко-Католицької Церкви з Російською Православною Церквою. Після цього Греко-Католицька Церква перейшла в підпілля, стала „катакомбною" Церквою.

Як пише Богдан Боцюрків у книжці *УГКЦ в катакомбах*, весною 1978 р. було зроблено спробу домогтися визнання радянською владою „Римо-Католицької Церкви східного обряду". Ініціятивною групою був складений проєкт статуту цієї Церкви, який передбачав проведення римо-католицької служби церковнослов'янською або українською мовами, призначення Папою римо-католицького єпископа з Литви для керівництва новою Церквою, в обов'язки якого входило б, своєю чергою, призначати священиків на парафії. 5 червня 1978 р. проєкт статуту був переданий до Ради у справах релігій у Москві. Радянська влада зволікала з розглядом проєкту, оскільки невідомою була майбутня політика Ватикану. Адже 6 серпня 1978 р. помер Папа Павло VI. Згодом, 29 вересня, раптово помер його наступник Іван Павло I, а 16 жовтня Папою було обрано польського кардинала Кароля Войтилу, який прибрав ім'я Івана Павла II. Зрозуміло, що в разі позитивного розв'язання цього подання в Греко-Католицькій Церкві стався б розкол, що принесло б непоправну шкоду українському народові. Адже в такий спосіб народилася б Церква, яка була б окремою, більш златинізованою, якою є, наприклад, Українська Католицька Церква на Заході, що вповні зрозуміло і оправдано.

Як бачиться сучасний стан УГКЦ?

Зі здобутком Україною незалежности Греко-Католицька Церква була повністю леґалізована і зареєстрована як Українська Греко-Католицька Церква (УГКЦ). Здавалося, що процес леґалізації буде простою формальністю–колишні віруючі ГКЦ перейдуть разом з храмами в УГКЦ. Проте так не сталося. Півстолітнє панування Російської Православної Церкви на теренах Галичини і Закарпаття, де в довоєнний час ГКЦ була майже єдиною Церквою українців, таки залишило свої рецидиви. Більшість, звичайно, стала парафіями ГКЦ, але й деяка частина стала парафіянами Української Автокефальної Православної Церкви, Української Православної Церкви Київського патріярхату і, на превеликий жаль, навіть залишилися в лоні Української Православної Церкви, що підпорядкована Московському патріярхатові, чого офіційно не афішується.

Почалась завзята боротьба не за душі вірних, а за ...церковні храми. Це сталося із-за недбалости місцевої влади, яка при реєстрації церковних громад допустила передачу храмів у приватну власність тим громадам, яким ці храми не належали, але вони були першими. І тут навіть

почергового користування без згоди церкви-власниці бути не може.

На жаль, церковні справи є до значної міри закритими, тому віруючим мало що відомо. Таким, наприклад, є і тема ставлення до справ УГКЦ навіть Ватикану (маю на думці Ватикан не як уособлення Вселенської Церкви Христової, а власне церковну адміністрацію Ватикану). Про це свідчать такі, зокрема, факти. Ватикан не визнав, а отже, не надав (і так виглядає, що ще не скоро надасть) Українській Церкві патріярхального статусу на чолі з Патріярхом Києво-Галицьким і всієї Руси-України. Він навіть обмежив Архієпархію УГКЦ територіяльно лише до Галичини. Це призвело до роздрібнення, а відтак, відчуження поміж собою окремих єпархій Греко-Католицької Церкви, при цьому не лише в різних державах, зокрема, в Польщі, але й в Закарпатті.

Ось як характеризує нинішню ситуацію в УГКЦ Євген Іванків у статті „Чи історія знову повертається?" (*Вісті комбатанта*, ч. 3, 2007, Торонто–Нью-Йорк): „...є виразна заява Ватикану, що в Україні є лише одна двообрядова (тобто римської і візантійської обрядових традицій– примітка і підкреслення наше, В. Ш.) Католицька Церква. Наша Церква не є, отже, окремою помісною церковною одиницею, тільки частиною (і то підрядною) единої Католицької Церкви, в якій, як виказує дійсність, перевагу має польська Римо-Католицька церква.

Цей підрядний статус УГКЦ виразно підкреслює Ватикан у своїй відповіді 1993 р. нашим Владикам відносно церковної ситуації на Закарпатті. Там написано, між іншим, ось таке: „...щоби усім було зрозуміло, що Греко-Католицька Церква в Галичині, Греко-Католицька Церква на Закарпатті, Римо-Католицька Церква–всі разом створюють Католицьку Церкву в Україні". Отже, маємо чітку позицію, з якою нам, віруючим УГКЦ, важко змиритися!

До всього цього спостерігаємо реальний розкол в УГКЦ, що був задуманий ще в радянські часи в 1978 р., коли йшлося про створення Української Католицької (отже, не Греко-Католицької!) Церкви. У львівській пресі були такі повідомлення, зокрема, в „Аргумент-газеті" від 22.10.2003 р. та ін., йшлося про утворення в Галичині Української Католицької Церкви, не підпорядкованої Верховному Єпископству Української Греко-Католицької Церкви.

Отже, питання єдности УГКЦ є насправді під загрозою. Наснаги у відстоюванні єдности УГКЦ шукаймо в історії нашої Церкви. Згадаймо, як ставився Митрополит Андрей Шептицький до „унійної ідеї на Сході". Виходячи з його поглядів, УГКЦ треба розглядати як своєрідний „місток" між православ'ям і католицизмом. Вона повинна бути „привабливою" для православного. Тому неприпустимо вилучати із Святої Літургії слова, які вказують на нашу спорідненість із православ'ям. Бажано, щоб УГКЦ проводила спільно з УАПЦ та УПЦ КП заходи, які мають загальносуспільний характер, як-то: Йорданське водохреща,

освячення новозбудованих громадських споруд, різні культурні заходи по відзначенню історичних дат тощо. Історія нашої Церкви вчить, що введення елементів латинізації завжди оберталося програшем для неї.

Оновлення УГКЦ потрібне, бо так диктує час. УГКЦ, спираючись на активних парафіян і, зокрема, на інтеліґенцію, повинна вийти із замкнутости, вступити в стадію активної діяльности, бо в наш час, як ніколи раніше, не було в неї стільки опонентів і конкурентів, як це є тепер. Мусимо розуміти, що покоління другої половини XX століття не подібне до покоління першої половини цього ж століття, а воно є найбільш активним, але ж, зрозуміло, недовговічним. Звичайно, легше всього відправляти Богослуження хоч щоденно (на яких, як показує життя, присутні літні парафіяни), ніж „іти в народ", працювати з молоддю та дітьми. Але ж саме це є майбутнім і народу, і Церкви.

Нагальною є потреба мати при Церкві благодійні фонди, які не тільки надавали б матеріяльну допомогу, а передусім організовували б опіку над сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування, немічними особами похилого віку, особами, що опинилися в силу різних причин на „задвірках" суспільства (наркомани, пияки, бродяги, бездомні тощо).

Доцільним вважав би, щоб у містах, де є кілька Церков чи відбувається два Богослуження в день, одне з Богослужень надавати виключно дітям–діти допомагають служити Літургію, співають у хорі. Переконаний, що одночасно з цим до Богослужень залучались би і молоді батьки, які супроводжували б своїх дітей.

Треба активізувати видавничу діяльність УГКЦ, мати свої журнали і газети, орієнтовані на загального читача, намагатися висвітлювати життя Церкви у районних і міських газетах, ставити перед громадськістю проблеми і шукати спільного вирішення їх. Мовчазність, як це, наприклад, маємо стосовно розколу в УГКЦ, не усуне сама собою дуже важливу і, на мій погляд, загрозливу проблему майбутнього УГКЦ. Треба, щоб народ знав, що твориться не лише у політичному, але й не менш важливому церковному житті, бо Церква є важливою складовою духовного стану суспільства. Потрібна, якщо згадати недавно минуле, гласність.

Здійснюючи оновлення, в той же час треба обережно ставитися до нововведень, щоб під виглядом проґресу наша Церква не втратила своєї історичної місії. Зокрема, треба дуже обережно ставитися до питання переходу церковного календаря із юліянського на григоріянський. Нема потреби доводити, що григоріянський календар („новий стиль") є більш наближеним до астрономічного, але це зовсім не означає, що Церква не може мати окремого календаря. Адже є немало народів, які живуть за григоріянським календарем і паралельно дуже поважають традиційний. Те, що українців намагалися перевести на григоріянський календар протягом декількох століть,–добре відомо. Ми знаємо, що рішучими противниками були не лише передова укра-

їнська інтелігенція, а й Греко-Католицька Церква і її пастир Митрополит Андрей Шептицький. Якщо повернутися до початку XX століття, то ми повинні знати, що національна ідентифікація (зокрема, українець-поляк) визначалася виключно за релігійною ознакою, яка зовнішньо виявлялася в тому, за яким календарем жила людина. Отже, завдяки Церкві та церковному календарю українці західних земель зберегли свою автентичність. В ім'я єдности українського народу (а це–ключове завдання) греко-католики Заходу і православні Сходу України не повинні мати різних календарів. Завдання УГКЦ, як і всього українського народу, полягає в тому, щоб стиралися відмінності між Сходом і Заходом. Пам'ятаймо, що з односторонньою зміною календаря можемо втратити одне одного. Життя показує, що за нами передусім може піти той, хто йде поруч.

Зрозуміло, що сьогоднішнє життя, наближення України до Европи вимагають певного оновлення і життя Церкви. Зміни завжди робилися і робитимуться, але при цьому ми не повинні втратити свою самобутність. УГКЦ має важливу місію в процесі об'єднання українських Церков. Наснаги додає історичний візит в Україну Папи Римського Івана Павла II. Україна продемонструвала свою духовну єдність зі Святішим Престолом.

Я глибоко переконаний, що УГКЦ під керівництвом Верховного Архиєпископа, Кардинала Блаженнішого Любомира (Гузара) успішно подолає усі перепони, що стоять на її шляху. Сьогодні передусім, як ніколи, Україні потрібна єдність. Тому я бажав би, щоб усі ми самовіддано працювали в ім'я цієї ідеї, вважаючи її пріоритетною у своїй діяльності. Я вірю, що в нас буде єдина Церква, і це буде Українська Помісна Церква візантійського обряду. Я бажав би, щоб нашим девізом були слова з відомої пісні-молитви: „...в єдності сила народу",а тому ми повинні молитися і просити у Господа: „Боже, нам єдність подай!"

Ювілейний Альманах Братства–огляд діяльности Братства кол. Вояків 1-ої УД Української Національної Армії за останніх 50 років–вже вийшов з друку.

Книга в твердій полотняній оправі з золотим написом, має 400 сторінок, 290 світлин, кольорові відзнаки і пропам'ятні дивізійні марки.

Ціна знижена з 50 на 30 кан. долярів.

Замовляти в Крайовій Управі:
Brotherhood of Veterans–1st UD
4 Bearwood Drive, Etobicoke, ON
Canada, M9A 4G4; (416) 233-3504

Тетяна КОСТЕНКО

ВІДНОВЛЕННЯ ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ

1807 року стався поштовх до перетворення Греко-католицької церкви у національну Церкву українського народу. Про те, як відновлювалася митрополія, розповідає в історичному нарисі „Галицька митрополія" кандидат філософських наук, провідний співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Іван Паславський.

Галицька митрополія, відділена з матірної Київської, була заснована 1303 року за часів правління галицько-волинського князя Юрія І Львовича. 1340 року, після того, як вигасла династія Романовичів і польський король Казимир завоював Галичину, її ліквідували. Галицькі єпархії підпорядковувалися київському митрополитові з резиденцією у Москві. Згодом король Казимир, що прийняв титул „короля Малої Русі", був зацікавлений у самостійному галицькому митрополичому престолі. За його поновлення виступали галицькі бояри. Король написав лист-клопотання до константинопільського патріярха Філотея і навіть погрожував, що русини хреститимуться у католицькій вірі. Своєю грамотою 1371 року патріярх канонічно відновив галицьку митрополію, висвятив на митрополита галицького єпископа Антонія. Але і цього разу вона проіснувала недовго. 1415 року на Синоді в Новгородку було проголошено єдину Києво-Галицьку митрополію. І її настоятелі стали іменувати себе „митрополитами Київськими і Галицькими". Так було до початку XIX ст.

Антоній Ангелович

1772 року, після першого розбору Польщі, Галичина і Західне Поділля, а це Галицька і Перемиська єпархії, відійшли до складу Австрійської імперії. Провід унійної церкви залишився за кордоном, в Росії. Виникла ситуація, що потребувала відродження митрополії Галича. Львівський єпископ Лев Шептицький склав спеціяльний меморандум і подав його на розгляд цісарського двору у Відні. Цей меморандум справді був історичним. В ньому Шептицький підняв питання про перенесення осідку Київської митрополії на постійно до Львова або про відновлення давньої митрополії в Галичі, а також про зрівняння в правах унійної Церкви з латинською. Австрійська імператриця Марія-Тереза підтримала пропозицію про створення окремої митрополії для

галицьких унійних єпархій, відкинувши ідею перенесення Київської митрополії до Австрії. 1774 року Марія-Тереза, велика прихильниця українців, видала знаменитий указ, яким проголосила дві рівноправні церкви у своїй державі, давши їм офіційні назви: Римо-Католицька і Греко-Католицька. Два обряди, латинський і візантійсько-слов'янський визнавалися рівноправними. Відтоді конфесійне визначення „греко-католик" стало в Галичині і Закарпатті синонімом до слів „русин" і „українець". Руських священиків рекомендовано називати не „попами", а „парохами". Їх звільнено від панщини, як це було за часів давньої Польщі. Діти священиків діставали право на державну службу, що відкривало їм шлях до світських професій.

На прохання Лева Шептицького щодо необхідности підняття освітнього рівня греко-католицького духовенства, Марія-Тереза 1774 року відкрила у Відні духовну семінарію при церкві святої Варвари, де кандидати у священики навчалися і утримувалися за державний кошт. Проте питання відновлення Галицької митрополії за життя Лева Шептицького і Марії-Терези не було вирішене. В силу політичних причин не відновив митрополії і наступник імператриці на троні, її син цісар Йосиф II, але проведені ним радикальні соціяльно-економічні реформи були корисними для русинів-українців. Цісарськими декретами для селян було зменшено панщину до трьох днів на тиждень, дозволено організацію сіл у громади з правом обирання офіційних осіб, надано право оскаржувати рішення землевласника в органах державної влади. У Львові 1783 року відкрито Генеральну духовну семінарію для підготовки греко-католицького духовенства, а наступного року перший університет на українських землях, де на теологічному факультеті готували священиків обох обрядів.

Австрійська імператриця Марія-Тереза прихильно ставилася до українців.

По-іншому складалася доля українців і унійної Церкви в Росії. Всі три поділи Польщі проходили під час правління імператриці Катерини II, яка вела жорстоку антиукраїнську політику: ліквідувала Гетьманат, зруйнувала Запорізьку Січ, запровадила кріпацтво, оголосила війну унійній Церкві. 1795 року, після третього поділу Польщі, ліквідовано Київську митрополію, а тодішнього митрополита Теодозія Ростоцького посадили під домашній арешт в Петербурзі.

В австрійській частині митрополії не було кому висвячувати священиків. Галицьке духовенство за підтримки крайового уряду продовжу-

вало домагатися у австрійської влади самостійного митрополичого статусу. І нарешті цісар Франц І 11 вересня 1806 року скріпив своїм підписом рішення надвірної канцелярії про відновлення давньої Галицької митрополії для католиків східного обряду з осідком у Львові. Митрополитом було призначено перемисько-самбірського єпископа Антонія Ангеловича. Майбутньому митрополитові встановлювалася грошова дотація в сумі 10000 флоринтів щорічно. Цей документ відправлено до Риму для папського благословення.

З 1772 року минуло 35 років, поки старання галицького духовенства увінчалися успіхом. Спеціяльною буллою Папа Римський Пій VII канонічно відновив Галицьку митрополію. Її було виключено з-під юрисдикції Київської митрополії. Після детального вивчення папських документів цісар Франц І видав диплом, яким надав їй юридичної сили на території Австрійської імперії. І 25 вересня 1808 року Ангеловича у Святоюрському соборі офіційно проголосили митрополитом.

(„Високий Замок")

Д-р ТЕОДОР ДЗЮБАНОВСЬКИЙ—МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Д-р Теодор Дзюбановський, кол. лікар в Українській дивізії, своєю дотацією в сумі понад 240 тисяч долярів встановив фундацію для релігійної та мирянської освіти в Українському Католицькому Університеті у Львові. Проголошення відбулося 3 грудня 2006 р. у м. Віндзорі в Канаді, після поминальної відправи в Українській католицькій церкві свв. Володимира і Ольги, парохіянином котрої д-р Дзюбановський був до кінця свого довгого життя. У заході взяли участь заступник ректора УКУ проф. Мирослав Маринович, о. Євген Галицький–парох церкви, голова Української католицької освітньої фундації Іван Курій, проф. Юрій Даревич і його дружина д-р Дарія Даревич з Торонта.

Д-р Дзюбановський народився 9 вересня 1904 р. на Тернопільщині. Закінчив медичні студії в Краківському університеті 1936 р. Служив в Українській дивізії, у британському полоні в Італії певний час був начальником медичної служби. Виїхавши до Канади провадив свою практику в м. Віндзорі від 1951 року до 1985. Його дружина Ольга померла на 85-му році життя у 2002 р., а їхня дочка Марта Баран—у 1996 році. Д-р Теодор Дзюбановський помер у Віндзорі 22 грудня 2003 року.

ЄХАНУРОВ ЮРІЙ–НОВИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ

Народився 23 серпня 1948 року у с. Белькачі Учурського району, Якутська АРСР.

У 1967 році закінчив Київський будівельний технікум.

З 1970 до 1977 року працював начальником цеху, головним інженером, директором заводу залізобетонних виробів.

У 1973 році закінчив Київський інститут народного господарства.

У 1983 р. закінчив аспірантуру Науково-дослідного економічного інституту Держпляну УРСР.

У 1991–1992 рр.–завідувач відділу Державної економічної ради Кабінету Міністрів, заступник голови Колегії з питань економічної політики.

З 1993 по 1994 рік–заступник Міністра економіки України.

У 1994–1997 роках–виконуючий обов'язки голови та голова Фонду державного майна України.

З лютого по липень 1997 року–Міністер економіки України, а з липня 1997 по квітень 1998 року–голова Державного комітету України з питань розвитку підприємництва.

У березні 1998 року народний депутат III-го скликання. Заступник голови Комітету Верховної Ради.

З грудня 1999 р. по травень 2001 р.–перший Віце-прем'єр-міністер.

З червня по листопад 2001 року–перший заступник голови Адміністрації Президента України.

З листопада 2001 р. по квітень 2004 р.–заступник керівника центрального штабу „Виборчого блоку Віктора Ющенка „Наша Україна".

У квітні 2002 р. обраний народним депутатом IV-го скликання.

З квітня по вересень 2005 року–голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

З вересня 2005 р. по серпень 2006 р.–Прем'єр-міністер України.

З серпня 2006 року–народний депутат України V-го скликання.

З 18 грудня 2007 року–Міністер оборони.

Кандидат економічних наук, професор катедри теоретичної та прикладної економіки Київського Національного університету ім. Т. Шевченка. Державний службовець 1-го рангу. Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V-го ступеня, орденом „Знак Пошани", Грамотою Президії ВР УРСР, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Президент України—Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Ющенко: „Тема боєздатності–це питання номер один у діяльності Міністерства оборони, Генерального штабу і всіх військових підрозділів"

16 січня в Міністерстві оборони України під головуванням Президента **Віктора Ющенка** пройшла робоча нарада за участю вищого керівництва держави та військового відомства. У нараді взяли участь Прем'єр-міністер **Юлія Тимошенко**, Голова Верховної Ради **Арсеній Яценюк**, секретар Ради національної безпеки і оборони **Раїса Богатирьова**, новий Міністер оборони **Юрій Єхануров** та його заступники—**Валерій Іващенко** і **Надія Деєва,** начальник Генерального штабу–Головнокомандувач Збройних Сил генерал армії **Сергій Кириченко**, керівники парляментських комітетів.

Обговорено оптимізацію роботи Міністерства оборони в контексті нової економічної програми та бюджету 2008 року.

Віктор Ющенко наголосив, що роками українська армія фінансувалася за залишковим принципом і замість намагань, які виставлялися як програма дій, реальним результатом була втрата боєздатности, не досягалися поставлені цілі—поступовий перехід на контрактний принцип комплектування, реалізація програми утилізації надлишкових боєприпасів.

Віктор Ющенко підкреслив, що „консолідована робота та узгоджена позиція всіх посадових осіб дає нам можливість побачити нове Міністерство оборони більш ефективним, більш мобільним і більш функціонально підготовленим".

Він висловив стурбованість рівнем боєздатности української армії.

—Мене особливо турбує те, що з кожним роком цей показник погіршується. І як платник податку я не хочу, щоб мої гроші витрачалися на армію, яка неспроможна виконувати бойові завдання. Тому тема боєздатності—це питання номер один у діяльності Міністерства оборони, Генерального штабу і всіх військових підрозділів.

Віктор Ющенко наголосив на тому, що кожного року рівень фінансування Міністерства оборони зростає на 30–35 відсотків.

—Я розумію, що це недостатні кошти для того, щоб говорити в цілому про повне фінансове забезпечення. Але в цьому напрямі Україна витрачає стільки, скільки поки що не дозволяє собі витрачати ні на вчителів, ні на медиків, ні на пенсіонерів. Проте я переконаний: для того, щоб вже сьогодні раціонально використовувати ті кошти, які є в українській армії, треба зробити серйозну структурну реорганізацію Збройних Сил. Ми маємо багато непотрібних, нераціональних, зайвих структур.

Подано за журналом „Військо України"

<u>*З діяльности Міністерства оборони України*</u>

Методична воєнно-стратегічна гра

У Національній академії оборони завершується оперативний збір для методичної воєнно-стратегічної гри. До цієї гри залучено: командування, науково-педагогічні працівники та слухачі факультету підготовки фахівців оперативно-стратегічного рівня Національної академії, представники–структурних підрозділів Міністерства оборони та Генерального штабу, командувань усіх видів ЗСУ, Апарату Ради національної безпеки і оборони. СБУ, Державної прикордонної служби, МВС та МНС України.

Головна мета гри полягає у поглибленні знань у питаннях плянування та розгортання Збройних Сил України, організації операцій оперативно-стратегічним угрупованням військ, опануванні ними перспективними штабними процедурами. Також питання оцінки інфраструктури держави та ЗСУ до забезпечення стратегічного розгортання, аналізу структур управління Генштабу і розробка рекомендацій щодо її удосконалення.

За підсумками гри будуть розроблені пропозиції щодо удосконалення можливостей держави і Збройних Сил з найбільш ефективного застосування оперативно-стратегічного угруповання військ.

Сергій МОСОВ

ВІЙНИ XXI СТОЛІТТЯ

На початку XXI століття сучасний світ зіштовхнувся з активізацією „скажених рухів"–акцій тероризму, які вже переросли у терористичні війни, що мають невизначену мотивацію і належать до категорії збройних конфліктів, здійснюваних за принципом самоутвердження організаторів та ідеологів ціною будь-яких жертв.

Основою такої ідеології є релігійний фундаменталізм або відчайдушна реакція, помста і безвихідь, у яку потрапляє терорист, глибокі психічні розлади, а нерідко–всі ці чинники водночас.

Антицивілізаційна терористична акція в США 11 вересня 2001 року стала початком нових терористичних війн–без будь-яких правил. Завдяки обмеженому масштабу їх наслідки є значно меншими порівняно зі звичайною війною чи воєнною кампанією. Однак терор має більший присмак насильства та жорстокости. Більше того, терористична війна не підкоряється традиційним суспільним правилам. Вона характеризується використанням обмежених ресурсів для ведення необмеженої агресії. Це неодмінно ставить національні збройні сили у невигідне становище навіть до початку війни, оскільки вони мають дотримуватись певних правил. Це пояснює, як певна терористична організація може завдати „головного болю" такій країні, як США, а також чому „використання кувалди для знищення мурахи" часто є неефективним. Виникнення тероризму посилило враження, що національним збройним силам, навіть потужним, важко виграти гру не за правилами.

Єдиним засобом захисту демократичних цінностей в тій або іншій частині Земної кулі є так звані війни національних інтересів, які виникають внаслідок проголошення в рамках доктрини національної безпеки низки питань (у тому числі й геополітичного характеру) та інтересів, що належать до сфери життєво важливих.

Так, наприклад, народилася „доктрина Монро", за якою Північно-американський континент, Центральна Америка та країни Карибського басейну були оголошені сферою життєво важливих інтересів США і яка є підґрунтям усіх мотивів американського втручання у справи Західної півкулі.

Реалізація подібних концепцій не тільки може оперативно „поставити на місце" аґресора (Ірак проти Кувейту. 1991 р.), а й відновити справедливість і світовий правопорядок. Вона може „грати" м'язами, бути суддею і катом, коли це буде вигідно доктринеру. Навряд чи хто погодиться з тим, що бомбардування Дрездена, Гіро-

сіми, а не так давно й Багдада (2003 р.) можна віднести до категорії необхідної оборони. Дії світової дипломатії та військовослужбовців, які входять до складу миротворчого контингенту ООН, переконливо свідчать, що багато складних проблем урегулювання конфліктів можна вирішити без потужних авіяційних бомбардувань і неминучих втрат серед цивільного населення.

Аналізуючи мотивації виникнення різних конфліктів і війн в умовах сучасності, їх можна клясифікувати як територіяльні, міжетнічні, міжобщинні, міжплемінні, міжконфесійні конфлікти; економічні війни, що переходять у збройні протистояння; громадянські, сепаратистські, ідеологічні, терористичні війни; війни національних інтересів; миротворчі операції; війни-казуси.

Територіяльні кнфлікти, як правило, мають прикордонний характер. Усього на Земній кулі мешкає близько трьох тисяч народів-етносів, із яких менше трьохсот мають власні державні утворення та автономії. Глобальне протистояння наддержав значно стримувало відкриті прояви конфліктів, які назрівали чи жевріли. Під час його ослаблення національно-територіялні протистояння посилилися. Безумство територіяльних війн у Нагірному Карабасі або Югославії вийшло за межі здорового глузду. Однак саме такі конфлікти, які посилюються релігійною ненавистю, економічними претенсіями та кровною помстою, потребують втручання світового співтовариства.

Міжетнічні, міжобщинні, міжплемінні та міжконфесійні–це конфлікти, яким властиве протиставлення сторін за принципами „ми–вони", „друг–недруг", „старший–молодший", що є спонукальними мотивами до початку силових дій. Вони зберігаються й за умов, коли переселення етносів і великих соціяльних груп різних конфесій було здійснено силоміць (етноцид, депортація) у процесі реалізації імперської політики або в результаті перерозподілу територій чи колонізації. Створення деяких моноетнічних і моноконфесійних держав внаслідок розпаду колоніяльних і тоталітарних імперій стало потужною міною, яка загрожує стабільності і цивілізованому світовому правопорядку.

Тривалі періоди протистояння інтересів національних і транснаціональних економічних структур у боротьбі за сфери економічного впливу, джерела сировини, ринки збуту призводять до економічних війн.

Небезпека розв'язання їх виникає й тоді, коли, згідно зі статтею 41 Статуту ООН, Рада Безпеки може застосувати економічні санкції (заборону постачання зброї, військової техніки, сировини, промислової продукції, технологій, збройну блокаду) щодо країни, яка пору-

шує міжнародний правопорядок, а інші, які є її економічними партнерами, діють в обхід санкцій. Згідно з цим положенням вводилося міжнародне ембарґо проти Родезії, Лівії, Гаїті, Іраку та Юґославії.

У XXI столітті залишається загроза виникнення громадянських війн, метою яких є перебудова суспільства, домінування в ньому певних політичних сил, зміна інститутів влади, встановлення або ліквідація диктатури окремих груп чи особистостей. Вони спалахують в Центральній і Латинській Америці, в Африці, на Аравійському півострові, Близькому Сході...

Однією з особливостей такого збройного конфлікту є те, що „повстання проти тирана" оголошується виправданим і законним відповідно до Міжнародних пактів про права людини.

Сепаратистські війни–це збройні конфлікти, які є результатом тенденції до суверенізації державних новоутворень. „Порядок денний для миру" встановлює жорсткі обмеження для цього процесу і визначає його винятково договірний характер. Однак зазвичай трапляються силові варіянти самосуверенізації, які зачіпають суверенітет, територіяльну цілісність і недоторканість як метрополії, так і третіх країн. Це стосується подій в Боснії та Герцеґовині, на Близькому Сході, в Абхазії, Південній Осетії та Наддністрянщині. Щодо Нагірного Карабаху, то там самосуверенізація призвела до диктату третьої сторони у формі аґресій щодо Азербайджану з боку Вірменії та анексії значної частини азербайджанської території.

Світове співтовариство сьогодні не має дієвого інструменту–правових норм і механізмів їх реалізації, за допомогою яких розв'язання конфліктів стало б процесом керованим і забезпеченим відповідною системою санкцій до порушників.

Війни проти інакомислення, які нерідко переростають у збройні конфлікти не тільки реґіонального, а й глобального масштабів, подібні до зіткнення комуністичних і фашистських ідей, ісламського і християнського фундаменталізму, отримали назву ідеологічних. Світове співтовариство опанувало дієві засоби попередження знищення людей за ознаками інакомислення. Історичні прецеденти, створені зусиллями союзницьких коаліцій, такі як антифашистські рішення Нюрнберзького і Токійського міжнародних трибуналів, заснування міжнародного трибуналу в зв'язку з фактами геноциду в колишній Югославії, заганяють ідеологів людиноненависництва в глухий кут, залишаючи їм для експериментів і маневрів лише невеликі країни-„заповідники" або можливість реалізації своїх спрямувань шляхом терору і диверсій.

(„Військо України")

Ярослава ГОРТЯНІ

„РЕФОРМИ В УКРАЇНСЬКОМУ ВІЙСЬКУ НЕМОЖЛИВІ БЕЗ ПІДТРИМКИ СУСПІЛЬСТВА"

Всього дві зустрічі мали з вихованцями військового ліцею ім. Богуна керівники української громади з Угорщини в Києві. Але вони запам'яталися юним богунцям надовго, передусім уроками української мови й патріотизму. Все почалося з випадкової зустрічі на Хрещатику. Делеґати від нашої меншини на Світовому Конґресі Українців познайомилися з ліцеїстами під час репетиції напередодні військового параду в Києві наприкінці серпня 2003 року. Богунці були одягнені в чудову парадну уніфрому, дуже старалися. Засмучувало тільки те, що в перервах вони спілкувалися між собою... російською мовою. Наші угорські українці, звичайно, не могли залишатися байдужими. Підійшли до хлопців, стали питати, чому вони не розмовляють українською. Підлітки знітилися, та й було через що, адже вуличні незнайомки мали рацію. Бо хіба може майбутня військова еліта України залишатися українською лише по формі, а не за своєю суттю.

–От наступного разу ми з вами про це більше поговоримо,– пообіцяли на прощання делеґатки з Угорщини.

–А ви до нас хіба ще прийдете?–засумнівалися хлопчаки.

–Авжеш. От побачите,–була відповідь.

І справді 12 жовтня в київський ліцей до богунців завітали гості з Будапешта. Вони подарували їм баян, багато й плідно спілкувалися з викладачами цього навчального закладу, батьками ліцеїстів і своїми новими юними друзями. Один із хлопців у серпні побився навіть об заклад із незнайомками, що закордонні українки не прийдуть знову... І програв. Але нічого. Його суму вистачило, може, на дві секунди. Бо далі хлопчина вже посміхався. Раділи й наші громадівці. По-перше, вони дотримали слова, по-друге, провели успішну патріотичну акцію серед української молоді, а, по-третє, стали шефами богунців. Це, між іншим, зробити було не так просто, бо за право бути опікунами цього престижного ліцею борються дуже багато національно-патріотичних організацій. І не кожна може розраховувати на успіх.

Відтепер контакти угорських українців з вихованцями ліцею будуть частішими. Виношуються цікаві пляни співпраці з керівництвом закладу тошо. Одне слово, українці з Угорщини готуються до майбутнього опікунства вельми сумлінно.

Начальник Київського військового ліцею ім. Івана Богуна генерал-майор Леонід Кравчук відповідає на наші запитання.

–За традицією перше запитання в інтерв'ю подібного пляну стосується біографії. Отож, де народилися, пане Леоніде?

Родом я з Хмельниччини. Закінчив Славуцьку школу-інтернат, тому

що досить рано залишився без батьків. Потім закінчив вище військове училище–служив, служив, служив і так дослужився до генерала.

–Мені відомо, що колись Ви перебували в Угорщині. Які Ваші згадки про цю країну?

–Найкращі, адже тоді я вперше отримав нагоду побачити, як іде життя в людей за кордоном, зокрема, в такому куточку цивілізації Европи, як Угорщина. Тут мені довелося прожити шість років. Залишилося багато друзів і чимало приємних спогадів про цей період життя.

–А Вам доводилося спілкуватись з угорськими військовиками?

–Не тільки спілкувався, але й товаришував. Моїм приятелем був сазадош Томпа. Ми ходили в гості один до одного, зустрічались в колі родин. А по службі мені доводилось дуже часо бачитись з угорськими військовиками на спільних навчаннях за плянами тодішнього командування. і я про них дуже доброї думки.

–В якому напрямку працює очолюваний Вами ліцей?

–Наш ліцей дає вихованцям можливість здобути середньо-спеціяльну освіту військового спрямування. Ліцеїсти живуть за приисами військового статуту, їх виховують офіцери. Графік дня подібний до армійського. Намагаємось забезпечити дітям добре харчування, відпочинок, приділяємо багато уваги культурно-просвітницьким заходам. Ми підтримуємо в наших вихованцях бажання пов'язати свою професійну кар'єру з українською армією. Тому ширше популяризуємо знання про збройні сили України. Але це не означає, що наші вихованці повинні ставати лише військовими людьми, як виростуть. Вони закінчують школу. і кожний випускник має право вибору. Зазвичай близько 80 відсотків наших ліцеїстів продовжують потім навчання у військових вузах України.

Зліва: Ярослава Гортяні. ген. Леонід Кравчук, Наталія Шайтош.

–Моє останнє запитання стосується перебігу реформи в українській армії, й оскільки професійна діяльність Вашого педагогічного колективу у великій мірі спрямована на закріплення нових тенденцій, то цікаво довідатися, яку армію матиме Україна за кілька років, на Ваш погляд?

–Це складне питання. Я можу відповісти лише, якою хотів би бачити її. Розбудова збройних сил на професійній основі вимагає величезних фінансових коштів. На превеликий жаль, сучасний економічний стан української економіки не дозволяє на 100 відсотків здійснювати такі реформи. Втім, на даний момент це не так вже й важливо. Головне, аби в українському суспільстві була потреба любити свою Батьківщину, свій народ і готовність захищати рідну землю від посягань ворогів.

Нам потрібно робити все для того, аби Україна не втратила свою незалежність. Коли такі почуття будуть панувати в душах і серцях наших людей, то зовсім не важливо, якою буде армія–професійною, чи на основі призову. Зараз у нас з'являється дедалі більше патріотично налаштованої молоді, для якої гроші відіграють, можливо, не таку вже й провідну ролю в цьому пляні.

(„Громада", ч. 6, 2003)

ВІЙСЬКОВІ ВПРАВИ: ВИШКОЛИТИ ВИШКІЛЬНИКІВ

Офіцери й старші сержанти України, Польщі й Литви пройшли особливі вправи–„Кленова арка" (Maple Arch)–на полігоні в Петававі відносно підтримки мирних операцій у закріпленні стабільности та націєтворення. Вправи відбулися в рамках Міністерства оборони Канади, відділ боротьби з повстаннями та тероризмом, від 25 серпня до 20 жовтня 2007 року.

Згодом випускники курсу проводитимуть такі навчання у збройних силах своїх держав.

Посол України до Канади Ігор Осташ з групою українських вояків у Петавава.

Іван ТРУШ
ветеран праці, учасник Другої світової війни
м. Кіцмань Чернівецької обл.

МОЯ ШЕВЧЕНКІАНА

До війни я жив у польській державі. Закінчив у Тернополі польську школу та польську гімназію, де не вчив ані української мови, ані української літератури. Але у нас у кожній українській сім'ї був „Кобзар" Тараса Шевченка. Окрім цього, щороку перед днем народження поета в залі „Руської бесіди" обов'язково проводилися Шевченківські академії. Нечисленні гімназисти з польських гімназій, серед них був і я, з трепетом і гордістю вслухалися в кожне слово шани велетові українського духа. Хіба й сьогодні я, тодішній юнак, можу забути ті урочисті хвилини, коли всі присутні в залі, стоячи, з великим патріотичним піднесенням співали „Заповіт", чи як чорнява гімназистка з „Рідної Школи" з натхненням виконувала пісню „Ой одна я, одна, як билиночка в полі".

Правда, 1939 року, коли прийшли москалі, то найбільш активні учасники тих академій були заарештовані як українські буржуазні націоналісти.

Після війни я став проживати в Україні. В 70-х роках викладав у Кіцманському, нині аграрному, технікумі. Одночасно перекладав українською мовою твори італійської літератути, які видавались у республіканських видавництвах. Проте мені хотілося, щоб не тільки українські читачі знайомилися з культурою батьківщини великого Данте, а й щоб італійці теж знали, що є на світі така країна Україна, яка має свою самобутню літературу, великих її представників. І оскільки тоді був час так званої „інтернаціональної дружби", я переклав кілька творів Т. Шевченка італійською мовою і спробував опублікувати їх бодай в якомусь італійському часописі. Та намір виявився марним. „Компетентні органи" відразу припинили мою спробу „налагодити зв'язок з буржуазною державою".

Зробити це вдалося тільки після того, як Україна була проголошена незалежною. 1992 року видавець екслібрисів Маріо де Філіппіс з міста Ареццо видав італійською мовою збірку української поезії з малюнками художника з м. Бережан на Тернопіллі Василя Павука. Тут було вміщено й вірш Тараса Шевченка „Тече вода з-під явора..." у моєму перекладі. Вийшло всього 250 примірників цієї книжечки, але все ж це були перші ластівки.

Після розпаду Союзу поліцейський режим в Україні зник. До мене в гості до Кіцманя приїхав з Венеції Джованні Сальтарін. Коли гість

повертався до себе в Італію, я доручив йому передати до редакції одного з часописів його рідного міста кілька поезій Тараса Шевченка у моєму перекладі італійською мовою. Тоді ж газета „Ґазеттіно” надрукувала вірш „Ой по горі роман цвіте” та портрет Шевченка роботи художника Крамського, де поет зображений у кожусі та кучмі.

Твори Тараса Шевченка італійською мовою видавались і в нас. Зокрема, 1993 року в чернівецькому видавництві „Прут” побачила світ двомовна збірка „Голоси України”. У цій книжці вміщено перекладені мною італійською мовою твори Кобзаря „Заповіт”, „Ой по горі роман цвіте”, „Ой одна я, одна”, „Ой діброво, темний гаю”, „Ой три шляхи широкії”, „Думка” та уривок з поеми „Княжна”. А торік видавництво „Місто”, що в Чернівцях, випустило книжечку „Українська поезія в Італії”, де надруковані перекладені мною Шевченкові „Тече вода з-під явора” та „Зоре моя вечірняя”. Обидва ці видання поширені не тільки в Україні, а й в Італії.

Безперечно, все це–лише краплинки в морі. Одну з краплин пропоную до альманаху.

* * *

Ой по горі роман цвіте, *Долиною козак іде* *Та у журби питається:* *„Де ти доля пишається?*	*Oh, il monte è in fiore,* *va il cosaco con dolore;* *va e chiede triste forte:* *“Dove resta la mia sorte?*
Чи то в шинках з багачами? *Чи то в степах з чумаками?* *Чи то в полі на роздоллі* *З вітром віється по волі?”*	*Dai ricchi nella taverna,* *nella steppa qui materna?* *Dai ciumaki o nel prato* *o dal vento liberato?*
Не там, не там, друже-брате, *У дівчини, в чужій хаті,* *У рушничку та в хустині* *Захована в новій скрині.*	*Non e la, o buon fratello,* *da ragazza, cosi bella,* *sullo scialle ha la sosta,* *nel baule è nascosta.*

(Шевченківський краєзнавчий альманах 2006,
Київ*)*

* * *

„Своєї мови рідної і свого рідного звичаю серцем держіться. Тоді з вас будуть люди як слід, тоді з вас громада буде шанована, і вже на таку громаду ніхто своєї лапи не положить”.

Пантелеймон Куліш

У 10-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПОБРАТИМА ОЛЕГА ЛИСЯКА

18 серпня 1998 р. після довгої і важкої недуги на 86-му році життя відійшов у вічність член Братства кол. вояків 1-ої УД УНА у Філядельфії–магістер права у цивільному житті, а в Дивізії–воєнний звітодавець–Олег Лисяк. О. Лисяк був родовитий „львів'янин", що можна було пізнати по його „балаку" й темпераменті, хоч він довше жив у Філядельфії, ніж у Львові. І мало хто, якщо взагалі, писав про Львів з таким знанням і сантиментом. Ніхто, мабуть, не створив картини жінки зі Львова в його поезіях „Львівська міщанка" і „Лист зі Львова"! Не диво, що „Міщанку" деклямували на двох континентах світу українські акторки. Олег Лисяк був провідним членом Організації Українських Націоналістів. З вибухом ні-ецько-совєтської війни в 1941 р. Лисяк був членом Похідних Груп ОУН на Схід. У 1943 р. вступив до Дивізії „Галичина", де був воєнним звітодавцем до кінця війни, тому не дивно, що про все це так багато написав.

Олег Лисяк був журналістом, редактором, письменником (новелі, повісті, скетчі, музичні комедії)–популярна фігура. Почав писати у Дивізії воєнні звідомлення, але згодом написав багато статтей. Після війни працював у Мюнхені в редакції газети „Українська Трибуна"–у 1946-1948 рр. та „Український Самостійник"–у 1950-1952 рр. Був редактором „Вістей"–журналу Братства кол. вояків 1-ої УД УНА (1950-1952). В Америці працював у газеті „Америка" (1953-1957), писав також статті й фейлетони до інших періодичних видань. В п'ятдесятих роках О. Лисяк, на пропозицію редакторки органу Созу Українок Америки Лідії Бурачинської, „ужіночився" і два роки писав фейлетони як жінка п. з. „Салатка Рути" в журналі „Наше Життя". Писав для радіогодини (В. Блавацький, Юрій Лаврівський), скетчі для ревій і цілі ревії, музичні комедії для „Театру у п'ятницю" („Найкращі хлопці з „Дивізії", „О пів до другої години"), перекладав п'єси для театру В. Блавацького. Написав дві книжки: „За стрілецький звичай" (1953) і „Люди такі, як ми" (1960). Був редактором збірника статтей „Броди" (1951), видав збірку статтей, оповідань і репортажів п. н. „Відламки шибки у вікні" (1996). Дуже різнорідна тематика, а вирізняється особливо написане на тему Дивізії і цю тематику треба відзначити. Олег був плаваком, гокеїстом, тенісистом, лещатарем–взагалі всебічним спортовцем і знаменитим спортовим журналістом.

Ярослав КОЛОДІЙ

ПЕТРО ДАЦКІВ–ГОЛОВА СТАНИЦІ БРАТСТВА ДИВІЗІЙНИКІВ У ЕДМОНТОНІ

Петро Дацків народився 27 червня 1925 року в селі Ремезівці Золочівського р-ну Львівської обл. в родині Теодора і Анни з дому Галян. Освіта середня. В 1944 році вступив до Української Дивізії „Галичина". Там пройшов стрілецький і підстаршинський вишколи. З переїздом Дивізії на Словаччину, в боротьбі проти комуністичних партизанів, був поранений. Після видужання повернувся до Дивізії, де довелось ще воювати в Югославії з комуністичними партизанами Тіта. а на кінець–перехід Дивізії на фронт до Австрії і там застав його кінець війни.

Після закінчення війни Дивізія здалась в полон англійцям, які опісля перевезли дивізійників до табору у Ріміні, Італія. Весною 1947 року полонених перевезли до Англії. Там довелось працювати, як полоненому, у сільському господарстві. Після звільнення з полону став членом Об'єднання бувших вояків українців (ОбВУ), СУБ і СУМ. В тих організаціях працював до 1952 р., і весною цього року виїхав до Канади та замешкав у родині о. Б. Бачинського (кол. пароха) у Норт Батлефорд. Відразу зв'язався з друзями-однодумцями в Саскатуні і став членом ЛВУ. За поміччю Петра Башука створили відділ ЛВУ в Норт Батлефорд, якого був головою до часу виїзду до Едмонтону в червні 1956 р.

В Едмонтоні включився до праці в ОУВФ. Довгі роки працював в Осередку СУМ, сповняючи обов'язки секретаря, голови, булавного і головного виховника. Також був виховником і комендантом табору Юного СУМ над „Голубиним Озером", комендантом мандрівного табору в Бенф і Ванкувер. Належав до чоловічого хору при УНДомі та чоловічого і мішаного хорів при Осередку СУМ. Як член ЛВУ і ЛУК займав пост секретаря і був довголітнім головою, а також членом ГУ ЛУК. Довгі роки належав до Українського Народного Дому, Братства Дивізійників, працював секретарем і касиром ПР КУК. Був радним і довголітнім секретарем відділу УНПомочі, брав активну участь в комітеті будови Дому Української Молоді і є членом Дирекції Дому. Довгі роки належав до дирекції Української Кредитової Спілки в Едмонтоні, був членом Кооперативної Ради Українських Кредитових Спілок у Канаді, а також брав участь в організуванні Кредитових Спілок в Україні. Належить до Клюбу Сеньйорів ім. Марка Боєслава при відділі ЛУК і кожного четверга дає звідомлення із подій в Україні та виголошує реферати на різні теми. Є членом катедри св. Йосафата, є батьком двох дочок–Ксені і Віри та сина Романа і дідунем трьох внуків.

Ярослав КОЛОДІЙ

ЕВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ–БОРЕЦЬ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

(До 70-ої річниці трагічної загибелі полк. Евгена Коновальця)

Від моменту загибелі Е. Коновальця минули десятиліття. Вибух пекельної машини на бульварі Консінґель–це вже історія. Протягом такого періоду часу, звичайно, приходить до голосу нове покоління діячів, із своїми інтересами, переживаннями й емоціями, а минуле відходить у тінь... Таким є суворий закон історії... Але історія робить також і винятки, коли окремі постаті вона не стирає з пам'яті, а уяскравлює, надає їм більшої виразности.

Саме до цих безсмертних небіжчиків належить Евген Коновалець. що його пошматовані смертні останки спочивають, прикриті масивною плитою, на чужій землі. Нас не раз дивує те. що в буремних подіях 1917-19 рр. зовсім молодий Евген Коновалець виступає як зформована особистість. Скромний, тактовний, він уже несе в собі якийсь особливий чар опановувати душі людей, вселяти в них довір'я до себе, люди охоче віддаються йому під керму, і він упевнено веде їх. Організаторська жилка уже в цей час дає себе знати повністю. Організаційні здібності–це вроджений дар природи. Але не тільки, Евген Коновалець особисто в передвоєнній дійсності зробив багато, щоб ці вроджені таланти розвинути. Національно-демократична група студентів висуває його до „Українського Студентського Союзу", і тут він потрапляє до управи цієї групи. За його здібності, за активність студенство виносить його на саму гору українського організаційного життя в Галичині: він стає членом Народного Комітету. Тут він має нагоду зустрічатися з чільними українськими громадськими та політичними діячами, з парляментаріями. Зростає досвід, гартується уміліість працювати, поширюється світогляд.

Коли вибухла 1-ша світова війна, Коновальця забрано до війська та приділено до 19-го полку австрійської піхоти. Кількамісячний вишкіл, і молодий вояк опиняється на фронті. Це вже був час, коли росіяни в своїм наступі на Галичину досягнули Карпат. Відбувається героїчний бій УСС-ів на горі Маківці. Тут же була й військова частина Коновальця.

Багато молодих українських лицарів поклали голови за свою мрію визволення України. Тут і година молодого Евгена спіткала злая. Й от, опиняється він у московському полоні, понад піскуватими

берегами Волги, спочатку в Чорному Ярі, недалеко від Каспійського моря, а згодом у Царицині. Як тільки сталася в Петроґраді революція, Коновалець разом з іншими українцями-старшинами засновує Українську Царицинську Раду. Він працює коло творення національних військових частин. Але він знає, що в Києві започатковано будову української державности, і серце його підказує, що його історичне покликання там. Полонені галичани, найперше Усусуси, змішані з ідейним наддніпрянським військовим елементом, могли б стати підвалиною такої боєздатної армії. Так оформилася ідея Січових Стрільців, і він очолив Перший Курінь Січових Стрільців.

Ми не будемо тут викладати історію Січових Стрільців. Але потрібно виділити ролю Коновальця в Січовому Стрілецтві. Він був душею цієї військової формації, безумовним авторитетом у ній, вона розвивалася згідно з його плянами. Він умів об'єднати навколо себе Стрілецьку Раду.

З визвольних змагань він вийшов з великим політичним досвідом, він виробився в першорядного організатора. У цьому стані духовної провідницької зрілости Коновалець очолив Українську Військову Організацію. Національна революція зазнала часової поразки, але національна революція розгортається далі–таким було гасло Коновальця. Ворог здобув перемогу в боротьбі реґулярних армій, але за українцями залишаються різнородні можливості боротьби в запіллі. „Творити державу в державі"–так плястично висловив Коновалець ідею УВО, яка заснувалася 1920 року за постановою Ради Старшинського Корпусу Січових Стрільців.

Евгенові Коновальцеві вдалося скоординувати та злити воєдино шляхетні пориви українського духу–і так постала ОУН. Як майстер-будівничий зводить Коновалець у височінь могутню будову Організації!

Небезпеки... Вони його чекали звідусіль. Але, насамперед, небезпекою для нього було те, що він був соборником не на словах, а на ділі, йому кривавилося серце на вістки про страждання національних братів над Дніпром і він мав незламне, як ґраніт, рішення йти назустріч усім смертельним небезпекам, які несе з собою особисте керування підпіллям Східної України.

Ворог розумів, що націоналістичного підпілля в СССР підірвати не можна, поки не вдасться знищити полковника Коновальця. І цілими роками рутиновано готує НКВД здійснення свого чорного задуму.

Вибух пекельної машини 23-го травня 1938 року знищує славну історичну особистість, людину великого серця, незамінивого організатора та незламного воїна.

Роман КОЛІСНИК

ПАВЕЛ СУДОПЛАТОВ–ВБИВЦЯ КОНОВАЛЬЦЯ

П. А. Судоплатов, генерал-лейтенант НКВД, написав спомини п. н. *Спецоперации, Лубянка и Кремль 1930-1950*, котрі вийшли друком у Москві 1998 року й англійською мовою–Special Tasks: The Memoirs of an Unwanted Witness, Soviet Spymaster. Foreword by R. Conquest.–Boston, 1994.

У книзі описує диверсійну роботу совєтської розвідки за кордоном, тайну дипломатію, ядерний шпіонаж у США–вбивство полк. Е. Коновальця і ген. УПА Романа Шухевича й багато іншого.

П. Судоплатов народився 1907 року в м. Мелітополі в Україні. Його батько українець, мати росіянка, хрещений в Російській Православній Церкві. Батько помер, коли йому було 10 років. Під час революції його найстарший брат вступив до Червоної армії у 1918 році, а через два роки став бойовиком в ЧК. У 1919 році Павел теж вступив до ЧА і в 1921 році його дивізію переведено на Житомирщину з завданням проникнення в українське підпілля, кероване Петлюрою і Коновальцем. З 1922 року працював у ГПУ–НКВД-КГБ у Мелітополі, Харкові, а згодом у Москві.

У 1934 році, після вбивства совєтського дипломата у Львові, рішено зневтралізувати терористичні акції ОУН. ҐПУ Радянської України повідомило, що йому вдалося інфільтрувати в ОУН свого аґента Лебедя. Лебедь і Коновалець воювали в австро-угорській армії на російському фронті, а від 1915 до 1918 рр. провели разом полон у Царицині в Росії. У визвольних змаганнях Лебедь став заступником Коновальця й організував підпільну сітку. Тоді його арештовано й він перейшов на службу до більшовиків. Однак за кордоном його репутація далі оцінювалася високо. Коновалець вважав, що Лебедь зможе провести підготовку для захоплення влади в Києві на випадок війни. Лебедь зустрічався з Коновальцем, як теж з полковником Александром з німецької розвідки під керівництвом адмірала Канаріса.

Крім цього, невідомо для Лебедя, у Фінляндії перебував представник ОУН Полуведько, фактично аґент ҐПУ. Він „втримував" зв'язок з українськими підпільниками у Ленінграді, які свої архіви переховували у відомій бібліотеці ім. Салтикова-Щедріна. Хоч ҐПУ знало про це, але їх вдалося знайти щойно в 1949 році.

Погодившись бути аґентом за кордоном як племінник Лебедя, Судоплатов пройшов інтенсивний курс, включно з вивченням німецької мови. Лебедь відпровадив його до Гельсінкі й передав Полуведьку. Після двох місяців побуту у Фінляндії, по Судоплатова приїхали Грибівський („Канцлер") з Праги й Андрієвський з Брусселя. З пашпортом на ім'я Сціборського, Судоплатов з ними кораблем поїхав до

Стокгольму й звідтам до Берліну у 1936 році. Він зустрічався з Коновальцем. У вересні його післали на три місяці до нацистської школи в Ляйцпіґу, де він познайомився з членами проводу ОУН. У деяких ситуаціях він виправдовувався, що тільки виконує розпорядження свого „вуйка" (Лебедя).

В той час, як пише Судоплатов, Коновалець мав в розпорядженні приблизно дві тисячі людей для евентуального використання в Галичині під час майбутньої війни.

З Коновальцем Судоплатов їздив до Франції й зустрічався з українською громадою. Їздив з ним теж до Відня, де таємно зустрівся з своїм шефом з Москви Зубовим.

Повернувшись до Берліну, отримав від Лебедя, через Фінляндію, розпорядження повернутися в Україну, де його мали влаштувати радистом на радянському кораблі й в такий спосіб він втримував би зв'язок з ОУН за кордоном. Коновальцеві „припала ця ідея до душі", пише Судоплатов, і він дозволив йому повернутися до СРСР. До фінсько-радянського кордону супроводжував його заступник Коновальця Сушко. На кордоні перехопила його фінська поліція й арештувала. Маючи зв'язок з німецькою розвідкою, Полуведькові вдалося його видобути з тюрми й через Таллін він без клопоту переїхав кордон.

Після вдалої роботи, Судоплатова позиція змінилася. Про нього доповіли Сталіну й Косіору, секретарю Комуністичної партії України. Був нагороджений. 1937 і 1938 роки він виїжджав як радист на товаровому кораблі за кордон, зустрічався з Коновальцем.

У листопаді 1937 року його прийняв Єжов, народний комісар внутрішніх справ, а після того–Сталін.

Ось, як Судоплатов описує атентат на полк. Коновальця.

Після того, як Сталін потиснув мені руку, я ніяк не міг зосередитись, щоб чітко відповісти на його запитання. Усміхнувшись, Сталін сказав:

–Не хвилюйтесь, юначе. Повідомте основні факти. У вашому розпорядженні лише двадцять хвилин.

Я стисло описав безплідні дискусії між українськими націоналістичними політиками в питанні про те, кому з них яку ролю належить виконувати в майбутньому уряді. Реальну загрозу, однак, являє собою Коновалець...

–Ваші пропозиції?–спитав Сталін.

Єжов мовчав. Я–також. Зібравшись з духом, я сказав, що зараз не можу відповісти.

–Тоді через тиждень,–сказав Сталін,–подайте свої пропозиції.

Авдієнція закінчилась.

Друга розмова проходила в кабінеті Косіора. Там був і Петровський.

Сталін попросив Петровського висловитися. Той урочисто оголосив, що на Україні Коновалець заочно засуджений на кару смерти–за найважчі злочини щодо українського пролетаріяту...

Сталін перебив його:

–Це не акт помсти... Наша мета–обезголовити рух українського фашизму напередодні війни і заставити цих бандитів знищувати один одного в боротьбі за владу.

Тут же він звернувся до мене з запитанням: „А які смаки, звички і слабкості Коновальця? Попробуйте їх використаи".

–Коновалець дуже любить шоколадні конфети.–відповів я, додавши, що куди б ми з ним не їхали, він завжди найперше купував шикарну коробку конфет.

–Обдумайте це,–запропонував Сталін.

За весь час розмови Єжов не обмовився жодним словом. Прощаючись, Сталін спитав мене, чи правильно я розумію політичне значення даного мені бойового завдання.

–Так,–відповів я і запевнив його, що віддам життя, якщо буде потрібно, для виконання завдання партії.

–Бажаю успіху,–сказав Сталін, тиснучи мою руку.

Мені було наказано ліквідувати Коновальця.

...23 травня 1938 року після дощу погода була тепла і сонячна. Час–без десяти дванадцята.

Походжаючи перед провулком біля ресторану „Асторія", я побачив Коновальця, що сидів за столиком біля вікна.

Він був один.

Я увійшов у ресторан, підсів до нього і після нетривалої розмови ми домовились зустрітися знов у центрі Ротердама о 17.00.

Я вручив йому подарунок–коробку шоколадних конфет і сказав, що мені зараз же потрібно вертатися на судно.

Відходячи, я поклав коробку на столик поряд з ним.

Ми потиснули один одному руку, і я вийшов, стримуючи своє інстинктове бажання тут же кинутися втікати.

Вийшовши з ресторану, я звернув направо, на бокову вуличку з численними крамницями. В першій з них я купив капелюх і світлий плащ. Виходячи з крамниці, я почув звук, що нагадував вистріл автомобільного колеса. Люди довкола мене побігли в бік ресторану.

Я поспішив на вокзал, сів на перший же поїзд і поїхав до Парижу.

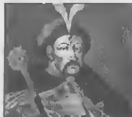
* * *

Чому у нас відступників так много
І чом для них відступство не страшне,–

колись скрушно і трагічно брав голову у руки Іван Франко.

Віктор ТРИГУБ

ПЕРЕЯСЛАВСЬКІ УГОДИ З'ЇЛИ МИШІ! НІЯКОГО ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ І РОСІЇ НЕ БУЛО!

Найбільша історична фальсифікація ризикує перетворитися в потужну політичну сенсацію! Далі обійтися без висловів „ми не повірили", „такого не може бути", „шок" просто не можна.

Коли ми співставили факти, проаналізували хроніку подій, задали прості питання, на які ніхто не зміг дати відповіді, пережили справжній емоційний шок. Бо рівень цієї імперської фальсифікації перевищує всі можливі уявлення.

Все почалося з єфимків з ознакою. Це срібні талери, які ходили середньовічною Европою. Повноцінні гроші з високим вмістом срібла. Ставши Гетьманом, Богдан Хмельницький, в боях та в результаті, як нині говорять, господарсько-фінансової діяльности, отримав дуже багато таких монет. Тривала виснажлива війна з Польщею, тож гроші були потрібні. Шукав Гетьман і союзників. Зрозуміло, не за спасибі. Військова підтримка щедро оплачувалася. В основному, талерами. Часто, за гроші, воювати підряджалися і козаки. Така тоді була загальноприйнята практика.

Отаман Американського козацтва Сергій Цапенко, фанатичний колекціонер козацьких речей, отримавши кілька старовинних талерів, звернув увагу на дивну чеканку–1655 рік і зображення вершника. В середньому, одна така монета нині коштує від 1500-2000 долярів. Відома як єфимок з ознакою. Фактично, стала першою нормальною грошовою одиницею Росії. Тираж перечеканених талерів, за різними джерелами, склав від 800 до 1 млн. примірників. Як виявилося, саме стільки Богдан Хмельницький заплатив царю за військовий союз проти Польщі! Росіяни просто тупо нанесли свої символи на гроші об'єднаної Европи, отримавши власну монету.

Коли оприлюднена нами версія дійшла до офіційних істориків Росії та України, вони не повірили. Полізли в літературу–отримали підтвердження. Шок. Чекаємо перших публікацій від професіоналів.

Отож, зрозумівши, що ніякого злиття України з Росією не було, Богдан просто найняв росіян у військовій кампанії проти поляків, не бажаючи того, створивши їм грошову систему, ми задалися про-

стим питанням: а що відбулося у Переяславі 1654 року?

Імперські лизоблюди, сталінські посіпаки і вже більш сучасні гебнячеські стукачі, які чомусь обзивають себе „істориками", встигли написати про цей „величний акт об'єднання", тисячі книг, мільйони статтей. Інші зліпили пісні. вірші. картини. фільми... Щороку і Незалежна Україна і незалежна Росія щось помпезно відмічають.

А де ж ті загадкові документи? Почали шукати.

Ви не повірите! Ніяких офіційних документів з Переяславської ради не існує!!! Нема!

„Переяславський акт 8 (18) січня 1654 р. належить до числа однієї з найбільш заідеологованої, політизованої події історії взаємовідносин двох наших народів, міжнародного і політичного життя в ареалі XVII ст.

Декілька слів про Переяславську раду. Широко відома і багатократно публікована розповідь про раду відтворюється переважно з „Статейного списку" посольства, очолюваного В. В. Бутурліним. Не враховуючи, однак, що це вторинний, трохи препарований варіант. Між іншим, зберігся оригінал: саме його повіз А. С. Матвіїв 21 січня, саме він зачитувався царю тиждень пізніше. Зрозуміло, суттєві відмінності відсутні, але деякі деталі не співпадають. Зокрема, з списку видалені українізми. Текст в ньому розміщений так, що створюється враження запису зі слів І. О. Виговського, саме так викладені події в літературі. Але фактично це окремий документ, авторство якого вимагає додаткових розшуків. Належність документа генеральному писарю викликає сумнів, хоча цілком ймовірно, що джерело вийшло з писарської канцелярії і складено з його слів. В будь-якому випадку немає ніяких засад вважати документ, як і запис в „Статейному списку", таким, що спотворює зміст того, що говорилось і відбувалось на Переяславській раді."

Лев Заборовский

Аби закінчити з фактами і цитатами, дамо слово українському авторитету:

„Опис Переяславської ради маємо у „Статейному списку", тобто звіті В. В. Бутурліна царю, що насичений подробицями, забарвлений риторичними прикрасами, хоча на Переяславській раді Бутурлін не був присутній і про її хід дізнався від інших. Протокольного документального запису про неї не існує. Взагалі щодо статейних списків, що складалися послами, посланниками, агентами московського уряду і які зосереджувалися потім у Посольському приказі в Москві, то їх об'єктивність і правдивість поставили під сумнів уже сучасники.

Бутурлінський звіт царю, який грішить неповнотою, а в деяких місцях неточністю, був розтиражований у безлічі радянських ви-

дань, особливо останніх десятиріч. Він відомий нам також і з підручників історії СРСР (історія України, як ми знаємо, довгий час у навчальних закладах України не викладалась)".

О. Апанович

Ми опитали справжніх істориків, які реально працюють в архівах багатьох країн. Жоден про ОРИҐІНАЛИ Переяславських Угод не чув і не бачив!

Один дослідник розповів, що дійсно, якісь папери колись були. Зберігалися в Москві і Києві. І зміст їх був зовсім не такий, як нам втокмачують росіяни. Доля тих грамот дійсно неймовірна. Одного разу, роблячи ревізію в якомусь кремлівському архіві, наглядачі помітили, що від тих старовинних грамот нічого не залишилося. З'їли миші! Скандал, ганьба! Адже, згідно тим папірцям, чи пергаменту, Україна ЗАКОННО втратила незалежність, а без них була просто окупована Росією, що кардинально змінює геополітичні розклади.

Доповіли кудись на самий верх. Створили комісію. Почали шукати українські примірники. Як виявилося, їх теж з'їли, але вже жовто-блакитні миші! Нема!!!

Тож святкувати чергову річницю Переяславської Ради не треба. Бо ніхто не знає, що то було. І чи було? Та як?

А з тих політичних діячів, так званих, істориків, які будуть щось булькотіти про „благословенний акт злуки України з Росією" у Переяславі, можна відкрито сміятися. Фальсифікатори. Дурять людей. Бо нічим свою тріскотню довести не можуть. Документи відсутні.

За великим рахунком, можна почати юридичний процес оформлення незаконної окупації України Росією. Подати перший позов до Печерського районного суду... Процедура вже відома. Вимагати компенсацію... Як не дивно, є люди, які можуть реально це зробити. Там може і нова влада України підтягнеться...

Прогнозів робити не буду. Може, нарешті, українські та російські вчені зрозуміють, що історія давно перетворилася на складову частину геополітичних процесів, які мають колосальне значення. Хоча, це так, черговий крик в пустоту. Треба підійти більш конкретно. Час відмінити всі оті безглузді пільги, доплати за наукові звання. І взагалі, скасувати оте шизофренічне „кандидат розтаких-то наук". Або, просто перестати платити за них з держбюджету. Тоді може хтось почне наукою займатися, а не дисертації передерати...

* * *

„Якщо ми хочемо, щоб нас шанували інші, ми повинні навчитися поважати самі себе". Павло Загребельний, письменник

Г. БРЕЖНЄВА ЗНАЙШЛА ПЕРСТЕНЬ І БІБЛІОТЕКУ ЯРОСЛАВА МУДРОГО!

Скорочено

Вперше ми почули про Пітерські спецхрани під час пошуків архівів Скоропадського і документів УНР. Ось самоцитата:

„Всі архівні документи, як і так званий Архів Скоропадського, були захоплені чекістами. Зберігалися в Одесі, Києві. Потім їх перевезли у спеціяльне сховище до Чити. Потім–Ленінград. Якийсь час вони лежали у цікавих підвалах Адміралтейства. Після першої згадки про це сховище, ми трохи розпитали людей про цей унікальний витвір інженерного мистецтва. Виявляється, підвали не можуть бути затопленими! Стіни укріплені і обшиті півметровими свинцевими плитами. В тих підземеллях і досі зберігається чимало цікавого. Наприклад, діаманти і рубіни Київських князів, які комуняки повиколупували з корон і прикрас для продажу за кордон, посередником у якому виступав недоброї пам'яті А.Ґаммер у США"

Отож, одного прекрасного дня 1979 року, в Ленінград прибула Ґалина, дочка Леоніда Брежнєва. Її супроводжував досвідчений ювелір-експерт єврейської національности. Було два генерали КҐБ і майбутній керівник охорони Ґенсека [Брежнєва] Медведєв.

Прямо з вокзалу, нікого ні про що не попередивши, група вирушила на Васильєвський острів, нахабно увірвавшись в Адміралтейство, перелякавши всіх присутніх.

Ґалині хтось нашептав леґенду про неймовірний перстень Київського князя. Судячи з усього, за височайшим наказом в надрах КҐБ було створено секретну групу з розслідування таємниць Київської Русі. Справа в тому, що вся російська історія починається з Петра І і Івана Мазепи. Хоч як не дивись...

Ґетьман збирав старовинні речі, книги, старанно їх реставруючи. Описуючи, упорядковуючи і знову переховуючи. Саме у нього, і завдяки йому, збереглося чимало неймовірних речей часів Київських князів. У тому числі, леґендарний перстень Ярослава Мудрого. І Пересопницьке Євангеліє, на якому нині присягають українські президенти... Знали б його історію... Хоча, хто розкаже, коли досьє на всіх наших придворних істориків тримають в Москві...

Леґенди про Мазепинські скарби часів Київської Русі дійшли і до царських сатрапів. Чомусь вони вважали, що цінності лежать в Батурині.

Про те, як знущалися, вбивали, допитували мешканців цього міста, вже багато писали. Добавлю–навіть облили все нафтою, вимагаючи показати схованки і скарби. Але, рівень патріотизму був таким високим, що ніхто нічого не сказав. Люди знали, що попереду всеодно смерть. А помирати героєм набагато легше... В Батурині і не було основних скарбів! Мазепа збирався перенести столицю до Переяслава, вивізши туди основні цінності. Поспілкуйтеся з Героєм України, директором НІЕЗ „Переяслав" Михайлом Сікорським–розкаже!

Бібліотека Ярослава Мудрого зберігалася в підземеллях Софії! І певна її частина і досі лежить десь у самому центрі Києва...

Мало хто знає, що росіяни вбили кількох монахів Софії, забравши чимало речей саме з бібліотеки Мудрого. Той самий перстень, знаменитий „Домострой", що має подальшу історію, якісь документи, від яких вціліли лише свинцеві печатки того періоду... Але, і це головне, залишилися дипломатичні документи–берестяні грамоти з бібліотеки. Переписка Ярослава з Новгородом! І ми спілкувалися з людьми, які їх бачили!!!

Більше того, кілька спецслужб країн НАТО, у той час проводили велику вербовочну операцію в Ленінграді... І є колосальний фотоархів найбільших історичних таємниць як Росії, України, так і інших країн... Там уже немає грифа секретності.

...Півдня Галина Леонідівна рилася у десятках ящиках Адміралтейства, які, підозрюю, після неї якось ніхто і не відкривав. Знайшли! Є той знаменитий перстень Ярослава Мудрого! І велетенський камінь.

Взяла його до рук Галина і заплакала.

Примчав експерт. Роздивився. Зробив аналіз. Похитав головою. Розчаровано кинула перстень назад до ящика головна донька.

Зрозуміло, такий візит, така цікавість, не пройшли непоміченими.

Майже через три десятиліття про це дізналися журналісти. Отож, даємо детальний опис. Камінь дійсно великий. Квадрат. Якщо направити потужний промінь світла, видно мапу Софії. Мабуть, таємна схема. Роздивлятися треба в спеціяльній лабораторії під мікроскопом. Чого, звичайно, ніхто не робив.

Сам перстень, виготовлений з чистого золота 24 каратів без ліґатури. Переплавлене з римських ауерелусів та солітів. Тонка оправа. Чотири фіксатори.

А от камінь...

Рубінове скло. Тоді виникла мода така. Візантійська. Подрібнювали дрібні рубіни. Змішували зі склом. Плавили. Надавали певної форми. Технологія, до речі, втрачена... І як мапу туди всунули? І що саме на ній?

Зрозуміло, що деґенеративна Галина і її придворний еврейський ювелір, моментально допетрали, що то не рубін! Не розуміючи того, знайшли безцінну річ для науки. Як України, так і Росії. Всіх слов'ян! Перстень залишився в спецхрані. І ми достеменно знаємо, що лежить там і понині. Вцілів. Третій ящик...

Нічого не вимагаємо. Просто просимо офіційні російські органи знайти перстень, унікальні речі з бібліотеки Ярослава Мудрого, незаконно викрадені в Києві, реставрувати їх і виставити в якомусь державному музеї РФ. Дуже б хотілося отримати якісні фотографії цих раритетів. Особливо, збільшене зображення карти перстня.

Віктор ТРИГУБ,

редактор часопису „Нова Січ",

академік Міжнародної козацької академії

ЖИТЕЛІ СЕЛА ОЖИДІВ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

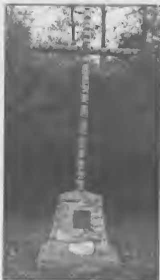
Присвячується українським патріотам–відновлювачам пам'ятників у с. Ожидів Буського району на Львівщині.

Хто з колишніх вояків 1-ї Української Дивізії „Галичина", ветеранів боїв під Бродами, не пам'ятає села Ожидів? Адже саме тут, на залізничній станції с. Ожидів, вивантажувалися частини Дивізії, прибулі з полігону в Нойгаммері.

Був тоді липень 1944 року. Він запам'ятався ожидівцям жахливою розправою енкаведистів над тяжко пораненими вояками Дивізії у колишньому військовому шпиталі і на його подвір'ї.

Цей шпиталь знаходився тоді в приміщеннях лісництва недалеко дороги, що вела з Ожидова на Закомар'я. Тоді місцеві жителі поховали в окопах 12 замордованих стрільців. Але побоялися насипати могилу на місці трагедії. Щойно після довгих років–в 1998 році, тут велися розкопки працівниками Львівського „Меморіялу". На жаль, їм не вдалося натрапити на жертви убієнних, бо будинок лісництва був зруйнований, а на цьому місці був посаджений ліс.

Щоб вшанувати людей, які навічно спочили, та щоб місце не згубилось в лісі, який вже виріс,–депутат Буської районної ради Зиновій Савович Коваль і Роман Павлович Наконечний вирішили збудувати символічний пам'ятник.

І ось зараз через 56 років після цих подій він постав. Пам'ятник–робота Богдана Нестера. Велику допомогу у його облаштуванні надали ініціяторам Роман Дрозд, Любомир Окопний, Володимир Король–муляр, Василь Війтишин, Василь Сахно, Євген Мороз (дав цемент), господарство „Відродження", ВАТ Ожидівський „Агрореммаш" та бриґада Євгена Колещука під керівництвом інженера СП „Однова" Романа Чучмана (де виготовлено залізний хрест). На будівництві містка працювали Андрій Нестер, Олег Колещук, Віктор Павлик, Ігор Гарасимів, Андрій Яцків. Камінці для пам'ятника збирали на полях біля улюбленої о. Маркіяном Шашкевичем Підлиської гори–Роман Ґусовський, Петро

Козачок, Володимир Басараба. Трубу на хрест дав Ігор Маланій. Під кінець червня 2000 року пам'ятник був збудований, а 16 липня урочисто відкритий і освячений. На жаль, прізвища вояків, які тут загинули, до цього часу невідомі. Після того, як отець Василь Нецькар відправив панахиду і освятив пам'ятик, Лариса Війтишин, яка була ведучою, надала слово вчителю історії Володимиру Батюку. Він розповів, як формувалася і воювала дивізія „Галичина".

Про події тих буремних років говорили колишні воїни-дивізійники Роман Білоган з м. Буська, Михайло Падус з села Утішків, учасник ОУН-УПА Василь Горин з смт. Красне, голова Буського Братства ОУН-УПА Микола Баб'юк, голова районної спілки політв'язнів Федір Палинський, голова місцевого осередку „Просвіта" Роман Наконечний, і очевидець цих трагічних подій–жителька Ожидова Софія Дрозд.

Їй було тоді 11 років. Біля шпиталю її мама пасла корову і бачила поранених воїнів. Запам'ятала, що один з них співав патріотичну пісню, сидячи біля веранди. І цю пісню вона заспівала. Бачила вона також, як Василь Дрозд, Костянтин Нестер, Стефан Сахно і Михайло Петрів йшли з лопатами хоронити розстріляних хлопців. Хоронили в окопах, яких тут було біля 30. Окопи були великі–можна було заїхати в них машиною.

На відкриття пам'ятника, на запрошення Зиновія Коваля, приїхав 77-річний колишній воїн Дивізії „Галичина" Іван Газда із с. Стрілків, Стрийського р-ну, Львівської области. Він розповідав, як в 1944 році його, включно з іншими добровольцями з Ходорова, Рогатина і Перемишлян, прибулих на станцію Ожидів, зарахували до сотні, обмундирували, озброїли і відправили до м. Стрий. Долаючи щодня по 40-50 км, сотня 2 квітня 1944 року прибула до місця призначення, щоб звідти поїздом поїхати на вишкіл до Німеччини. Після вишколу в Нойгаммері він знову опинився в Ожидові, воював у „Бродівському котлі" і зумів вибратися живим з цього пекла.

Зиновій Коваль переповів спогади жителя с. Ожидів Мар'яна Оконопного. Йому на той час було 10 років. Він з мамою йшов до села Закомар'я. На місці, де тепер стоїть пам'ятник, був рівець. Біля нього він тоді побачив трьох вояків з побандажованими ногами і руками. Вони лежали на землі, а над ними стояли 5 солдатів і викрикували російською мовою. Він бачив, як поранених дивізійників енкаведисти розстріляли. З переляку його мама і він скоро втекли з місця трагедії. На щастя, енкаведисти були так захоплені знущанням над хлопцями, що напевно його з мамою не зауважили. За свідченням інших очевидців, яких вже нема між живими, в іншому місці інших вояків дивізії „Галичина" розстрілювала жінка.

На закінчення святочної програми чоловічий хор Ожидівського РТП і церковний хор с. Ожидова заспівали ряд патріотичних пісень з тих часів, а Зиновій Коваль вручив присутнім свій фотобуклет „Гости-

нець з Ожидова".

Треба наголосити, що статейка про події давно минулого і зокрема про організацію побудови пам'ятника та достойного вшанування пам'яті убієнних воїнів 1-ої УД УНА „Галичина" з якою ви, шановний Читачу тепер познайомилися, була б залишилася невідомою ширшому загалу. Отож треба бути вдячними редактору районної газети м. Буськ „Воля Народу" п. Миколі Іванціву. Бо власне завдяки його заходам під кінець минулого 2006 року з'явилася упорядкована брошура під назвою „ОЖИДІВСЬКЕ ВІДРОДЖЕННЯ". Це видання (звідки ми взяли фактаж до нашої інформації–примітка автора цих рядків–В. Т.) є важливим причинком до історії також села Ожидів. Адже в брошурі задокументовані факти жертвенної діяльности багатьох патріотичних жителів села у відбудові інших історичних пам'яток знищених більшовиками, в тому числі відновлення т. зв. фігури Свободи, яка була встановлена в пам'ять скасування панщини; пам'ятник загиблим воїнам Української Галицької Армії, що був знищений в 1948 році; скульптуру Божої Матері, що її було збудовано в XVIII столітті; відновлено також фігуру Святого Миколая споруджено також ще в XVIII ст. Літні жителі села розказують, що на цьому місці стояла колись сторожева вежа, яка тут була ще з часів татаро-монгольської навали. На вежі була бочка зі смолою, яку в разі нападу ворогів запалювали і вона служила сигналом для іншої такої ж вежі на Підлисецькій горі, а та в свою чергу, для наступної, що біля села Білого Каменя.

А ще в брошурі описано побудову великої символічної могили у пам'ять всім, хто ціною свого життя наближав день проголошення України вільною. Вони, ці борці,–вихідці з Ожидова, безвинні перед нами, своїми нащадками, а вина їх перед нашим спільним ворогом була в тому, що вони безмежно любили свій народ, що не корилися ворогу і не дали вирвати зі своїх сердець національну гордість, не стали манкуртами.

А проте редактор брошури Микола Іванців, віддавши належний кредит жителям Ожидова, в своїй заключній післямові каже, що найбільшою заслугою у відродженні села є повсякденна праця Зиновія Савовича Коваля. Він той, що завжди в русі. Це завдяки його ініціятиві, наполегливості та організаторським здібностям побудовано або відновлено багато пам'ятників. які є окрасою села. Знають його в Надбужжі не лише, як громадського діяча, але також, як фотомайстра, що працював фотокором в районній і обласній пресі, є автором документальних фільмів і буклетів, в тому числі, про село і про о. Маркіяна Шашкевича. Зиновій Коваль відзначений на 80-ти різних конкурсах в т. ч. болгарському

Габрово.

Він є тою іскрою, що запалює інших. Але не для того, аби згоріти. Він живить ідеєю, дає імпульс для руху. Руху вперед. Саме таким він– Зиновій Коваль є у свої 65 років.

За даними з брошури „Ожидівське відродження" та інформаціями редактора газети „Воля Народу" Миколи Іванціва, спеціяльно для „Вістей комбатанта" опрацював
***Василь Томків**, Болтон, Англія*

МАЙОР МИКОЛА ПАЛІЄНКО

Палієнко Микола народився 30 серпня 1896 р. у Скврі на Київщині. Після закінчення Колеґії ім. П. Ґалагана у Києві 1914, він поступив до університету ім. Св. Володимира в Києві на фізико-математичний факультет. 1 листопада 1915 р. поступив юнкром у Миколаївську артилерійську школу, а 1 квітня 1916 р. в ранзі хорунжого, виїхав на фронт.

З розпадом Російської імперії, Палієнко повернувся додому. 10 грудня 1918 р. він зголосився до служби у Дніпровській Бриґаді сформованій в Армії УНР. В наступних кількох роках Палієнко брав участь у всіх боях за винятком перших місяців 1920 року, коли відхворів плямистий тиф. 29.XII.1919 р. був підвищений до сотника.

Після звільнення з інтернування у Каліші 1922, виїздить на Чехію до Подєбрад, де 1927 р. кінчає Українську Господарську Академію, як інженер-технолог. В 1928 р. вступає як контрактовий старшина на службу до польської армії. В рр. 1932-1934 закінчує Вищу Воєнну Школу у Варшаві. 1938 року його підвищено до майора. У вересні 1939 Палієнко бере участь у польсько-німецькій війні як командир дивізіону. У рр. 1940-1943 працює інженером у цукроварні в Переворську, а згодом директором у Городенці.

В липні 1943 р. він зголосився до Дивізії „Галичина" й після артилерійського перевишколу в Бенешові (Чехія) залишився інструктором на підстаршинському курсі у Пожічі. На початку 1944 року як командир батерії бере участь у бойовій групі Дивізії проти червоних партизан на Любачивщині. З березня проходить тримісячний курс командирів дивізіонів артилерії в Амстердамі і згодом як командир 4-го (важкого) дивізіону ділить долю Дивізії під Бродами. В Княжому, керуючи вогнем для забезпечення прориву, загинув.

Його син Василь прорваися з оточення. Після війни еміґрував до Канади. (Див. *Вісті комбатанта*, ч. 4, 1991.)

Подав Андрій Коморовський

До історії 2-ої світової війни

ПОЛКОВНИК ПЕТРО КРИЖАНІВСЬКИЙ– ШЕФ ШТАБУ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ВІЙСЬКА

Полк. Петро Крижанівський, майор війська УНР, на еміґрації підполковник. Тепер іменований полковником і шефом штабу Українського Визвольного Війська (УВВ). Десь тому 4 тижні у Варшаві відбулось зібрання українських комбатантів і російських. На тому зібранні, в присутності німецьких вищих старшин, полк. Крижанівський мав заявити, що „чи хто хоче і не хоче, Україна незалежною державою буде".

На слова полк. Крижанівського відповів голова російського комітету П. Войцеховський, який заявив (він монархіст, єдинонеділимець), шо Росія бажає, щоб постала і існувала велика, сильна, незалежна українська держава. По іменуванні полк. Крижанівського шефом штабу УВВ, 6 старшин РОА (Російської Освободітельної Армії) зголосилось до полк. Крижанівського з просьбою прийняти їх до УВВ. Росіяни на залі привітали цей вчинок старшин оплесками.

Підготовка до створення штабу УВВ ішла 6 місяців.

Старшини на шапках мають тризуби, широкі, російські вилоги (це ніби тимчасове). Полк. Крижанівський покликав до співпраці у штабі одного галичанина (старшину) і одного придністровця. На вулицях Варшави починають показуватись наші козаки. Пізнаємо їх здалека по нашивках на лівому рукаві–УВВ. Після слів полк. Крижанівського, це творився майбутній штаб української армії. Набір до УВВ мав поповнюватись з усіх українських теренів. Вишкіл козаків мав іти там, де український штаб буде вважати це за відповідне–чи то в Галичині, в Україні, чи Волині.

Полк. Крижанівський змагає до того, щоб добились того, щоб шефом штабу став ген. Капустянський, а це тому, щоб український штаб набрав на більшій повазі. Шеф російського штабу є теж полковник, отже бажанням полк. Крижанівського є, щоб шефом УВВ став генерал.

482 / 3.XII. 1943

З архіву Військової Управи

* * *

„Якщо ми хочемо, щоб нас шанували інші, ми повинні навчитися поважати самі себе".

Павло Загребельний, письменник

Петро ГРИЦАК

ВИСЛІД ВІЙНИ НЕРАЗ ВИРІШУЮТЬ НЕПЕРЕДБАЧЕНІ МАЛІ НЕДОГЛЯДИ

Знаємо з історії, що як старовинні греки й римляни збиралися на війну, то завжди уважно прислухалися до думок їхніх жерців. Хотіли почути від них пояснення якогось недавного явища, як ознаку „доброго знаку" зі сторони їхніх богів. Бо знали з досвіду, що війна є все таки грою, яку можна легко виграти чи програти. Тимчасом, модерні полководці чи голови держав опирають свої рішення про початок війни на ніби найкращі висліди їхньої розвідки (щоб так заспокоїти публічну опінію), почавши може від Наполеона, а скінчивши на недавному рішенні президента Буша II.

Все таки, нераз неможливі до передбачення події, здавалось би без жодного більшого значення, вирішують вислід якоїсь битви чи може навіть цілої війни! Битва за Сталінград розпочалася у вересні 1942 р. Успішно наступаюча німецька 6-та армія на початку начисляла 330 тисяч. Це довело до облоги того міста, під проводом генерала фон Павлюса та до його елімінації як важного індустріяльного центру. Помимо великих зусиль, німецька армія, одначе, не могла цілого міста здобути.

Ще у своїй промові в листопаді Гітлер говорив, що у Сталінграді цілком успішно проводиться боротьба малими спеціяльними відділами ("nur mit kleinen Spähtruppen"), все є на добрій дорозі до повної перемоги.*

Але, німецька армія, сконцентрована навколо міста, під проводом, як показалося, не дуже рішучого ген. Павлюса, була висунена далеко від своїх вихідних позицій та могла бути легко окрилена і відтята. Німці такі окрилення, „кітлові баталії" (Kesselschlachten), дотепер дуже успішно самі виконували, але тут самі себе необачно виставили на окруження.

Коли німецькі літаки побачили велику концентрацію ворожих сил на лівому крилі 6-ої армії, Гітлер наказав, 20 листопада, 22-ій панцирній дивізії вирушити проти них. Ліве крило складалося головно із румунських й італійських союзних військ, а 22-га панцирна дивізія мала 104 танки (схованих „під сіном" від місяця), саме для такого завдання. Несподівано, 84 танки показалися небоєздатними, тому що щурі перегризли електричні проводи в їхній машинерії та комунікаційній системі. Після 9-ти днів, як уже ворожа офензива почалася, тільки 20 танків могло рушити до бою. Через те, 72000-на румунська армія й італійські частини там розміщені були цілком знищені, каже Деґрель[1].

* як оптимістично звітували тоді німецькі газети

Видно, що німецьке вище командування не передбачило тієї небезпеки від щурів. і не зарядило інспекції критично важливих танків.

Цікаво, що недавна стаття в НЙТ[2] повідомляє саме про подібну проблему у м. Нью-Йорку, де авта запарковані на вулицях почали мати подібні труднощі–як почалися приморозки, щурі почали ховатися під каптури авт та гризти електричні проводи. Це може трапитися всюди, де живе багато гризунів.

Ця невдача отворила дорогу для окрилюючого крила з півночі. Другим децидуючим місцем був важливий міст через ріку Дон (коло 50 км на захід від Сталінграду). в місцевості Калач. Там німецьке військо, розташоване як охоронці. помилково взяло ворожі відділи, які зближалися до моста, за свої та перепустило їх через той міст, замість його зірвати. За п'ять хвилин усе було втрачене! Окрилення здійснено через додатковий удар більшовиків через Волгу з півдня. Так „котел", рішальна подія у війні на сході, був створений.

Два тижні пізніше ген. Манштайн вислав колону танків, щоб котел розірвати, але дійшов тільки на 40 км до обложеного Сталінграду. Чотири дні чекав на подібну ініціятиву зі сторони Павлюса, але він не міг на це здецидуватися, хоч (каже Деґрель) [3], мав досить ресурсів, щоб це зробити. Бо втрати в людях були би напевне менші, як сталося із 91000, що в лютому пішли до полону, а з них тільки 5 000 повернулося. Був це властиво перший великий програш Гітлера на сході. якщо не рахувати невдачу під Москвою рік перед тим. Виявилося, що німецьку армію можна перемогти у великому рухомому бою. Перший раз! Деґрель каже, що до того причинився Павлюс своїм не цілком вдалим генеральством–брак ініціятиви, фантазії і плянування. Також не був повного здоров'я у той час. Це потверджують і інші автори [4].

Ця дискусія ілюструє, як дрібні справи (ефект щурів-гризунів і недогляд при обсервації при обороні мосту) можуть довести до втрати кількох сот тисяч людей і навіть до програної війни. Сталінград був для Німеччини переломним. Показалося остаточно, що так, як дотепер провадилося війну, не можна буде її виграти. Тому в лютому 1943 економіка III Райху перейшла на повну воєнну продукцію під енерґічним проводом міністра Шпера. Воєнна продукція зростала безперервно півтора року, аж до часу страти достави пального з Румунії. Потрактовано тоді також інакше справу добровольців до боротьби на сході, що власне довело до організації Дивізії „Галичина". У Відні. де тоді автор проживав, запанувала хвиля великого суму та жалоби по страті віденського елітарного полку Дойчмайстерів, що попав у полон у Сталінграді.

Пригадаймо про подібні випадки з історії. У 202 р. до н. е. непереможний картаґінський полководець Ганнібаль програв битву з римлянами під Замою, бо картаґінські слоні „збунтувалися", й, замість топ-

тати римлян, почали мотлошити своїх картаґінців. У 1914 р. шеф німецького штабу, Мольтке, в серпні „стратив нерви", та вислав із німецького правого крила у Франції два корпуси піхоти та дивізію кавалерії до Східньої Прусії, „щоб зупинити Самсонова", де вони взагалі не були потрібні, та прибули вже після важливої битви під Танненберґом. Через це німецьке праве крило було ослаблене, битву над р. Марною два тижні пізніше програно, й війна з короткої, успішної, замінилася на довгу, позиційну, до якої Німеччина не була приготована [5]. 1-ша світова війна потривала довше, як чотири роки.

„Хлопці, до Різдва будете назад удома"–казав до мобілізованих кайзер Вільгельм II. Цю мудрість представлено в українській пісні: „Бо війна війною, гайта вйо, в ній є Божа сила, вісьта вйо, як не заб'є тебе вража куля, то копитом, то копитом вб'є кобила".

Закінчуючи, варто згадати, що Деґрель уважає битву за Сталінград як „зворотну точку" війни, важливою подією символічного чи психологічного характеру: сама тільки втрата 330 тисяч із 11 мільйонів вояків, що бились на сході, не могла бути цілком вирішальною. Але саме тоді, коли здавалося німцям, що „все є на добрій дорозі", головною мілітарною причиною програної війни була невдала офензива під Курськом у липні 1943 [3].

Використана література:

1. L. Degrell: "From Stalingrad to San Sebastian". *The Barnes Review*. Sep.–Oct. 2007, pp. 55-59.

2. Patr. Cohen: "Car Engines often Provide Spots for Cold Rate". *The New York Times*, 12.29.2007.

3. L. Degrell: "Crash of the Reich". *B. R.*. Nov.–Dec. 2007, pp. 48-53.

4. R. Todor: "Hitler's Generals Ruin the Russian Campaign Strategy", *B. R.*, March–Apr., 2003.

5. R. A. Asprey. *The German Command at War*, Quill, N. Y., pp. 73-81.

ПЕРЕВИДАНИЙ ТИЖНЕВИК „БАТЬКІВЩИНА"
РІМІНІ, ІТАЛІЯ, 1945-1947

Юрій Гнатюк у Вінніпеґу реставрував і видав
часопис „Батьківщина".

Цікаві статті й поезії, гуморески, хроніка життя в таборі іт.д.
з-перед 60 років. Добрий папір. Сторінок 596.
Текст розміром 9,5 x 12,5 інчів (24 x 32 см).
Зацікавлених замовити це люксусове видання
проситься звертатися до:

G. Hnatiuk,
22 Richardson Ave.
Winnipeg, MB, R2V 2N2 Canada
Tel. 204-339-6475

Подорожній репортаж

Маркіян КОГУТ

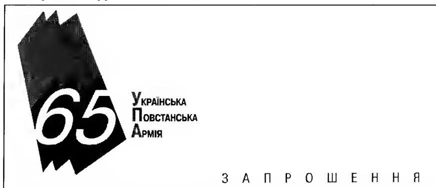
МОЯ ПОДОРОЖ В УКРАЇНУ

Відвідини України восени 2007 року були одні з особливіших, хоч до незалежної Української держави я їздив по два-три рази річно. Ця функція була моїм обов'язком, доки я провадив своє подорожнє бюро в Торонті.

У 2007 році я з сином Юрком був під час особливих історичних відзначень: відзначення на державному рівні Року Романа Шухевича — від 100-річчя його народження, відкриття пам'ятника Степанові Бандері у Львові. Ми гостилися у неординарній знайпі у Львові, відвідали м. Івано-Франківськ, я був на сходинах дивізійників у Львові, врешті ми відвідали Будапешт. У Львові ми відвідали родинний гробовець на Янівському цвинтарі, в якому похований прах тіла мого брата Тараса, учасника боїв під Бродами, котрий помер у Торонті 1998 року.

Відзначення 65-ліття створення УПА

З нагоди 65-річчя створення УПА, у Львові на площі Кропивницького, святково відкрито пам'ятник Степанові Бандері 13 жовтня 2007 року, в день перед святом Покрови, при великій кількості людей. Участь взяли упівці та кілька десятків дивізійників. Урочиста академія відбулася у Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької.

Ще того самого дня увечорі виїхало кілька автобусів зі Львова на відзначення цієї річниці до Києва. З членів Братства дивізійників нас їхало троє: Михайло Бендина, Зенко Врублевський і я. Теж з нами їхав приятель дивізійників Олег. Вранці ми поснідали у великому ресторані біля площі св. Софії, де відбулися святкування. На площі ми застали дуже багато народу. Виступали представники з усіх областей України з промовами, піснями, деклямаціями. Молодий учасник з м. Суми,

перед своїм виступом продеклямував: „Путін їде автомобілем, Янукович на собаці, а упівець на коні, всіх їх має в ср...і."

Опісля ми пішли до одного кафе на каву, мабуть найдорожчу у світі—за 4 чашки я заплатив 70 гривень, тобто по 5 дол.

О 16 год. в Національному палаці мистецтв „Україна" за участю провідних діячів культури та мистецтв відбувся урочистий вечір. Одягнені у братські уніформи, ми сиділим в останньому ряді середньої секції. У перший ряд за нами, через прохід, прийшла Юлія Тимошенко. Очевидно, ми четверо встали привітати її. Вона підійшла до нас, подала руку. М. Бендина поцілував її в щоку, я в руку, відрекомендувавшись, що приїхав з Канади. Ю. Тимошенко відповіла: „Клоню голову, що приїхали на це відзначення з так далека".

Президент Ющенко, проголосивши Романа Шухевича Героєм України, вручив орден синові Юрієві.

Кнайпа „Криївка" у Львові

У Львові ми зайшли до кнайпи „Криївка" на площі Ринок. Треба стукати у дерев'яні двері, прочиняється маленьке віконечко і зсередини голос питає: „Москалі, комуністи є?" Треба відповісти: „Ні!". Господар привітав нас: „Слава Україні". Почастував чашками козацької медівки.

ОБСЛУГА ПРИ БАРІ.

У „Криївці" є дві зали. Одна виглядає як бункер УПА, а друга нагадує помешкання командира УПА. У залях багато великоформатних світлин з життя воїнів УПА, теж Романа Шухевича, Степана Бандери. Зброя висить на цвяшках. Обслуговують молоді люди, одягнені у свого роду військові уніформи з тризубами на шап-

ках, дивізійними левиками на рукавах. Офіціянти перед тим, як взяти замовлення, вітаються : „Слава Україні".

Керує кнайпою Юрко Назарук, який є теж одним з авторів цього проєкту.

— Ми не хотіли, щоб це перетворилося лише на розвагу, але щоб клієнтам аби щось залишилося в голові, — пояснює їхній задум. Протягом двох перших тижнів до „Криївки" загостило понад 10 тисяч.

Меню надруковано на сірому папері, прикрашене упівськими фотографіями, пропонує страви з цікавими назвами, наприклад: „Юзьо з люфтваффе" (напій), „Пайльот Тупайлєва" (крильця курячі), „Вечеря героя-дивізійника" (голонка свиняча).

Очевидно, ми замовили „дивізійну страву". Рахунок принесли у гарматній гільзі.

БАТЬКО ОБІДАЄ, А СИН ЮРКО ВПРАВЛЯЄ АВТОМАТОМ.

В Івано-Франківську

Від шістьох років я перебрав на себе опіку над дитячим туберкульозним центром в Івано-Франківську. Кожного року приїжджаю, бо завжди треба щось поправити.

ГРАМОТА

Колектив медичних працівників дитячого відділення обласного фтизіопульмоцентру щиро дякує панові [illegible] за постійну турботу і матеріальну підтримку хворих дітей. Бажаємо Вам здоров'я на довгі літа, щастя та процвітання Вашій родині.

З повагою та любов'ю, завідувач відділенням [illegible]

І зустрічаюся теж з головою Станиці Братства дивізійників Володимиром Малкошом, який багато дописує про УД „Галичина" й добився, що міська рада признала дивізійникам пільги як ветеранам війни.

Своїм коштом я закупив 57 ліжок і що треба до них, відновив дві кімнати й збудував всередині каплличку, яку назвав іменем відомого футболіста-дивізійника „Меця" Лесюка, котрий помер у Торонті й залишив 1,5 тисячі долярів на цей

Центр. Директор Центру нагородив мене „Грамотою",яку вручив моєму синові. (Я був захворів на грип.)

Тут якраз перебувала у своїй виборчій кампанії Юлія Тимошенко. І я отримав її фото з фойє у готелі „Надія".

На зборах дивізійників у Львові.

У Львові був я на місячних зборах дивізійників. Відкрив сходини голова Станиці Михайло Бендина молитвою. Вшановано пам'ять тих, що відійшли, хвилиною мовчанки. Прочитав прізвища членів, дати народження котрих припадали на той період, і їм заспівали „многая літа". Після гутірки й запитань, закінчено сходини „Ще не вмерла..." Приклад вартий до наслідування в інших станицях Братства. Поки ще можна...

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО
У ФОЙЄ ГОТЕЛЮ.

В Будапешті

Вертаючись до Канади, поїхали ми до Будапешту, в якому я прожив майже два роки після виходу з совєтського полону. Тому почуваюся членом української громади Угорщини. Я є почесним членом Товариства української культури Угорщини, котрого головою є історик Ярослава Гортяні. Вона з Галичини, одружилася з угорцем. Її заходами збудовано державним коштом пам'ятник Тарасові Шевченкові, який святково відкрили президент Угорщини Ласло Шойом і президент України Віктор Ющенко 11 липня 2007 року.

У пам'ять 70-ліття великого Голодомору, на особливій сесії парляменту Угорщини, одноголосно визнано цю трагедію геноцидом українського народу. Тоді 9 грудня 2003 відбулася міжнародна наукова конференція в Музею терору, в якому 8 грудня відкрилася виставка фотоматеріялів та експонатів про голодомор України. Я. Гортяні тепер очолює Европейський конґрес українців і втретє є головою депутатів до Державного Самоврядування Українців Угорщини (Див. її статтю: „Реформи в українському війську неможливі без підтримки суспільства", ст. 45).

Взагалі угорський уряд підтримує заходи української громади.

Ще одна подорож, повна вражінь та переживань, закінчилася. Прийшов час, як співали дивізійники: „Розпрощався стрілець зі своєю рідною"–так і ми розпрощалися з Україною і Угорщиною... до наступної візити.

Спомини

Степан МЕДИНСЬКИЙ

ІЗ ДИВІЗІЙНОГО ЗАПИСНИКА З ПОЛОНУ В АНГЛІЇ

Від'їзд з Ріміні, Італія

У п'ятницю, 16 травня 1947 року, ми залишили табір полонених в Італії. З Ріміні їдемо поїздом до Венеції, а з Венеції 18 травня–кораблем до Англії–попри Сицилію. Туніс і весь час оглядаємо гарні краєвиди. В Ґібральтарі дехто торгує з місцевими мешканцями, які під'їздять човнами до корабля, на шнурку наші спускають ювелірні вироби з „рімінського золота" в заміну за вино, овочі чи інші речі.

У нашому транспорті є кілька старшин і священик о. О. Маркевич. Кожного вечора відправляється „Маївка", співає наш дяківський хор, котрий їде у повному складі. Англійцям подобався наш спів і вони попросили нас дати концерт. З нами їхала також танцювальна група і збирана мандолінова оркестра. Ми підготовили концерт, а гарні програмки виготовив хорунжий С. Яцушко. Хором дириґував Ілько Сирота, а танцювальною групою керував Теодор Романюк.

Англійці захоплені, замовляють ще один концерт.

<u>Субота, 24.5.</u> Увечорі відправляємо Молебень, а згодом Панахиду за отамана Симона Петлюру і полковника Евгена Коновальця.

Англія

<u>Понеділок, 26.5.</u> В обідню пору ми побачили побережжя Англії і, в'їхавши до порту Ліверпулю, залишаємось на цілу ніч, а наступного дня вивантажуємося і поїздом від'їздимо до міста Шеффільд. Звідтам машинами–на захід, до переходового табору. Тут довідуємось, що маємо відбути на різні праці, а переважно на ферми. Погода тут змінна: раз дощ, раз погідно.

<u>П'ятниця, 30.5.</u> Прибув ще один транспорт до табору.

<u>Субота, 31.5.</u> Остання „Маївка".

<u>Неділя, 1.6.</u> Зелені Свята. Погода гарна. Служба Божа відправляється на спортовій площі. Служить о. Маркевич, співає наш хор. По обіді наша футбольна дружина тренується. За дротами англійці з великим зацікавленням приглядаються грі. Кожного вечора відправляється Молебень до Пресвятого Серця Ісуса Христа. День довгий–сонце заходить майже о 11-ій.

<u>Субота, 7.6.</u> Наша дружина грає футбольний матч з англійцями.

<u>Неділя, 8.6.</u> На дворі холодно, дощ, вітер, часом вигляне сонце. В каплиці відправляють Службу Божу. Наступного дня повідомлено, що ми від'їздимо до призначеного нам місця. Вибираємо і спаковуємо

харчі на слідуючий день. В каплиці відправили Молебень та заспівали кілька пісень, бо наш хор розділили: звідси виїздили групами по кілька соток поазбучно. Кілька хористів поїхало першим, а нас 20–другим транспортом.

Вівторок, 10.6. По сніданку їдемо на залізничну станцію. Увечорі приїжджаємо на станцію Дісс у Норфольку, а звідтам вантажними машинами–до табору в місцевості Ботсдейл.

Табір ч. 56

Тут був німецький табір ч. 56, але німці вже виїхали, залишились тільки ті, які обслуговують табір. Комендантом табору є англієць, а його заступником–польський майор Кулачковський.

Середа, 11.6. Дістаємо різні розпорядження. Щоденно від 5-ої до 10-ої вечора, а в суботу і неділю–від 2-ої до 10-ої вечора можна йти на прохід не дальше, як 8 і пів кілометра поза табір.

Наш табір має число 56. Бараки розміщені на легко похилій площі. В західній частині за табором є мале озеро, а за ним в тіні розлогих дерев–військовий шпиталь. Табір огороджений колючим дротом. Зі сходу є велика брама. У бараках подвійні ліжка на 40 осіб. Є тепла й холодна вода. Але купатися йдемо до лазні, а їсти–до їдальні. Церковний барак вміщує кілька сот людей, як теж і театральна заля. Є спортова площа для копаного м'яча і відбиванки, а також приміщення для настільного тенісу (пінґ-понґ). Перед входом до табору–будинки для англійської команди і варти. Табір із своїми сірими бараками робить дещо гнітючий настрій. Згодом хлопці з інших таборів казали, що наш табір виглядає найгірше. Можливо тому гумористична газета „Оса", що виходила у Лондоні під редакцією Володимира Каплуна, називала наш табір „Смітник ч. 56".

Загальний вид на табір.

Табір начислював коло 800 осіб. Комендантом табору був бунчужний Володимир Кульчицький. Секретарем і перекладачем в канцелярії був Зенон Макар, випускник матуральних курсів у Ріміні. В таборовій управі були: лікар д-р Кривуляк, Роман Самотулка–культурно-освітній референт, інж. Роман Руденський займався вирощуванням городини в таборі, інж. Лятишевський завідував магазином різних речей, Ф. Кордуба (брат о. Е. Кордуби) завідував пекарнею та Іриней Костельник, син о. Гавриїла Костельника. Коли прийшла вістка з України про це, що у Львові застрілено о. д-ра Костельника, який був очолив групу переходу на православ'я, його син болюче сприйняв цю вістку і дуже переживав. Отець Емануїл Кордуба був у нашім таборі, але часто виїздив до Лондону та до інших таборів.

Четвер, 12.6. Йдемо до праці групами по 20-25 людей. Працюємо переважно на фермах при сапанні буряків, від год. 7-ої до 7-ої. На обід маємо сухі харчі і чай, а як добрий господар, то принесе молока чи щось інше. Англійці задоволені нашою працею і поведінкою.

Неділя, 15.6. До нашого хору дійшло ще кілька співаків. Дириґентом хору став хорист Микола Соломка. Керівником танцювальної групи є Теодор Романюк.

Хор.
Сидять зліва: Нищота В., Пашко М., Щур В., Наконечний В., Соломка М. (дириґент), Костюк М., Мединський С., Кецун В., Гнилиця Г., Другий ряд стоять зліва: Пшеничняк, Николишин М., Панчак М., Лущак В., Касперський, Гуцул, Явнюк, Якимечко, Сачик Г., Корольчук, Михайлишин, Яєчник М., Панчак В., Кіндрат М., Кіндрат В., Рифяк, Романюк М., Луцишин.

Польський майор Кулачковський (він в англійській армії) запросив хор на пробу, бо сам він дириґент, аранжує музику. Пізніше він навчив нас кількох англійських пісень і ми доповнили ними наш репертуар. Ми мали запрошення від англійців, а також співали в кількох церквах. Англійське населення любило наш спів і ставилось щораз краще до нас. Звичайно, перед концертами конферансьє, яким був випускник матуральних курсів в Ріміні Влодко Кецун, розповідав коротко історію України.

Середа, 25.6. Після праці маємо пробу хору, а відтак йдемо до англійців поза браму, де вони кожної середи мають забави й ігри в карти, там співаємо кілька пісень.

Четвер, 26.6. Трагедія. В озері біля табору, в якому був дозвіл купатися, втопився Бецький.

Субота, 28.6. Англійці влаштували виставку і проводили забави, щось схоже до нашого фестину. Ми дали на виставку свої різьблені речі, зроблені ще в Італії. Ті експонати зацікавили англійців і багато з них замовили різні речі для себе.

Понеділок, 30.6. На праці ми дістали квіти від англійців, сплели вінок з дубового листя і привезли його до табору.

Вівторок, 1.7. Паде дощ. До праці не йдемо, бо їдемо на похорон на цвинтар 15 км від табору. Приїхав з Лондону о. Е. Кордуба і голова Союзу Українців у Британії (СУБ) сотник канадської армії Богдан Панчук. Відслужили Панахиду і заспівали „Видиш, брате мій".

Середа, 2.7. Ввечорі йдемо до англійців співати.

Неділя, 6.7. Ввечорі, на запрошення священика з поблизької місцевости, наш хор співав у церкві.

Понеділок, 7.7. Свято Івана Хрестителя. Нагадується рідний дім і цей святковий день–празник в Олеську, де на дорозі біля церкви салівники продавали черешні.

Вівторок, 8.7. Працюємо при сапанні буряків. Дістав листи з Німеччини від шваґра Ю. Сумика, тітки Анни Кузьми і стрийка Володимира Мединського.

Неділя, 13.7. Службу Божу відслужив латинський священик. Хлопці вже нав'язують знайомства з англійськими дівчатами. Протестанти запрошують нас до своїх церков, але ми не йдемо. Під час праці попри нас переїжджають цивільні машини, з яких дівчата, переважно наші, перекидаються з нами жартами.

Цього тижня маємо кілька приємних днів: у четвер дістаємо солодкий струдель, у п'ятницю–виплата грошей і сигарки, в суботу й неділю–добрі харчі.

Неділя, 20.7. По збірці хор відспівав, без священика, у нашій церкві Панахиду за поляглих під Бродами. Ввечорі відбулась Академія, на

котрій були присутні польські і німецькі старшини.

Комендант табору Володимир Кульчицький пильнував дисципліни й порядку. Зранку оббігав цілий табір і вже при брамі чекав на англійського коменданта, який давав різні розпорядження. Не знаючи добре англійської мови, він брав зі собою секретаря Зенка Макара. Часом заходила комічна ситуація. Ось при брамі він сам–приходить англійський комендант, дає розпорядження, а Кульчицький тільки: „Єс сер, єс сер" (так є, так є)–а до канцелярії на ціле горло: „Макар! Зенку! Біжи скоро сюди, бо того чорта не розумію!"

П'ятниця, 25.7. Дістаємо виплату в правдивих англійських грошах і кожний спішить до крамниць щось собі купити.

Понеділок, 28.7. На праці виконую нові функції: варю чай на обід і стаю перекладачем для шофера, бо вже знаю трохи англійську мову.

Субота, 2.8. Пополудні наш хор і оркестра дає концерт у шпиталі. Він пройшов дуже добре. Там були польський капітан і англійський старшина, які хвалили концерт.

Субота, 9.8. Пополудні хор і оркестра їдуть до німецького табору з концертом. Після того маємо гарну забаву зі співами і грою.

Неділя, 10.8. Після збірки в нашій церкві німецький священик відслужив Службу Божу. Дістаємо додаткові харчі, бо почалися жнива. Час-від-часу їдемо до інших таборів з концертами.

Неділя, 24.8. До табору приїхав о. Кордуба. Я тепер працюю в таборі і виконую обов'язки в церкві.

Четвер, 28.8. Ввечорі даємо концерт для цивільних англійців. Вони дуже задоволені, тим виробляємо собі добре ім'я.

Неділя, 31.8. В церкві о. Кордуба відправив Службу Божу.

Неділя, 7.9. О год. 11 вранці їдемо до цивільного табору з концертом. В залі велике захоплення, овації. На перерві дівчина в українському строї піднесла нашому дириґентові букет квітів і вишивану сорочку. Ми були цим дуже захоплені, а заля шуміла бурхливими оплесками. Ми мусили дати другий концерт. На однім не могли всі поміститися, бо тут були не лише українці, але й інші національності. По концерті приготовили гарне приняття, поробили спільні знімки, багато розмовляли. Повернулися пізно ввечорі, повні задоволення.

Стає холодніше. Ми дістаємо з Німеччини відомості про дії УПА на рідних землях.

Неділя, 21.9. Служба Божа відправилась у шпиталі. Погода гарна. Кожного дня я йду рано до церкви служити Службу Божу з о. Кордубою.

Субота, 27.9. Зранку їду зі священиком (везе нас джіпом наш таборовий шофер) до одного нашого цивільного табору відправити богослуження. Погода гарна, околиці гарні, подорож триває сім і пів години. Однак враження з цього табору були досить сумні. Наша

молодь, а головно дівчата. забули. що вони родились в Україні, що їхня мова українська. Перебуваючи в Німеччині в польських таборах, вони поробились польками, розмову в них чути польську або німецьку. а свої хлопці їм не до смаку.

Неділя, 28.9. Служба Божа відправилась в нашій церкві. Погода вказує на „золоту осінь". Я висилаю заполоч до тітки в Німеччину. Мають вишити сорочку для мене. Думаю про життєві обставини у вільному світі й у ріднім краю, де провадиться боротьба за свою правду, за вільне життя.

Неділя, 5.10. До нашого табору приїздить священик з Лондону. Відправляються дві Служби Божі. Ввечорі цей священик мав доповідь в театральній залі, сказав, що наш комітет у Лондоні старається, щоби нас перевезти до Канади.

Рік 1947. Середа, 8. 10. Після праці, в канцелярії відбираю листа з Німеччини. Конверт у чорній облямці. Лист від мого шваґра Юліяна Сумика. Він дістав листа від своєї дружини (моєї сестри) через Польщу. В листі фото сестри з трьома дітьми. Страшно виглядають. Та ще гірший удар зробили мені слова: „Стефку, твій тато помер в травні, мав 58 років". Я не дочитав, бо в горлі мене здавило. Думки насувалися: Дорогий Тату! Ти не бачив смерти свого старшого сина. Славка, котрий загинув передчасно в німецькому полоні, молодший не був при Твоїй смерті. Залишив Ти мені ще найбільший скарб–Маму! Чи доведеться мені ще стрінутись з нею? Залишив сестри. О, Боже! Яка їх доля? А кат лютує–у Сибір висилає, б'є, катує, розпинає...

Четвер, 6.11. Замовляю Службу Божу за тата Михайла і брата Ярослава. В таборі відновляємо церкву, вона прибирає гарний вигляд.

П'ятниця, 28.11. Приїхав англійський генерал на інспекцію. Переглянувши табір, сказав: „Окей".

Субота, 29.11. Погода погана, дощ. Ввечорі нашу таборову оркестру, в котрій я граю, запрошують англійці на весілля. Прихильність англійців до нас була велика. Ми чулись там добре. Трохи грали, трохи бавились, аж по півночі вернулись до табору.

Четвер, 4.12. Робляться приготування на приїзд Владики Івана Бучка з Риму.

П'ятниця, 5.12. У день приїзду Владики Бучка англійська команда звільнила нас від праці. Владика Бучко приїхав перед полуднем. Архиєрейську Службу Божу відправив в нашій церкві, йому дияконували о. д-р Дячишин, який приїхав з ним, і о. Е. Кордуба. Співав наш хор. Також приїхав у відвидини наш колишній дириґент І. Сирота з кількома хлопцями з дяківської школи. Приїзд Владики Бучка і його проповідь скріпили і піднесли наш дух.

Таборова церква.

П'ятниця, 19.12. Свято св. Миколая. Ввечорі в театральній залі наш драмгурток, під керівництвом Миколи Криницького, поставив сцену про св. отця Миколая і роздавав дарунки.

Середа, 24.12. Латинський Свят-Вечір. Наш табір дістав два дні вільних. Хто мав знайомих в інших таборах, міг їхати до них на свята.

Рік 1948. Четвер, 1.1. Латинський Новий Рік. Англійці його не святкують, хіба запивають і складають собі побажання.

Вівторок, 6. 1. Свят-Вечір. Хмарно, а під ногами болото. Найбільше праці є в кухні і пекарні. Після денної праці декілька хлопців йдуть до кухні помагати ліпити вареники. З кухні поприносили страви, позаставляли ними всі столи, засвітили свічки і чекали на прихід священика і коменданта табору. Отець Кордуба і комендант Кульчицький, після свячення страв, ділились зі всіма просфорою і складали побажання. Відтак відбувалась Свята Вечеря за всіма нашими традиціями. По вечері наш хор перейшов по цілому таборі з колядками. Пізно ввечорі у церкві відправилось Повечеріє.

Середа, 7.1. Різдво. День вільний від праці. Рано о. Кордуба відправив Службу Божу. По Службі Божій я їду зі священиком до 85-го табору. Згодом гощусь у свого односельчанина Кузьми Василя. По полудні звідтам їдемо ще до цивільного табору в Ілі, де віделужили Молебень, а відтак нас гарно гостили. Ввечорі, під зливний дощ, вертаємось до табору.

Четвер, 8.1. Пополудні хор, оркестра і танцювальна група давали концерт для англійців. Ввечорі у театральній залі наш драмгурток відіграв виставу „Назар Стодоля". Приїхав відомий ще з Ріміні хор „Бурлака". Дав два концерти в таборі, а два–поза табором для англійців, і один у шпиталі. Англійці дуже захоплені концертами.

Неділя, 18.1. Надвечір'я Богоявлення. В нашій церкві о. Кордуба відправив Службу Божу. Відтак відбулось Водосвяття.

Вівторок, 20.1. Випав перший сніг, але до обіду вже стопився.

Неділя, 1.2. Богослуження нема. Ввечорі їдемо з концертом до анг-

лійської місцевости Голі.

П’ятниця, 6.2. Сьогодні їде від нас делеґат до Лондону на З’їзд СУБ.

Неділя, 8.2. Я дістаю вишивану сорочку від родини з Німеччини.

Понеділок, 9.2. Ввечорі їдемо з концертом до англійців у Сколе

Весняна праця в таборі: лютий, 1948 р.

Неділя, 15.2. Мав приїхати англійський католицький священик на Службу Божу, але не приїхав. Наш хор о год. 12-ій їде з концертом до нашого цивільного табору. Концерт пройшов добре, всі задоволені. На концерті були також англійці. Згодом відбулося гарне прийняття.

Четвер, 19.2. Погана погода. Сильний мороз, вітер і снігова завіруха. Приїхало 80 людей з 80-го табору. Вони не задоволені, бо треба йти до праці. Ввечорі їдемо з концером до місцевості Пейлґрейв.

Субота, 21.2. Погода погана, до праці ніхто не йде. Ввечорі даємо концерт для англійських шоферів.

Неділя, 22.2. Відбулись змагання копаного м’яча з німецькою дружиною з табору 126. Виграла наша дружина: 3:2.

Вівторок, 24.2. Арештовано одного таборовика за образливі слова до англійського шофера. Кара: 30 днів таборового арешту.

Середа, 25.2. Ввечорі у шпиталі відправили Молебень. В таборі показують кінофільм.

Неділя, 7.3. Служби Божої нема. Ввечорі їдемо з концертом до Голі. По концерті гостилися в домі священика, обслуговували дівчата.

Понеділок, 8.3. Арештують двох таборовиків. Причина: пізна „кавалерка". Священик від'їздить до Лондону.

Субота, 13.3. У німецькому таборі даємо концерт і залишаємось наніч.

Неділя 14.3. В таборі нас гарно прийняли, настрій у нас веселий. Пополудні даємо два концерти.

Понеділок, 15.3. Ввечорі знову їдемо з концертом до англійців.

Середа, 17.3. В таборі деякий безпорядок зі збірками. Англійці беруться до нас трохи гостріше. Ввечорі в театральній залі відбулося свято в честь Тараса Шевченка.

Субота, 20.3. В театральній залі драмгурток відіграв виставу

„Назар Стодоля".

Неділя, 21.3. По збірці відправилась Служба Божа. Пополудні відбувся футбольний матч з англійцями. Наші виграли. Ввечорі хор їде з концертом до церкви в Пейлґрейв.

Вівторок, 23.3. Ввесь табір не йде до праці.

Четвер, 25.3. Ввесь табір йде організовано на прохід. Весь час лунає пісня, виглядає трохи по-військовому.

П'ятниця, 26.3. В одного санітара викрито гроші, посилані нашими дівчатами для хворих. Справу розслідували. Пополудні концертова група їде на латинські Великодні свята до німецького табору недалеко міста Бері. Там комендант В. Кульчицький представляв поодиноких осіб і їх функції. Культурно-освітнього референта Романа Самотулку представив „Ер іст унзерер культур-махер". Німець підсміхнувся, а ми пізніше зверталиcь жартом до Романа „Пане культур-махер".

Танцювальна група
Зліва: Харінчук, Наконечний В., Романюк Т. (керівник), Соломка М.
Музиканти: Костюк М., Сачик Г., Луцишин.

Субота, 27.3. Погода гарна. В німецькому таборі ми чуємось добре. Я їду до 85-го табору відвідати свого односельчанина дивізійника Василя Кузьму. До нього має також приїхати з цивільного табору наш односельчанин Семен Равлик. Їду машиною до міста Бері, оглядаю місто, о год. 11-ій автобусом від'їжджаю до міста Мільденгол. Василь вже повернувся з праці і по обіді оба їдемо роверами на станцію. О год. 5-ій приїхав товариш і ми вертаємо до табору й проводимо час у розмовах до пізної ночі. Я заночував в таборі, бо спізнився на автобус.

В наступному числі:

„У Норвіґу–на жнивах", „Голодівка", „Кінець полону".

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ІЗРАЇЛЮ

Спілка українських письменників Ізраїлю була створена 5 липня 2005 року у складі Федерації спілок письменників Держави Ізраїль. Ініціатором створення Спілки виступив Олександр Деко (відомий український письменник і громадський діяч, автор тридцяти книжок українською мовою, член Міжнародного ПЕН-клубу і Національної Спілки письменників України, лавреат шести українських літературних премій, який наразі очолює Спілку.

До складу Спілки входять такі професіональні літератори, як Йоханан Потьомкін–автор численних поезій і поем, дослідник української народної творчості; поет Геннадій Сівак; Ігор Барах–відомий поет, автор багатьох пісень; Сергій Подражанський–знаний в Ізраїлі публіцист; письменник Гаррі Фельдман; прозаїк та публіцист Юрій Каповський; поет, доктор і професор Борис Брусиловський та інші.

Метою членів Спілки є наведення мостів дружби між Ізраїлем та Україною, поширення української мови, поваги до держави, де вони народилися, вчилися й прожили більшу частину свого життя. Спілка українських письменників прагне відкрити Україну Ізраїлю.

Спілка веде активну громадську діяльність. Зокрема, проводить вечори української культури, знайомить публіку з українським образотворчим мистецтвом. Так, у грудні 2006 року в Єрусалимі за сприяння Посольства було організовано виставку картин представниці українського аванґарду, письменниці та художниці Емми Андієвської.

В 2005 році почав виходити україномовний літературно-публіцистичний журнал *Соборність*, заснований ще у Києві у 1997 році О. Деком, який з того часу є незмінним головним редактором видання. У 2000–2004 рр. журнал видавався у Німеччині. За десять років існування часопису в Україні, Німеччині та Ізраїлі було видано 26 номерів накладом більше 15 тисяч.

Серед авторів варто згадати лавреатів Державної Шевченківської премії України Івана Білика, Юрія Мушкетика, Ярему Гояна, Олеся Лупія, Степана Колесника, Дмитра Білоуса, Василя Слапчука тощо.

З 26 чисел журналу *Соборність* чотири присвячені письменникам, які внесли значний внесок у розвиток української літератури: Іванові Кошелівцю (Німеччина), Яру Славутичу (Канада), дивізійникові Миколі Вірному-Французенку (США) та Абраму Кацнельсону (Україна).

З 1999 року журнал *Соборність* має свою журнальну літературну премію імені видатного українського письменника прозаїка, перекладача. теоретика літератури Івана Кошелівця.

З огляду на те, що журнал видається на громадських засадах, редакція звертається до всіх небайдужих до української мови та літератури, до важливої справи поширення українського слова на теренах світу надати можливу допомогу та сприяння. Посольство України в Державі Ізраїль приєднується до цього заклику.

Поштова адреса Спілки українських письменників Ізраїлю та журналу *Соборність*: 59110, Bat-Yam, P.O.BOX 1148 Israel, електронна пошта: desob pesyk mail ru, контактний телефон: + 972-54-3021904.

From: Dmytro Yatsyuk <dyatsyuk@ispu.ac.mz>

ЗА ТЕБЕ, СВЯТА УКРАЇНО

Мизак Нестор

Бережанський повіт у визвольній боротьбі ОУН, УПА (Козівський район) Тернопільської області.

Чернівці: Видавничий дім „Букрек", 2007. Ст. 456.

Про ці монументальні документальні книги Нестора Мизака пише Василь Кук, генерал-хорунжий, головний командир УПА:

„За тебе, свята Україно"–це шоста книга однойменного видання. У даному томі на основі глибокого аналізу, знайдених архівних документів та спогадів учасників ОУН, УПА всеосяжно досліджується визвольна боротьба українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу на території Козівського району, який колись входив до складу Бережанського повіту.

Щоб чіткіше, зриміше цю боротьбу уявити, глибше збагнути її причини і джерела, автор пов'язав матеріял з традиціями Визвольних Змагань краян у 1918-1939 рр., розкрив чорні сторінки польського панування на теренах Козівського району.

Розповідь документальна, основана на документах, взятих з державних архівів і архівів визвольних організацій, та на споминах і розповідях учасників визвольної боротьби, ілюстрована численними фотознімками борців та фотокопіями документів.

Книга ця–вагомий внесок у вивчення правдивої історії боротьби українського народу за державну незалежність України, у якій поляг-

ли сотні тисяч найкращих її синів та дочок. Це настільна книга і для істориків, і для громадських та політичних діячів, а особливо для молоді та для всіх, хто бажає Україні Добра та Незалежності".

Книга відзначається тим, що в ній поміщена коротка історія дивізії „Галичина", яка була створена на творчих ідеалах Усусусів. З Бережанського повіту записалось 3567 кандидатів, прийнято 2731. Подано інформації про оборону тернопільської твердині, про формування 2-ої дивізії УНА, про юнацтво протилетунської оборони. Теж написана коротка історія полону та теж діяльність Братства кол. вояків 1-ої УД УНА. Надруковано неповний реєстр вояків дивізії „Галичина" з сіл району та вояків, котрі перейшли до УПА. Поміщено фотографії, між ними групи з сіл, які опинилися в полоні в Італії.

Про те, що визвольна боротьба на Козівщині була масовою, свідчать вражаючі цифри. У лавах ОУН, УПА краю загинуло понад 900 борців, понад 500 більшовики ув'язнили, за приблизними даними 1114 вивезли до Сибіру й Азії.

До появи цього тому у великій мірі причинився голова Братства дивізійників Канади Лев Бабій, який зібрав матеріяли й фонди на видання.

Подав Роман Колісник

ЗА ТЕБЕ, СВЯТА УКРАЇНО. **Мизак Нестор**
Ціна 45 ам. дол.
Замовляти у КУ Канади:
Brotherhood of Veterans' of UD
4 Bearwood Drive
Etobicoke, ON
CANADA, M9A 4G4
tel: (416) 233-3504; fax: (416) 233-07-34

Роман МАКІТРА

В ОЧАХ ВОРОГА

В 2006 році, у видавництві „Яуза" (Москва) вийшла понад 500-сторінкова книга С. Чуєва „Український леґіон". Цей автор спеціялізується на інформаціях про „зрадників совєтської батьківщини", які в роки Другої світової війни осмілилися виступати проти комуністичної диктатури–наприклад, його попередня книга „Прокляті солдати" (2004). Книжка, яку тепер згадуємо–дуже своєрідна. Читач з неї довідується, що жодної України, українського народу чи мови не існує–це лише фантазії, які за чужі гроші придумали „професіональні українці" (ст. 6). Ми маємо справу з „штучно розділе-

ним єдиним народом", в якого є лиш одна мрія–об'єднатися („воз'єднатися") і єдиний правильний шлях–це „ввійти в орбіту" материнської держави (ст. 10).

Очевидно, цій мрії протидіють агенти чужих держав: і „ненаситний юдофоб Тарас Шевченко" (ст. 18). „нетверезу ліру" якого використовували чи використовують вороги Росії (ст. 36), і „антисемітка Олена Пчілка" (ст. 180), і „сторонник сепаратизму поет Іван Франко" (ст. 37), і професор Хрущевський (Грушевський?), який видумав „якусь книжну українську мову" (ст. 31, 38), і взагалі, галичани, які є „людьми із ґенетично зміненою пам'ятею" (ст. 9). Хоча одночасно зустрічаємося із твердженням, що ця Західна Україна була завжди заселена „русинами, руськими та карпато-россами", які сплять і мріють про матушку–Расєю (ст. 77) і т. д. і т. п.

Уся ця маячня не була б варта згадки, тим більше, що в своєму опусі автор припускається численних фактичних помилок, не лише в інтерпретації історії чи подачі фактів, але і перекручуючи прізвища та географічні назви. Декілька прикладів: 1) в виборах 1897 року в Галичині „мазепинці і жандарми вбили сотні (?) руських селян" (ст. 80); 2) Василя Вишиваного автор вперто називає князем фон Габсбурґ–Летрінґен (ст. 27) замість Льотарінґен; 3) Сокальський повіт Галичини стає у нього південно-східним (ст. 49); 4) Береза Картузька перетворюється в „Картуз-Березу" (ст. 102); 5) Штаєрмарк (Штирія) іменується в нього Штейнмарком (ст. 429); 6) виявляється, що опублікована ще перед війною трилогія Уласа Самчука „Волинь" була ним написана... лише в еміґрації в Канаді (ст. 520). Подібних пасусів стільки, що „несть їм числа".

Справа, одначе, в цьому, що на тлі килиму подібних великомосковських фантазій автором подана відносно об'єктивно історія створення та бойового шляху Дивізії „Галичина", і то на 150 сторінках! Він навіть признає її високу бойову здатність в битві під Бродами, а також цінність вишколу, який відзначав дивізійників, і так придався пізніше в їхній службі в рядах УПА. Щоправда–і тут не обійшлося без перекручування, назвім їх „редакційними помилками" чи скоріше недбалістю. Підписи під карто-схемами, на яких показано битву під Бродами та шлях Дивізії на захід–поміняні місцями, помилковий також ряд підписів під фотографіями: професор Кубійович став Іваном Мітринґою, а генерал Фрайтаґ–Кубійовичем.

Виглядає, що Чуєв цю частину книжки основував вже не на власних фантазіях, а на фактичному матеріялі, який він–о диво!– не змінив і не сфальшував. В списку літератури зустрічаємо до півтора десятка видань 70-90-их років, присвячених ісорії Дивізії, чи спогадам її ветеранів. Одначе, ця відносна об'єктивність таїть в собі і небезпеку–непроінформований читач зможе тоді прийняти за правду, хоч би частково,

видумки першого розділу–не можу стриматись, щоб не зацитувати дослівно його назви „Професіональні українці в боротьбі проти Росії 1800-і–1940 роки".

На цьому можна було б і закінчити інформацію про цей „твір" московського шовініста, але є декілька аспектів, які гідні рефлексії, а саме, треба признати, що в книзі звернено увагу на деякі питання, які, на жаль, слабо освітлені в нашій історії.

Передусім–відомо, що австрійська армія була зорганізована в основному по територіяльному принципові. Відповідно, поодинокі полки мали або чисто мононаціональний склад, або з перевагою вояків одніеї народности. Але увага наших істориків зосереджена практично лише на історії Леґіону УСС. Одначе в цих галицьких полках служили та воювали наші батьки чи діди, і для історії Галичини та її народу не менше значення мають відомості про їх участь в боях Першої світової війни. На жаль, в працях наших істориків це питання практично не освітлене, виходячи, мабуть, з міркувань „що це не наша армія". Отже, в книзі Чуєва подано перелік полків ляндвери, які були майже чисто українськими, або кількість українців в яких перевищувала 50%. А їх участь в боях на сербському, італійському та інших фронтах? Адже перипетії війни заносили галичан повсюди, навіть в Туреччину, як це описав Петро Франко в своїй повісті-спогадах „Від Стрипи до Баґдаду".

Подібно в дослідженнях українських істориків дуже слабо освітлені і перипетії боротьби за Галичину в 1914-1917 pp. „Не наша війна"? Без сумніву, але на нашій землі і на наших полях рилися окопи. Як приклад–тепер мало кому відоме прізвище генерала (пізніше фельдмаршала) фон Макензена, під проводом якого австро-німецькі війська прорвали в 1915 році російський фронт під Горлицями і звільнили майже цілу Галичину, в тому числі і Львів, від московської окупації. А чи є десь подрібна характеристика ходу т. зв. Брусіловської офензиви–останньої судороги армії східного агресора?

Інший, надзвичайно цікавий аспект, дещо вже ширше поданий в книзі Чуєва, це відомості про збройні виступи галичан після вибуху німецько-російської війни в 1941 року проти совєтської армії. Мабуть, автор мав доступ до тайних раніше московських документів, особливо КҐБ. Згідно з його даними виявляється, що ряд місцевостей як в Галичині, так і на Волині були звільнені від совєтської влади самим місцевим населенням, переважно під проводом ОУН, причому йшлося не лише про усунення цивільної адміністрації, але і про роззброєння, часто з боями, відступаючих совєтських військ. Зрозуміло, що особливе обурення автора викликають факти нищення співробітників НКВД... Приведемо хоча б назви деяких поданих ним місцевостей–Лопатин (Радехівщина), Луцьк, Верби (Рівненщина), Коломия, а навіть підльвівські Винники. Інша річ, про фатальний моральний стан втікаючої

совєтської армії свідчить майже гумористичне повідомлення Чуєва, що в Підгайцях „місцеві мешканці, озброєні рільничим інвентарем" (читай: коси і сокири) напали й обеззброїли радянських вояків. Що ж, пам'ятаємо, як на вулиці Личаківській у Львові, що веде на схід, наприклад, в кінці червня 1941 року густо, що яких сто-двіста метрів, стояли покинуті танки і бронетранспортери.

Тут виникає питання–при такій загальній протисовєтській активності–де ж були ці „руські", „карпато-роси" та інші сторонники радянщини, про існування яких та мрії про „об'єднання" яких так розпинається автор в першій частині книги? Але, сам він подає і пояснення, приводячи цифри галичан, як він делікатно висловлюється „изз'ятих", тобто вивезених НКВД на Сибір в 1940-1941 роках. А масові морди наших краян з початком війни, гори трупів в пивницях та келіях тюрем? Сам Чуєв пише, що Роман Шухевич на чолі батальйону „Нахтіґаль" рвався до Львова, щоб видобути з тюрми свого брата Юрія, але „органи встигли його своєчасно розстріляти".

Інша річ, що і тут до інформації Чуєва слід ставитися з настороженістю–наприклад, на сторінці 195 він пише, що по маршируючих (скоріш–втікаючих) совєтських відділах був відкритий вогонь з Личаківського цвинтаря, чи з домів по вулиці Курковій (тепер Лисенка). Але хто знає топографію Львова, зразу засумнівається–адже звідтам немає можливости прямого обстрілу вул. Личаківської, якою втікали „доблесні" вояки.

Це питання акцій місцевого населення проти совєтських окупантів також заслуговує освітлення нашими істориками.

І, накінець, Чуєв у другій частині книги дає доволі детальні повідомлення (очевидно, з обуренням) про масову участь українців в зорганізованих Німеччиною збройних відділах, які боролися проти совєтів. Це питання, щоправда, дещо освітлене в нашій історичній літературі, але далеко не повністю. Наприклад, майже „екзотично" сприймається повідомлення про службу біля тисячі добровольців з числа еміґрантів в Хорватськім морськім леґіоні, вояки якого не лише брали участь в боях на Чорному морі, але навіть врятували фельдмаршала фон Манштайна з підбитого корабля. Тут не місце аналізувати українсько-німецькі відносини взагалі, та позицію керівних кіл Райху не лише щодо українців, але і взагалі до населення зайнятих країн. Знаємо, що на зайнятих совєтських теренах, навіть в Росії, вояків Вермахту зустрічали спочатку з квітами, як визволителів. А пізнішу поведінку німецьких урядових чинників можна коротко охарактеризувати відомими словами князя де Талейрана, зверненням до Наполеона після розстрілу дюка д'Енґієн: „Сір, це гірше, чим злочин–це помилка"... Але, враховуючи сам характер совєтської влади, зовсім зрозумілою є участь цих людей, як говорять „по стороні меншого зла".

ПРО КІНОФІЛЬМ „СОБОР НА КРОВІ"

Недавно громадяни України мали можливість побачити цікавий і актуальний кінофільм, що складається із 10-ти частин під назвою „Собор на крові", що його створила кіностудія „Телекон" на замовлення телеканалу „1+1". Ми не знаємо, яке завдання отримала кіностудія від телеканалу, проте без сумніву кінофільм створено на актуальну тему про боротьбу українського народу за незалежну і соборну державу. Творці кінофільму показали, що після Визвольних змагань 1918-1921 років основним борцем за незалежність і соборність була ОУН і її лідери Євген Коновалець, Андрій Мельник, Степан Бандера та Роман Шухевич. При цьому показано, що ОУН шукала і знайшла союзника в особі Адольфа Гітлера з його нацистською партією, проти якого пізніше виступив майже весь світ, а головним ворогом для ОУН був Йосиф Сталін, що стояв на чолі імперської російської комуністичної партії СРСР, яка намагалася панувати над світом. Між цими двома потугами йшла боротьба за панування над Україною, а ОУН маневрувала між ними. В українській націоналістичній літературі, яка виходила після Другої світової війни у діяспорі, ми ніде не зустрічали повідомлень, що полковник Євген Коновалець особисто зустрічався з Адольфом Гітлером та його міністром Альфредом Розенберґом, також, що відомий німецький парашутист Отто Скорцені, який визволив із британського полону італійського диктатора Беніто Муссоліні, також перекинув з більшовицького тилу до Німеччини Степана Бандеру. У кінофільмі не показано голодомору і геноциду українського народу, що його в мирний час здійснили більшовики, також недостатньо подано відомостей про дивізію „Галичина".

Автори фільму сказали, що це А. Мельник організував дивізію „Галичина". Це не відповідає дійсності. Мельниківська фракція ОУН не підтримувала і не заперечувала організацію дивізії. Щодо бандерівської фракції–там були різні погляди. Сам Р. Шухевич посилав у дивізію членів ОУН. З української сторони дивізію творили ветерани Визвольних змагань з часів 1-ої світової війни. Вони і члени двох фракцій ОУН у дивізії проявляли між собою дружбу. Мельник і Бандера в той час перебували в німецькому концтаборі і не могли проявляти свої погляди на дивізію. Основний висновок із кінофільму це те, що в ньому показано, що Сталін перехитрив усіх і Гітлера, і ОУН-УПА, і західних альянтів, і зумів створити на крові соборну Україну, а це насправді було блефом. Україна за період радянської окупації втратила 30 мільйонів своїх громадян.

Про кінофільм „Собор на крові" негайно відреаґував голова Комітету Верховної Ради України Леонід Грач статтею „Нам нужна соборность, которая победит национализм" в комуністичній газеті „Киевский вестник" у № 84(6353) за 14 серпня цього року (наклад 184785

примірників). А відома Наталія Вітренко в інтерв'ю 5-му каналу телебачення. хоч і не згадала про кінофільм, але теж хоче соборности України, та у ній Галичина і Закарпаття повинні мати автономію. Мабуть, Галичина за націоналізм, що його там Схід України не може побороти. А Закарпаття напевне за „русинство", яке недавно знову там появилося. Н. Вітренко забула, що Буковина теж довгі роки перебувала під Австро-Угорщиною. Можливо пані Вітренко хоче закрити галичан та закарпатців в окремі резервації, як це зробили американці з індіянами, а буковинців віддати румунам.

***Володимир МАЛКОШ,** Івано-Франківськ*

P. S. Сини о. Гавриїла Костельника не були вояками УПА, як сказано у фільмі, а в дивізії „Галичина".

МАРІЯ ДОМБРОВСЬКА ПРО УКРАЇНУ

Відома польська письменниця, яка народилася в Русові 1889 року, й здобула кілька престижних нагород за свої психологічні твори, одна з них 20 тис. злотих, і яка дозволяла собі називати прем'єрміністра Польщі Славоя-Складковського „бовваном", згадувала теж Україну. Подаємо уривок з її твору „Ноце і днє", з діялогу, очевидно іронічного, Аґнешки й Орловіча.

Юліян Чорній, Чікаґо

–Мама пише, що має, бідна, клопоти–каже Аґнєшка. На її маєтку в Пам'янтому є довги. Але земля там досконала, чорнозем...

Орловіч аж руками сплеснув.

–Кобіто! Де у вас чорнозем! Піски, Мазури і чорнозем! Пізнати, що ти ніколи не була в Україні.

На думку Орловіча, поза Україною взагалі не було доброї землі на цілому світі. І поза Україною не було також Польщі, тільки Мазури, котрі родяться сліпі, гребуться в піску і не знають дерева поза вербою і сосною. Ображувався, коли Аґнєшка твердила, що в її околиці нема пісків. Також пишався українськими поляками, що вони правдивіші, ліпшого ґатунку, ніж „Мазури"–мають фантазію і величність, навіть із злом. Рівночасно був на них встеклий за їхній гріх опресії і визиску чудового українського народу.

–Там в нас, найзвичайніший чоловік є поетом, найгірший співак–артистом, найдурніший простак–мислителем. Така вже земля. Таке повітря. Там була б Польща!

І знову злився на земляків, якщо коли-небудь забажали б, щоби там одночасно була Польща. Тут тільки затявся воювати за неї на „мазовецьких пісочках" (розуміючи під тим також польські гори і море). А коли її збудує, й буде ще жити, поїде боротися за незалежність України.

Галицьке Братство

ЗВІТНО-ВИБОРНІ ЗБОРИ КРАЙОВОЇ УПРАВИ та ЛЬВІВСЬКОЇ СТАНИЦІ

(Із протоколу № 4)

Збори відбулися 25 листопада 2007 року, які розпочато традиційною молитвою „Отче наш", після чого Голова Львівської Станиці побр. М. Бендина оголосив прізвища побратимів, які за звітний період відійшли в потойбічний світ–їх пом'януто хвилиною мовчання. Далі традиційно названо прізвища дивізійників, котрих дати народження припали на останні місяці року–їх поздоровили та відспівали їм „Многая літа".

Присутні члени: Львівська Станиця–25, Івано-Франківська–12, Тернопільська–4, Дрогобицька–1. Разом–42 побратимів.

Організаційні питання. За звітний час було проведено 17 засідань КУ та 22 засідання Львівської Станиці. На зборах КУ розглядалися поточні питання, також питання пов'язані з відзначенням історичних подій.

Кількість членів: січень 2006–листопад 2007 років: Станиця Львівська 115–90, Івано-Франківська 110–75, Тернопільська 57–43, Дрогобицька 45–34. Всього 327–242.

Наше Братство співпрацює з громадськими організаціями: УПА, СПВУ (Спілкою політв'язнів України), КУН, музеями та бібліотеками. Всім виділяємо нову літературу про стрілецьку Дивізію „Галичина". Також підтримуємо зв'язок з ліцеєм ім. Героїв Крут та Спілкою офіцерів України.

Святкування історичних дат. Кожного року відзначаємо створення Дивізії молебнем в Соборі Св. Юра 28 квітня, а 22 липня проводимо на меморіяльному цвинтарі Службу Божу і поминальну Панахиду. Приймаємо активну участь в усіх заходах історичної важності: День Злуки та Листопадового Чину, День Героїв, Незалежності та Конституції, поїздка на Маківку, в Сприню в річницю створення УГВР та інші історичні дати. Цього року на свято Покрови брали участь у поїздці до Києва на торжества з нагоди 65 роковин створення УПА. В минулому році на свято Покрови відвідали історичні місця боїв Холодного Яру та Могилу Т. Шевченка в Каневі.

Видавнича діяльність. З допомогою Головної Управи Братства було перевидано спогади Л. Мухи „З Австрії на Колиму" та надруковано побр. В. Малкошем в Івано-Франківську брошуру про Дивізію. Члени Братства постійно пишуть дописи до „Вістей комбатанта".

Соціяльний захист. Завдячуючи Суспільній Службі Комбатанта та

Головній Управі і Крайовим Управам Братства кожного року отримували матеріяльну допомогу члени ГБ та вдови. Окремо, кошти на ліки для хворих побратимів. Отримано: 42527 дол.

З нашого Залізного фонду (15% від отриманих коштів допомоги) надаємо згідно затвердженого КУ правильника допомогу на похорони та стаціонарне лікування. Пересилаємо щиру подяку Головній Управі та усім жертводавцям за надані нам допомогові кошти. Крайова Управа і станиці ГБ працюють разом в повній злагоді.

Фінансовий звіт (1.12.2006–1.12.2007): отримано і видано 21031 грн.

Виступ голови Івано-Франківської Станиці побр. В. Малкоша.

Минулий рік був дуже напружений–відзначали роковини створення Дивізії і влаштовували концерти. Приймали участь в усіх національних і державних святочних заходах. Ми домагалися в адміністрації области й міста визнання нас на державному рівні. Проминуло п'ять років як міська рада визнала нас такими та голова не підписав цього рішення, пояснюючи, що це зробить після перевиборів Президента. В одному з виступів Президент В. Ющенко назвав дивізійників „грішними", а вояків УПА „праведними". До тепер не визнаний ніхто.

В минулому році були вибори до міської Ради Івано-Франківська і тоді на посаду мера переміг Анушкявічус, батько якого литовець і мати українка, повінчалися в Сибірі, де відбували покарання.

Дивізійникам надали пільгову допомогу, але тільки проживаючим в Івано-Франківську–таких всього 15 чоловік. Міська рада обіцяє надати допомогу усім дивізійникам після реабілітації вояків УПА.

Було видано брошуру В. Малкоша тиражем 14 тис. екземплярів „Українська дивізія *Галичина* в світлі *легіонової* політики XX сторіччя". Брошура була розіслана в усі військові ліцеї України, у вищі, гуманітарні та технічні школи, в секретаріят Президента. Продається в книгарнях за символічну ціну–1-2 гривні (20-40 центів).

Частину документів Станиці передано на збереження в архів бібліотеки ім. В. Стефаника у Львові. В цьому році плянуємо перевидання спогадів ген. Шандрука. Треба їх перевидати та розповсюдити по всій Україні тому, що мало відомо про Визвольні Змагання 1918-1920 рр. Плянуємо теж видати Альманах про нашу Станицю.

Тернопільська Станиця. Побратим М. Тарас доповів, що з 130 членів на час створення Станиці залишилося в живих 37 чоловік, зате в них на обліку 82 вдови. Станиця приймає участь в усіх патріотичних заходах. Особисто, як найбільше здоровий, він їздив у Київ на Світовий Конґрес Українців. Побував у Києві на святкуванні 64 річниці створення ОУН-УПА. Тепер святкуємо 100-річчя з дня народження Р. Шухевича.

Дрогобицька Станиця. Л. Легкий–заступник голови і скарбник

Дрогобицької Станиці доповів, що в Станиці були непорозуміння. Тепер, після перевиборів управи, були враховані рекомендації КУ і ліки будемо купувати в аптеці за рецептами, розподіляти серед членів Станиці і звіт здавати вчасно.

Крайова Управа. У зв'язку з невмолимим старінням побратимів, прийнято рішення зберегти Управу, перевибравши тих, які працювали „задовільно". Склад КУ: Муха Леонід–голова; Бендина Михайло–заступник голови та скарбник; Малкош Володимир, Стасів Богдан, Бориславський Лев–заступники; Гуменюк Дмитро–соцзахист; Мамчур Іван–секретар.

Управа Львівської Станиці: Бендина М.–голова, Куцик Є.–секретар. Врублевський З.–скарбник, Граб Б.–соцзахит, Типець Ю.–прапороносець.

Контрольна комісія: Б. Гойденко, Л. Яцина, В. Гнида.

Суд чести: В. Тимчій, В. Козій, Р. Шумський.

Канада

Ст. Катеринс, дня 17-го грудня 2007 року.
Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА
в Ст. Катеринс, Онт.

Вельмишановні Друзі!

Оцим листом повідомляємо Вас, що в нашій Станиці особливих змін немає. Хоч старші віком, проте ще якось тримаємось та згідно з часом сповняємо наші громадські обов'язки. В листі пересилаємо наші тривкі Різдвяні та Новорічні побажання. Дай нам Боже багато здоров'я та витривалости в мірі прожити та бути дальше в послушності для нашого Товариства, України та Канади.

Христос Народився–Славімо Його!
Слава Україні–Героям Слава!

Наші фінансові розчислення

На засіданні Управи ми вирішили дати фінансову поміч:

1. „Вісті комбатанта"	$500
2. На дивізійних інвалідів	$500
3. На упорядкування могил дивізійників в Австрії	$500
Разом	$1.500

За Управу Братства:

Василь Михаськів–голова **Микола Коційовський–секретар**

КОНҐРЕС УЦР І ВІДЗНАЧЕННЯ 65-РІЧЧЯ 1-ої УД УНА

В днях 30-го листопада і 1-го грудня проходив у Буенос-Айресі XVII Конґрес Українців в Арґентині. Тут треба пригадати, що Українська Центральна Репрезентація (УЦР) Арґентини була 60 років тому співосновником СКВУ (Світового Конґресу Вільних Українців). Після всяких організаційних труднощів та переговорів більш чим дворічного тривання, врешті пощастило договоритись про особовий склад Управи Української Центральної Репрезентації та Президії її Головної Ради. Підготуванням й проведенням конґресових нарад зайнялася Президія уступаючої Головної Ради, а зокрема її Голова Арх. Юрій Данилишин.

Вибрано нові Керівні Органи УЦР у такому складі:

А. Управа УЦР: голова–Евген Юзва, заступник голови–Іван Шафовал, секретар–Арх. Юрій Данилишин, скарбник–Анна М. Подсядко.

Б. Президія Головної Ради УЦР: голова–д-р. Марія Зінько, заступник голови–Роман Селянський, секретар–Марія Билина, заступник секретаря–Петро Маслюк.

В. Контрольна Комісія: Маріян Дмитрів, Клявдія Полотнянгка, д-р. Емілій П'єсцеровський.

Уступаюча Президія УЦР, беручи до уваги, що сповнюється 65-річчя від створення 1-ої Української Дивізії УНА вирішила запропонувати Конґресові, й Конґрес це прийняв: першого дня нарад визнати Братство 1-ої УД УНА почесним членом УЦР, а живим дивізійникам вручити відповідні дипломи й нагороди.

Зліва: дочка побр.Івана Жибака; Іван Жибак, Іван Сверлик; д-р Михайло Василик; Іван Якимець, д-р Марія Зінько (нововибрана голова Головної Ради УЦР)

В Арґентині живе ще сім бувших вояків Дивізії: шість членів Братства: Степан Тауридзький (бувший Голова), Осип Ткачук (теперішний Голова), Іван Сверлик (секретар), Іван Жибак, Іван Якимець, д-р. Михайло Василик й Арх. Юр Шульмінський, який довгі роки жив і працював поза Буенос-Айресом і членом Братства не був.

Вручення нагород присутнім дивізійникам відбулося в короткій, але емоційній церемонії, делегат Пласту д-р. Андрій Василик прочитав коротку історію Дивізії, її бойовий шлях, від Бродів, через Словаччину, Словенію, Австрію аж до таборів полонених в Італії й Англії включно. Нагороди у виді посріблених тарілок й належних дипломів вручив присутнім на Конґресі дивізійникам (І.Сверликові, І. Жибакові, І. Якимцеві й М. Василикові) присутній на Конґресі посол України Олександер Никоненко. Неприсутнім, С. Тауридзькому, О.Ткачукові й Ю. Шульмінському, зобов'язався доставити до рук власних Арх. Ю. Данилишин.

Після закінчення офіційної частини молода скрипалька відіграла кілька уривків клясичної музики, потім в'язанку народних мелодій, а на закінчення дивізійний марш „Дивізіє, ти наша мати..."

М. В.

До історії Братства кол. вояків 1-ої УД УНА

ЗБОРИ КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА В МЮНХЕНІ

25 червня 1951 р. у великій залі УСХС в Мюнхені відбулись збори кол. вояків 1-ої УД УНА, мешканців Мюнхену й околиці. Збори скликав організаційний референт Головної Управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА.

На порядку денному нарад була справа організування станиці Братства в Мюнхені й вибір комітету відсвяткування академії в річницю бою під Бродами. Зборами керував д-р Л. О. Ортинський, що з'ясував присутнім доцільність, а то й конечність зорганізування станиці й відсвяткування академії.

Збори одноголосно постановили закласти станицю і відсвяткувати річницю бою під Бродами.

Вибрано Управу станиці в Мюнхені, що в її склад увійшли: голова– д-р В. Прокопович, члени Управи: пп. д-р Б. Левицький, Ф. Кордуба. В. Галушка, Я. Кульчицький. До Контрольної Комісії ввійшли: пп. Я. Яримович, Л. Кузик, М. Пьолко.

Так само вирішено вшанувати академією річницю бою під Бродами й обрано Діловий Комітет, що його очолив д-р Богдан Левицький.

У зборах взяли участь 93 кол. вояків 1-ої УД, мешканців Мюнхену й околиці.

„Українські вісті", 5.VII. 1951 р.

ДОПОМОГА ОСТРОЗЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Осип Голинський (зліва) передає пожертву ректорові академії Ігореві Пасічнику. Праворуч – Петро Буняк.

Під час зустрічі з ректором Національного університету „Острозька академія" Ігорем Пасічником 9 листопада 2007 року, яку влаштував Комітет допомоги Україні (Приятелі Руху), в програмі вечора було передання пожертви на потреби академії.

Серед численної авдиторії були представники Братства кол. вояків 1-ої УД УНА Петро Буняк, голова, та Осип Голинський, який протягом довгих років очолював Крайову управу та був ініціятором корисних постанов. Після короткої змістовної доповіді про діяльність Братства, О. Голинський передав ректорові чека на 10 тис. дол. на потреби Військового ліцею при Острозькій академії, в якому проходять вишкіл юнаки, майбутні національно свідомі офіцери Української армії. Варто підкреслити, що рішення запропонованої управою пожертви відбулось за згодою усіх станиць Братства в США.

Одним із найперших атрибутів існування і сили держави є її беззастережно віддана армія, і тому турбота колишніх вояків–сьогодні ветеранів дивізії „Галичина"–про українське військо є доказом їхнього патріотизму, за що належиться їм признання і подяка.

Роман РИЧОК

ПРЕСОВИЙ ФОНД

В днях від 1 листопада 2007 р. до 31 січня 2008р. надійшли такі вплати на розбудову журналу:

по дол. 5.00: І. Козак–Детройт, В. Свобода–Монтреаль, Е. Чубатий–Квебек, М. Чубатий–Торонто, Б. Шарко–Німеччина **разом 25.00**

по дол. 10.00: А. Клецор–Ню Джерсі, М. Бахно–Торонто, А. Кобала–Ню Джерсі, А. Макаруха–Торонто, Б. Кандюк–Нью-Йорк **разом 50.00**

по дол. 15.00: П. Буняк–Ню Джерсі, Р. Хоміцкий–Судбури, В. Дуб–Торонто, Б. Чамбул–Торонто, М. Драґан–Онтаріо, Р. Бойко–Монтреаль, М. Білик–Торонто, І. Савка–Нова Шкоція, М. Савка–Україна, Г. Савка–Україна, О. Голинський–Ню Джерсі, М. Рубашевський–Онтаріо, В. Левицький–Торонто, М. Наконечний–Ню Джерсі **разом 210.00**

по дол. 20.00: Д. Сальчук–Торонто, І. Повідайло–Квебек **разом 40.00**

по дол. 25.00: А. Мельник–Торонто, В. Мотика–Фльорида, Л. Городник–Гамільтон, Е. Бочан–Торонто, пані А. Бойцун–Торонто, Р. Микита–Ню Джерсі, Е. Стецьків–Фльорида, В. Цепенко–Фльорида, І. Богун–Торонто **разом 225.00**

М. Мендич–Ню Ґевен **30.00**

О. Білак–Франція **34.56**

В. Дутко–Ільон **45.00**

по дол. 50.00: М. Височанський–Квебек, І. Цар–Станиця Детройт, Я. Колодій–Філядельфія **разом 150.00**

по дол. 65.00: І. Проців–Онтаріо, Р. Стефанюк–Нью-Йорк **разом 130.00**

Ю. Гнатюк–Вінніпеґ **80.00**

М. Романюк–Вінніпеґ **100.00**

Як нев'янучий вінок...

В другу річницю смерти бл. п. Михайла Бойчука, як нев'янучий вінок на розбудову „ВК", жертвує Петро Новосад **50.00**

Замість квітів на могилу дорогого мужа Евгена Поповича в другу річницю його відходу в засвіти на пресфонд „ВК" жертвує дружина Марія **100.00**

В четверту річницю смерти незабутнього друга і побратима Романа Явнюка складає пожертву на пресфонд „ВК" Ігор Мірецький **100.00**

Замість квітів на могилу побратима Романа Гарасима складають пожертву на пресфонд „ВК": **по 20.00 дол.**: Марія і Петро Кондрат, Іванка Мазурок, Микола Бойчук, Володимир Данилів, Михайло Ґнип, Осип Німилович, Теодор Олійник, Ярко Козак; **10 дол.**– Григорій Походжай. *(Петро Кондрат, скарбник Станиці Братства 1-ої УД УНА міста Філядельфії)* **разом 170.00**

У світлу пам'ять побратима і приятеля, колишнього хорунжого 1-ої УД УНА покійного Володимира Саляка на пресфонд „ВК" жертвує Володимир і Нуся Мотика **50.00**

В пам'ять побратима Михайла Свистуна, котрий упокоївся в червні 2007 р. в Едмонтові, та Евгена Поповича, котрий упокоївся в жовтні 2007 р. в Саскатуні, на розбудову „ВК" жертвує Петро Новосад **50.00**

Замість квітів на могилу побратима бл. п. Евгена Шкільника панство Анна та Іван Ґалуґа зложили на видавничий фонд „ВК" **50.00**

Підчас похорону бл. п. побратима Миколи Тимчука Станиця Братства у Філядельфії провела збірку на пресфонд „ВК". Замість квітів на його могилу зложили: хор „Прометей"–**50 дол.**; Марія і Петро Кондрат–**25 дол.**; Ліда і Зенон Завадович, Евгенія Ґардецька–**по 20 дол.**; Іванна Тимчук, Микола Бойчук, Марія і Теодор Олійник, Михайло Білик, Дмитро Благий, Віра Савчин, Іванна Серґеєва–**по 10 дол.** *(Петро Кондрат, скарбник Станиці Братства 1-ої УД УНА міста Філядельфії)* **разом 185.00**

Як нев'янучий вінок на могилу двоюрідної сестри бл. п. Лілі Бігус, дружини довголітнього адміністратора „Вістей комбатанта" Мирослава Б. Бігуса, та рідної сестри незабутнього Мирослава Тураша, Крайового провідника ОУН, жертвує Омелян Корчак–Ліон, Франція **200.00**

Замість квітів в пам'ять сл. п. Володимира Саляка Станиця Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Гартфорді, Конн провела збірку на пресфонд „ВК": **150 дол.**–родина Саляк; **по 100 дол.**: Рокицький Любомир і Ватрат, Гаврилюк Василь і Ірена; **60 дол.**–Шендюк Олександер; **по 50 дол.**: Ференцевич Юрій і Христина, Бравн Петер і Сандра, Маскарелла Кенет і Шерон; **по 30 дол.**: Хлібович Володимир, Пришляк Олександер і Анна; **по 25 дол.**: Шевчук Михайло і Леся, Чайковська Ірена, Остапюк Ірена, Стахів Юрій і Іна, Кукіль Ярослава, Антонишин Богдан і Марія, Донагу Ґейл; **по 20 дол.**: Шагай Петро і Стефанія, Дебелюк Катерина, Левський Володимир і Ірена, Яриш Іван і Леся, Бзовицький Павло, Мандич Зенон, Крамар Павло, Пелещук Василь, Макійчук Василь; **15 дол.**: Крупа Борис і Клер; **10 дол.**–Гафткович Надя **разом 1000.00**

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. друга-побратима Ореста Журавінського, який помер в Англії, жертвує на пресфонд „ВК" побратим Всиль Чупринда **100.00**

В пам'ять дорогого друга св. п. Павла Бурки складає пожертву на хворих інвалідів дивізійників Володимир Закалюжний з дружиною **100.00**

У пам'ять дорогого мужа бл. п. Антона Семанишина на пресфонд „Вістей комбатанта" жертвує дружина Марія **100.00**

У пам'ять довголітнього друга св. п. Антона Семанишина на пресфонд „Вістей комбатанта" жертвує Степан Шпак **100.00**

У пам'ять побратима Антона Семанишина на пресовий фонд „ВК" жертвує Михайло Рудзік **65.00**

Щиро дякуємо всім жертводавцям,
котрі не забувають про піддержку журналу.

І. Кушніренко–адміністратор

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

В четвертому числі журналу „Вісті комбатанта" за 2007 рік допущено ряд помилок. А саме:

В десяту річницю смерти дорогої дружини Анни, замість квітів на могилу, жертвує на „ВК" муж Михайло Ромах. Має бути **Михайло Романюк**.

На сторінці 119 під фото членів Станиці з вечірки 2006 року при кінці останньої лінійки написано: Ярослав Колодій, Мирон Бойчук і Петро Леськів. Має бути: Ярослав Колодій, **Мирон Білас, Микола Бойчук** і Петро Леськів.

На сторінці 124 „Пресовий фонд" на 18-ій лінійці згори написано: на похороні Володимира Ходаня. Має бути на похороні **Володимира Ходака.**

Ділимося сумною вісткою, що 3 січня 2008 року
в Нью-Йорку, США, відійшов у вічність на 89 році життя
довголітній співробітник нашого журналу

проф. д-р ВОЛОДИМИР РОМАН ТРЕМБІЦЬКИЙ

визначний автор і дослідник Визвольних Змагань і 2-ої світової війни. Закінчив Академічну гімназію у Львові і Економічну „Гохшулє" у Берліні, осягнув Master of Arts у New York University та докторат в Українському Вільному Університеті в Мюнхені.

Висловлюємо глибокі співчуття дружині Ярославі, доні Олександрі, внукам, кузенові побратимові Ярославові Бабункові в Англії та всій родині

Редакція і адміністрація „Вістей комбатанта"

У четверту сумну річницю відходу у вічність
коханої дружини, улюбленої мами і найдорожчої бабуні,

св. п. НАДІ КОСТРУБИ,

її глибокозасмучений чоловік Евген,
доня Ляриса, сини Орест і Адріян з родинами
у невимовному смутку в молитвах за спокій її душі,
просять Господа, щоб оселив душу покійної в Царстві небеснім,
де немає ні журби, ні смутку, а життя вічне і безконечне.

Вічна їй пам'ять!

Відійшли у вічність...

ВОЛОДИМИР САЛЯК

8.XII.1921 – 28.XII. 2007

Володимир (Влодзьо) Саляк народився у Львові, там закінчив народну і середню школи та, вступивши на університетські студії, належав до національно-свідомої української молоді. Коли організували Українську Дивізію, він один з перших зголосився в її ряди і вже на початку вересня 1943 року прибув до 5-ої вишкільної сотні в Гайделяґрі. По закінченні рекрутського вишколу його перенесено до сотні важких скорострілів, яка, як почесна сотня, на початку місяця лютого 1944 року брала участь у Львові на похороні високих посадовців Дистрикту Галичини Бауера і Шмідта. У міжчасі він був приділений до бойової групи полк. Баєрсдорфа і брав участь у тяжких боях проти совєтських партизанів Ковпака.

При кінці березня 1944 року повернувся до Нойгаммеру і там його приділили до 8-ої сотні важких скорострілів пор. С. Яськевича вишколювати нових рекрутів.

Підстаршинський вишкіл Влодзьо закінчив у Лявенбурґу, а старшинську школу в Позен-Трескав, і в Лєшанах на Чехах. У квітні 1945 року остаточно повернувся до Дивізії і був приділений до запасного полку.

Капітуляція застала його хворого у лікарні і він потім усякими дорогами, оминаючи полон, добився до переселенчих таборів Баварії Оберсдорфу і Міттенвальду. Там в 1946 році одружився з Евгенією Білокрис і там у Німеччині їм народилися син Ярослав і дочка Роксоляна. Деякий час працював у Допомоговому Комітеті, а в 1952 році, після всяких труднощів, йому з родиною вдалося еміґрувати до Америки і поселитися в Гартфорді, Конн.

Здібний і працьовитий, Влодзьо скоро осягнув належне становище в компанії, що спеціялізувалася у виробі алюмінійових вікон і дверей, але головну увагу він присвятив громадській праці. Був одним із засновників і довгі роки головою Станиці Братства дивізийників у Гартфорді, місцевої школи українознавства, Відділу Патріярхального Товариства, активним членом Ук-

раїнської Катедри св. Архистратига Михаїла, членом УККА, УНСоюзу, Українського Народного Дому, Товариства Сеньйорів й інших. У кожній ділянці громадської праці покійний втішався великою пошаною і респектом. Любив спорт, головно теніс, лещетарство, був завзятим рибаком і все був веселим та привітним.

Втративши досить вчасно свою дружину, Влодзьо присвячував особливу увагу своїй родині, дітям і внукам, тещі і сестрі дружини Людмилі Черешньовській.

Після проголошення незалежности України він кілька разів відвідав Україну, свій рідний Львів і Київ .

Помер Володимир 28 грудня 2007 року. Панахиду відправив о. мітрат Ігор Міджак у похоронному закладі Талярського, а похоронну Святу Літургію в церкві св. Архистратига Михаїла в Гартфорді о. Петро Ґронський, відтак похоронено покійного на парафіяльному цвинтарі у Ґлестонбері біля дружини Евгенії. Підчас панахиди милозвучно і молитовно співав церковний хор, а побр. О. Пришляк виголосив прощальне слово. Вислів співчуття від голови Крайової Управи Братства дивізійників, побр. Петра Буняка, прочитав побр. Михайло Шевчук. Члени станиць Гартфорду, Ню-Гейвен і Бріджпорту, під проводом побр. Михайла Шевчука, з прапором і прощальним салютом та піснею „Чуєш, брате мій...” віддали належну пошану свойому довголітньому голові Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Гартфорді. Підчас поминок від родини промовляв д-р Іриней Гутникевич, який наголосив велику благородність і доброзичливість покійного Володимира, що не жалів ні труду, ні грошей та допоміг родині Гутникевичів і Медвідь приїхати до Америки, приняв їх до своєї хати і поміг їм влаштуватися. Зворушливий вірш пані Нілі Медвідь про рідний Львів прочитала пані Лариса Гутникевич. На закінчення син Ярослав і дочка Роксоляна подякували отцям, дивізійникам й усім присутнім що віддали останню прислугу їхньому батькові.

Замість квітів на могилу, численні приятелі покійного зложили пожертви на „Вісті комбатанта” і Український Католицький Університет у Львові.

Вічна Йому пам'ять!

Олесь ПРИШЛЯК

ЛЕВКО ВОЙТАШ

27.XI. 1925 – 30.XII. 2007

Після важкої недуги 30 грудня 2007 року перестало битися серце нашого Побратима Левка Войташа.

Народився у Львові в сім'ї кол. вояка УГА Івана Войташа, що

передалось і синові, який, після закінчення гімназії у березні 1944 року, добровільно опинився в Галицькій Дивізії. В Нойгаммері був призначений в курінь фюзілерів, з яким попав на фронт під Броди. Ясенів, Підгірці, Білий Камінь, Почапи, Княже–місця важких боїв, в яких приймав участь. Врешті прорив з села Княже в напрямку на Гологори, в якому був поранений. Побратими з УПА допомогли по лінії зв'язку повернутись до Львова до матері. Приховавши минуле, поступив у Львівський Політехнічний Інститут, де провчився до листопада 1946 року. Арештований в березні 1947 року, був засуджений воєнним трибуналом на 15 років каторжних робіт. Покарання відбував на колимському родовищі золота Верхній Ат-Урях. Звільнений по амнестії в грудні 1955 року, повернувся додому. З великими труднощами зумів приписатися та працював у будівельному управлінні. Закінчив на вечірньому відділенні політехнічного інституту будівельний факультет і працював інженером в будинкоуправлінні.

У 1991 р. став співзасновником Галицького Братсва, а з листопада 1993 до 2001 р. Головою КУ. За цей час при Його участі побудовано каплицю на Меморіяльному цвинтарі і почалось перезахоронення тлінних останків наших Побратимів, які згинули в боях за волю України. Каплицю посвячено в 1997 р. і виготовлено та встановлено залізобетонні хрести на могилах.

Важка виснажлива праця підірвала здоров'я Левка, і останні роки він важко хворів. Похорон відбувся 2-го січня 2008 року на Личаківському цвинтарі, на 76-у полі, на якому хоронять вояків УПА, дивізійників та політв'язнів. Хоронили священик та бойові побратими з прапорами та піснею „Чуєш брате мій". Залишив в глибокому смутку дружину Євгенію, сина Ігора та внука Юрія.

Вічна Йому пам'ять!

Галицьке Братство

Антін СЕМАНИШИН

22. VI. 1925 8. II. 2008

Народився в с. Верб'ятин на Бучаччині Тернопільської области. Батько Михайло, мати Наталія з дому Червак. До школи ходив Антін у рідному селі, до середньої – в Бариші й Бучачі, а торговельну школу закінчив теж в Бучачі. Доповнював свої знання у таборі полонених.

Антін і його брат Микола були активні в читальні „Просвіта" і юнацтві ОУН. Перед приходом більшовиків у 1944 році подався з другом Степаном Шпаком на захід: пішки до Станиславова, згодом че-

рез Стрий, Самбір на Карпатську Україну, Будапешт, врешті опинилися в Турингії. Звідси в грудні 1944 Антін зголосився до Дивізії „Галичина", в якій уже служив його старший брат Микола.

Після закінчення війни зустрівся з братом у полоні в Італії, звідки в травні 1947 року їх перевезено до Великобританії. Антін попав до табору ч. 56 у Botesdale, Norfolk, разом з 900 полоненими, які працювали на фермах. У вересні 1948 року почалося звільнення з полону на статус европейських робітників. У липні 1951 р. виїхав з братом до Канади. Напочатку працювали в лісі, однак незабаром Антін виїхав до Торонта, де отримав роботу в фабриці автомобілів „Форд", в якій пропрацював майже 35 років і осягнув позицію інспектора.

Він був активним членом Братства дивізійників і був вибираний до його управи. Жертовний на церковні й громадські цілі.

У 1955 р., 29 жовтня, одружився з Марією Ярек, а в 1962 р, народилася дочка Маріянна (Mary Anne), яка закінчила юридичні студії. Сім'я Семанишинів жила заможно й радо вітала приятелів, родину, побратимів у своїй гостинній хаті.

Антін і його родина були активними членами Церкви св. Димитрія.

Мати Антона померла в 1957 році, повернувшись з Уралу, а батько був ув'язнений у таборах—помер у 1971 році, 6 місяців після зустрічі з невісткою і внучкою, які приїхали з Канади. Сьогодні вони реабілітовані посмертно.

У 1997 році Антін з дочкою і племінницею Сонею (дочкою брата Миколи, який жив у США) відвідав Україну. З цієї поїздки залишилися їм якнайкращі спомини.

На жаль, в останні роки здоров'я почало підупадати, однак він ніколи на жалівся, не нарікав й 10 років хоробро боровся з своєю хворобою. Помер у шпиталі св. Йосифа (St. Joseph's Health Centre).

Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочку Маріянну з чоловіком Річардом Раком, родину в Канаді, США й Україні.

Панахиду відправили о. Петро Шумелда та о. Іван Паліса 12 лютого у похоронному закладі Turner & Porter, а наступного дня–Службу Божу в Українській Католицькій Церкві св. Димитрія о. мітрат Іван Татарин і о. Андрій Фіґоль, який прочитав повний пригод і небезпек життєпис А. Семанишина, і його попрощав. Гріб запечатав на цвинтарі Glendale Memorial Gardens, Etobocoke, о. І. Фіґоль.

Поминальну тризну відкрила молитвою і попрощала свого Стрийка племінніця Соня. Лев Бабій, голова Крайової Управи Братства дивізійників, попрощав покійного від побратимів, а Степан Шпак поділився своїми спогадами, кажучи, що Антін завжди готовий був помагати, не мав страху, завдячує йому, що пішов на захід, і так врятувався від більшовиків.

Родина щиро дякує о. мітратові І. Татаринові та отцям за відправи, усім за вислови співчуття, за квіти, за молитви, за замовлені Служби Божі і пожертви на добрі цілі, усім за участь у похороні та дивізійному братству за віддання останньої побратимської почесті.

Вічна Йому пам'ять!

Друзі Антона

ЕВГЕН РОМАН ШКІЛЬНИК

16.XI. 1924 – 5 XII. 2007

З огляду на лагідну і товариську вдачу всі кликали його „Геньо".

Народився в священичій родині отця Івана і Надії Шкільник 16 листопада 1924 року в селі Дорожові в Галичині. Тут Евген закінчив початкову школу, опісля був учнем гімназії в Перемишлі. В 1943 році вступив одним з перших в ряди дивізії „Галичина", пройшов рекрутський вишкіл в Гайделяґрі в Польщі, підстаршинську школу в Ляуенбурґу. Підвищений до ступеня десятника, бере участь в бою під Бродами та повертає щасливо до Нойгаммеру в Німеччині, де вишколює новостворені відділи дивізії. У Словаччині і Юґославії поборює большевицьких партизан, до капітуляції Німеччини бере участь в боях на фронті біля Фельдбаху в Австрії.

По зложенні зброї англійській армії, перевезений до Белярії, потім до Ріміні в Італії. В полоні закінчує свідоцтвом зрілости матуральні курси. Влітку 1947 року переїздить з побратимами до Англії, де є приміщений в таборі ч. 82 у Фекенгаймі. До звільнення наприкінці 1948 року працює на фермерських роботах. Звільнений до цивільного життя по приїзді до Німеччини, перебуває в таборі переміщених осіб (ДП) на Фраймані в Мюнхені. До виїзду до Америки в 1956 році працював у американців. Поселився у Філядельфії та став активним членом Станиці Братства кол. вояків 1-ої УД УНА як член її управи. працюючи імпрезовим референтом. Навчився токарства і працював як токар у фірмі „Проґрес". В 1960 році познайомився і одружився з Галею; вони виховали двоє дітей, дочку Рому і сина Евгена, і четверо онуків.

Дуже любив гру копаного м'яча, і був довголітним членом Українського Спортового Осередка „Тризуб".

У вівторок, 11 грудня 2007 р., в погребному закладі Флєчер-Насевич був відправлений парастас, відтак тіло було перевезене до церкви Благовіщення ПДМарії в Мельрозе Парку, ПА, після Служби Божої і панахиди на дивізійну частину цвинтаря св. Марії у Фокс-Чейс, ПА. Похоронний обряд відправив парох церкви Благовіщення ПДМарії у Мельрозе Парку о. Ігор Роїк.

У відправах брали участь члени Станиці з прапором, від Станиці попрощав побратима і приятеля Ґеня Зенон Завадович.

Залишив в смутку дружину Галю, дочку Рому і сина Евгена з родинами, сестру Василину у Вроцлаві, Польща, дальшу і ближчу родину в Америці, Канаді, Польщі і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Зенон ЗАВАДОВИЧ

МИКОЛА ТИМЧУК

18.II. 1923 – 2.XII. 2007

В неділю, 2 грудня 2007 року, у Філядельфійській лічниці, на 84-му році життя, по довгій недузі, відійшов у вічність активний член Станиці Братства кол. вояків 1-ої УД УНА Микола Тимчук.

Народився в селі Грушка, Товмацького району, Станиславівської (тепер Івано-Франківської) області в Галичині. В рідному селі закінчив народну школу. У молодому віці помагав батькам на господарстві, був членом читальні „Просвіта", Товариства „Відродження", а в 1938 р. став членом юнацтва ОУН, де пройшов підготовку вступу в ряди Української Повстанської Армії (УПА). Він дуже бажав стати вояком УПА, на жаль, його туди не покликали. Замість в ряди УПА, провід ОУН дозволив йому зголоситися добровольцем до Дивізії „Галичина".

Він прибув до вишкільного табору в Ґроскіршбавм, над рікою Одрою в червні 1944 року, де його умундировано і приділено до 4-ої сотні, під командою сот. Івана Іваночка. Після тримісячного вишколу, чотири сотні перевезено поїздом на Мадярщину і приділено до 22-ої німецької дивізії, котра брала участь в боях за Будапешт і Відень.

Після капітуляції Німеччини в травні 1945 року, з трудом прибув до Баварії, до табору біженців в Старому Ульмі. В 1947 р. почав вчитися в торговельній школі, яку не міг закінчити, бо в 1950 р. виїхав на сталий побут до Америки та поселився в Нью-Йорку, Бруклині. В 1952 р. одружився з панною Іванкою Волянюк, з котрою познайомився в 1949 р. в таборі в Німеччині. В 1956 р. подружжя переїжджає до Філядельфії, де Микола заложив власне підприємство висилки пакунків, в якому працював протягом 25 років. У Філядельфії включився в громадське життя, став членом Станиці Братства 1-ої УД УНА, був довголітнім членом чоловічого хору „Прометей", фінансовим референтом кредитівки „Самопоміч", секретарем Станиці.

В п'ятницю, 7-го грудня 2007 року, парох катедри Непорочного Зачаття у Філядельфії о. Іван Демків відправив парастас в похоронному закладі Флечер-Насевич. Від Станиці попрощав покійного Зенон Завадович. Опісля тіло покійного було перевезене до катедри Непорочного Зачаття, по Службі Божій і панахиді поховане на дивізійній частині цвинтаря св. Марії у Фокс-Чейс, ПА.

Покійний залишив в смутку дружину Іванку, дальшу й ближчу родину в Америці й Україні. У всіх похоронних відправах брали участь члени Станиці з станичним прапором.

Вічна Йому пам'ять!

Зенон ЗАВАДОВИЧ

ОРЕСТ ЖУРАВІНСЬКИЙ

7.VII. 1927 – 19.XI. 2007

Відлітають сірим шнурком журавлі в вирій.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок вночі, 19-го листопада 2007 року, з волі Всевишнього відійшов у вічність в Лестері, Англія, на 80-му році трудолюбивого життя, бл. п. Журавінський Орест, залишивши в глибокому смутку ближчу і дальшу родину в Україні, односельців, приятелів і побратимів-дивізійників.

Орест народився 7-го липня 1927 року в селі Данильче Рогатинського району Івано-Франківської области, де провів дитячі і юні роки.

Від юних літ не замикався в колі особистих тільки справ, а жив життям громади, бачив кривди і зневаги окупаційних влад над нашим народом. Боліли вони його і виплекали любов до того покривдженого народу та до своєї Батьківщини до тої міри, що він готовий був і на жертву в обороні її прав.

2-го липня 1944 року вступив до Дивізії „Галичина" і. відбувши вишкіл, пройшов усі етапи вояцького життя. Ділив долю і недолю українського вояка із своїми побратимами-дивізійниками до закінчення війни.

Перебував в таборі полонених Белярія–Ріміні в Курені Молоді і в Англії після звільнення з полону жив у таборах і вкінці переселився до Лестеру, де одружився з Марією. Вони працюють спільно, поборюють життєві труднощі і беруть участь в громадському житті. В 1994 році невблаганна смерть передчасно забрала його подругу життя Марію.

Орест був вірним Українській Католицькій Церкві, був членом відділу СУБ-у в Лестері, Відділу СУМ-у ім. полк. Івана Богуна, де свого часу був членом його управи та виконував обов'язки секретаря.

Також співав в чоловічому хорі при відділі СУБ-у впродовж його існування.

Орест проявляв впродовж свого туземного життя любов до своєї Церкви, свого народу і журився його долею.

Похорон покійного Ореста відбувся в п'ятницю 30-го листопада 2007 року в церкві Вознесіння Христового о год. 9.30 вранці і опісля на „Саффрон-Гілл" цвинтарі.

Прощай, дорогий Друже Оресте!

Пам'ять про Тебе хай вічно буде між нами, а земля англійська хай буде Тобі легкою.

Вічна Йому пам'ять!

Василь ЧУПРИНДА

ЗМІСТ

(*Закінчення*)

Кредитова Спілка Будучність
Це більше ніж банк!

Ми –найбільша українська кредитова спілка в Канаді!

Наша мета – зберегти нашу історію та культуру, продовжити ті добрі справи, які започаткували наші діди та батьки!

Будучи членом Кредитової Спілки Будучність означає підтримувати українську громаду, школи, церкви!

Наші члени – це члени однієї великої родини, яка називається Будучність!

Всі ми разом досягаємо мети!

БУДУЧНІСТЬ
КРЕДИТОВА СПІЛКА

2280 Bloor Street West, Toronto	(416) 763-6883
1891 Rathburn Road East, Mississauga	(905) 238-1273
7077 Bathurst Street, Vaughan	(905) 707-8155
221 Milner Avenue, Scarborough	(416) 299-7291
249 Kenilworth Avenue North, Hamilton	(905) 544-7776
913 Carling Avenue, Ottawa	(613) 722-7075
Outside the GTA	(800) 461-5941

WEST ARKA

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6S 1N9

Тел 416-762-8751

КНИГАРНЯ-КРАМНИЦЯ З ПОДАРКАМИ

Книжки, журнали, газети, CD-s
різьба, бандури, вишивки,
полотна і нитки до вишивання, крайки.

Біжутерія і кераміка.
Висилка пачок через „Міст"

Власники: родина Чорнії

www.westarka.com

ST. MARY'S (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
КРЕДИТОВА СПІЛКА СВЯТОЇ МАРІЇ

Дає найбільш догідну, корисну
і рідну українську обслугу.

- Усі види банківських рахунків: чекові, ощадні, US долярах.
- Розрахунки через інтернет (online banking)
- Строкові вклади (GIC)
- Житлові кредити та позички за найнижчими відсотками (morgage)
- Персональні кредитні лінії
- Реєстровані пенсійні пляни (RRSP)

832 Bloor St. West, Toronto ON M6G 1M2
Tel. 416-537-2163, Fax. 416-537-7730
Web site: www.stmarys-cu.com
E-mail: smcu@stmarys-cu.com

Працюємо

Понеділок - четвер	9:30 – 17:30
П'ятниця	9:30 – 19:30
Субота	10:00 – 14:00

Філія:
304 Bellwoods Ave., Toronto ON M6J 2P4
Tel. 416-504-8355

Понеділок і четвер	10:00 – 18:00
П'ятниця	10:00 – 19:00